לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ד', ג' באדר א' תשמ"ו, 12 בפברואר 1986 / שנה מ"ג מס' 12962 / המחיר 63 אגורות כולל מע"מ

רייגן משגר את פיליפ חביב לפיליפינים

וושינגטון. — נשיא ארה"ב, רונאלד רייגן, הודיע אור להיום, כי הוא משגר למאנילה את הדיפלומט המנוסה פיליפ חביב כשליחו האישי, לאחר שנתגלו, ככל הנראה, ליקויים בניהול הבחירות בפיליפינים.

עוד אמר רייגן, כי חביב — שכיהן בעבר כשגרירו המיוחד של הנשיא למזרח התיכון — ימליץ בפניו על הדרך הטובה ביותר, אשר בה תוכל ארה"ב לסייע לפיליפינים להתגבר על בעיותיהם החמורות ולהציע רפורמות חיוניות.

הנשיא הדגיש, כי התהליך הפוליטי בפיליפינים „אינו מסתיים" עם הבחירות הכלליות שנערכו בשבוע שעבר. (עדי)

„מחוות דומות מצד ברית־המועצות צפויות בקרוב"

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — שר־החוץ הצרפתי רולן דומא בישר, כי הסובייטים ינקטו „במחוות הומאניטריות שיפורסמו בקרוב". דומא לא פירט באילו מחוות מדובר, אך אמר, כי מאמצי צרפת להשיג מחוות אלה יוכתרו בהצלחה. בפריז תוהים אם הוא התכוון להתרת יציאה המונית של יהודים מברית המועצות, שצרפת הבטיחה כי תטיס בגשר אווירי לישראל. חוגים אחרים העריכו, כי הסיכויים קלושים ליציאה המונית. על פי הראיון שנתן גורבצ'וב לעתון „להומניטה", שחרור שצ'רנסקי אינו אלא טיפה בים.

הם אמרו, כי הראייה לכך היא שגורבצ'וב לא טרח להסוות את שחרור שצ'רנסקי. מה שנחשב עד כה כסימן לחולשה — מאחר שהקרמלין התבייש להודות בפני דעת הקהל הסובייטית כי מי שהוצג כאוייב האומה, משוחרר.

מומחים מעריכים פה, כי בשחרור שצ'רנסקי רומז גורבצ'וב כי אפשר לעשות עסקות חליפין עם ברית־המועצות.

מאז הסתלקותו של ברז'נייב, אף מתנגד בשיעור קומתו של שצ'רנסקי לא שוחרר מכלא סובייטי.

אנטולי־נתן שצ'רנסקי – בין „ראש הממשלה שלנו לאביטל שלי", כדבריו. (צילום: י. סמוונסקי)

נתן, בלי שרון

הם יצאו יחדיו אל העם התוגג והשמח: אנאטולי העייף והנבוך משהו מגודל המעמד שאורגן לכבודו, אישתו שאחזה בו ללא הרף, ראש הממשלה, שר הקליטה — וגם הוא השר הנוסף, זה עולה על הבמה בצעדים מהירים ונמרצים, מפות תחת בית השחי... לא, הפעם הוא בלי מפות. רק החיוך המוכר של המנצח הגדול מביירות שפוך על פניו. אריק שרון, היחיד מבין כל שרי הליכוד שהצליח להידחף אל במת הכבוד מול כל מצלמות הטלוויזיה והסרטות מקרוב ומרחוק ומכל זווית. אריק שרון, מה בדיוק הייתה התמתולשי־תרור שצ'ראנסקי מכלא סובייטי והעלתו ארצה? אילו חוטים סודיים הפעיל, שר התעשיה והמסחר, שיהיה בפריים־טיים של הטלוויזיה כמו אחד המתחתנים הראשיים בחגיגה לאומית אמיתית — אך מרווה מדי — זו? צלו הנה הוא יושב, שרון בכל גודלו הטבעי, ליד שצ'ראנסקי הרזה והמופתע עיין כלבך, ואינו משחרר לא אותו ולא אותנו מנוכחותו.

ראוי שרון לשמוח בשימחת העם, אבל לראותו שם, על הבמה, מתקשט בשצ'ראנסקי, זו תמונה שיכולה לעלות לחץ הדם עד להתפקע. אנא, נתן (אנאטולי) אחינו היקר, אל תתן להם, לשרונים וללווינגרים ולנאמנים להפוך אותך בעל בריתם... תשע שנים ישבת בכלא משום שנלחמת למען זכויות האדם — האם צריכים אנו להזכיר לך, כי זכויות אלו לא ניתנות לחלוקה? כי להיות עם חופשי בארצנו אין פירושו להיות עם כובש ומתנחל? אני רוצה להאמין, כי שרון נדחף אל הבמה המוארת שלא בעידודך, ולא בהזמנתך, אלא על השכנוע. אנאטולי שצ'ראנסקי. אנחנו מצפים לך, מחנה השלום הישראלי. לך, ללא שרון.

פ. סבר

אסיר מצפון יוצא לחופשי ● עמוד 5
מנדלה לא ישוחרר ● עמוד 2
מתעכב החוק נגד הגזענות ● עמוד 3
מרדימים עובדי המספנות ● עמוד 16
מתחדש המסחר בבורסה ● עמוד 2

ניצחון הרוח והמצפון

אנאטולי שצ'ראנסקי, אסיר ציון ולוחם חירות זכה אתמול לשחרור מאסור ממושך בכלא הסובייטי ולהגשמת משאת־נפשו – לדרוך על אדמת־ישראל. זהו נצחונו של אדם שרוחו לא נשברה במשך שנים של בידוד וניתוק מן העולם החיצון, נצחון עמידתו האיתנה והגאה מול מנגנון הכפייה, עמידה אשר הפכה אותו לסמל ומופת למאבק למען זכויות האדם וזכותם של יהודי ברית־המועצות לעלות לישראל. שצ'ראנסקי היה מבודד בכלאו, אך לא בדעת־הקהל העולמית, ובוודאי לא בישראל. המאבק למען שיחרורו ידע עליות ומורדות, רגעי יאוש ותקווה. אישים רמי מעלה בעולם לא חדלו ללחוץ ולהפציר בשלטון הסובייטי לשחררו מן הכלא ולאפשר את צאתו מברית־המועצות.

נדמה, כי הצעד מכריע לקראת המאורע המרגש של אתמול נעשה לפני חודשים מספר בעת פגישת הפיסגה רייגן־גורבאצ'וב. נשיא ארה"ב העלה את עניינו של שצ'ראנסקי בפני המנהיג הסובייטי, אשר קלט את המסר וחזין, כי שחרור שצ'ראנסקי יכול לשמש תרומה משמעותית לשיפור היחסים בין שתי המעצמות הגדולות. על אף העטיפה הרשמית של עיסקת חילופי „המרגלים" בין המערב והמזרח ברור, כי שחרורו של שצ'ראנסקי מהווה מחווה ברורה של הקרמלין כלפי ארצות־הברית.

באווירה של שמחה, שהיא מנת חלקו של העם כולו בישראל, ראוי לזכור, כי אין לראות במחווה זו עדיין סימן לשינוי המדיניות הסובייטית ביחס לעליית היהודים לישראל. דוברו של הקרמלין, זאמיאטין טרח אתמול להבהיר לעיתונאי העתונות, כי לא חל כל שינוי בעניין יציאת היהודים מבריה"מ ולא ביחס אל ישראל. עם זאת אפשר לקוות, כי אותו מניע שפעל בעניין שצ'ראנסקי – הרצון להתקרב אל ארצות־הברית ולנסות להגיע להסכמים כלשהם בנושא פירוק הנשק האטומי, אך גם לזכות את ברית־המועצות בסיוע אמריקני חשוב בתחומי הטכנולוגיה, עשוי להביא בעתיד לשינויים גם בתחומים אלה.

עם שחרורו של שצ'ראנסקי, במסגרת אותה עיסקה, יזכה לשחרור מאסור של למעלה מ־20 שנה מנהיג תנועת השחרור של השחורים בדרום אפריקה נלסון מנדלה. גם זו בשורה גדולה למליוני השחורים בארץ האפרטהייד, ולכל שוחרי החופש בעולם, לרבות ישראל. שחרורם של שני לוחמי חירות אלה עשוי לעורר אווירה בינלאומית נוחה, ולהפיח תקווה בלב העמים, כי אפשר לגבור על כוחות החשכה, על הנסיון לכלוא את המצפון מאחורי הסורגים.

ביטוים של מציאות קודרת בישראל בא שחרורו של שצ'ראנסקי כאלומת אור מהממת. העם כולו מקבל בברכה את אנאטולי שצ'ראנסקי ואת רעייתו אביטל אשר במשך שנים מעלה בנאמנות ובעקשנות על פני יבשות כדי לעורר את דעת־הקהל ואת גדולי המדינאים למען שחרור בעלה.

קבלת פנים נרגשת לאסיר ציון המשוחרר

שצ'רנסקי בישראל: מה טוב שבת אחים יחד

מאת זהבה מרום, ויוסף גלילי

כתבי „על המשמר" ומאת כתב עת"ים

„אחים ואחיות, עם ישראל, משך השנים האלה שהייתי בכלא, במשך שנים לא הייתי מקבל אף מילה מאיש. אבל לא היה יום אחד, אף רגע אחד, כאשר לא הרגשתי קשר עם כולכם, ואפילו כאשר הייתי בצינוק, שרתי — הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד".

דברים אלה בעברית אמר אתמול אנטולי שצ'רנסקי בעצרת המונים, שבה השתתפו כ־5000 מקבלי פניו, ובתוכם חברי תנועות הנוער, בנמל התעופה בן־גוריון.

בהישמע דבריו הנרגשים שרו ההמונים יחד „הנה מה טוב ומה נעים". ראש־הממשלה אמר בעצרת דברים קצרים: „ברוך הבא גיבור ישראל נתן שצ'רנסקי לארצך, למולדתך, ועמך. ברוכה בתוכנו אביטל, שלחמה כלביאה.

(סוף בעמוד 9)

היועץ המשפטי לממשלה בהודעת התפטרותו:

אני מקווה כי תשמר המסורת של העדר מינוי פוליטי לתפקיד זה

אמר כי לא היה שבע רצון שנגרר למחלוקות פוליטיות ● שריד: יד הימין היא שדחתה אותו

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

פרופ' יצחק זמיר נטש את כס היועץ המשפטי לממשלה ולפני שעה פניו מועדות ללונדון, שם יעשה שנת שבתון ויכתוב ספר על דיני המינהל הציבורי. פרופ' זמיר שכינס אתמול מסיבת עתונאים הכחיש בתוקף כי לחצים פוליטיים עומדים מאחורי צעדו המפתיע. „השיקול שלי, הסביר היועץ המשפטי, הוא שלאחר שבע וחצי שנים בכהונה, חשוב שיתמנה מישהו חדש. נטל המינוי כבר היה תהליך טבעי של חילופין. מבחינה עקרונית אני רואה צורך בחילופי אישים בתפקיד זה". הוא אמר כי לא היה שבע רצון שנגרר למחלוקות פוליטיות בגלל החלטותיו וכי הביקורת עליו היתה מוטעית.

זמיר הביע תקווה כי מינוי יורש לתפקיד היועץ המשפטי לממשלה יהיה נקי משיקולים פוליטיים.

להישמר ממינוי פוליטי

„אני מקווה כי המסורת של היעדר מינוי פוליטי במערכת המשפט תישמר כפי שהיה בעבר" — אמר זמיר.

זמיר הודיע כי יהיה לכהן בתפקידו רק כאשר הממשלה תמנה יועץ משפטי אחר במקומו.

ראש־הממשלה שמעון פרס ושר־המשפטים משה נסים קיבלו את הודעת הפרישה. השר נסים הביע

(המשך בעמוד 14)

בעקבות ההתרחשויות במספנות ישראל

כל המפעלים והמוסדות באיזור חיפה יכריזו סכסוך עבודה

אם לא יימצא תוך שבועיים פתרון שיאפשר המשך הפעלת המספנות – תושבת העבודה בעיר כולה ● דו"ח אלמוג: ארבע חברות אמריקניות מתעניינות ברכישת המספנות כ„עסק חי"

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

מזכיר מועצת פועלי חיפה, משה ורטמן, הוסמך אתמול על־ידי מזכירות מועצת הפועלים לבקש אישור מהאגף המקצועי בהסתדרות להכרזת סכסוך עבודה כללי בכל המפעלים והמוסדות באיזור חיפה בעקבות ההתרחשויות האחרונות במספנות ישראל.

הכרזת סכסוך עבודה כללי באיזור תביא להשבתת העבודה בעיר כולה תוך שבועיים, אם לא יימצא פתרון של ממש שיאפשר הפעלת מספנות ישראל.

עורך־דין יוסי כץ, המייצג את מספנות ישראל, החל אתמול בהחתמת כל פועלי המספנה על הצהרות לפיהן מתנגדים הפועלים לפירוק המספנה. בכוונתו של עורך־דין כץ להגיש הצהרות אלה לשופט פינקלמן בבית־המשפט המחוזי בירושלים ב־17 לחודש זה.

תוכנית הבראה

בבוקר יתקיים דיון בוועדת השרים לענייני הכלכלה בעניין מספנות ישראל. על־פי התוכנית תוגש לוועדת השרים תוכנית הבראה על־ידי חיים דרוכשני, זאב אלמוג, ישראל ליטברסקי ומרדכי ציפורי, שבישיבה הקודמת הוסמכו להגיש תוכנית זו. כתבנו מציין, כי אף לא אחד מארבעת חברי הוועדה מונה לתפקיד באופן רשמי ועל כן לא התכנסה ועדה זו עד כה.

יצויין עוד, כי בקרב השרים מסתמנת נטייה לאמץ את הדו"ח שהגיש מפקד חיל הים לשעבר, זאב אלמוג - לשר־התחבורה. על־פי סעיפיו העיקריים של הדו"ח יש למספנות ישראל אפשרות קיום בתנאי שייערכו צמצומים ומשרד־הבטחון יורים למספנה עבודות.

בדו"ח כותב זאב אלמוג, כי ארבע חברות אמריקניות מתעניינות כבר זמן מה ברכישת מספנות ישראל כ„עסק חי". אלמוג קובע עוד, כי באם יצטרך חיל הים לבנות צוללות על־פי תוכניתו, לא יוכל לעשות זאת בשום מספנה בעולם מלבד מספנות ישראל. בדו"ח הוא ממליץ לאשר לחיל הים תקציבים, כדי שזה יוכל להקדים את הצטיידותו והתחדשותו ולאפשר גם את המשך קיום המספנה.

כתבנו מוסר, כי אם ועדת השרים תחליט לאמץ את תוכניתו של זאב אלמוג, היא תצטרך להחליט מיידית על הזרמת כספים למספנה לצורך תפעולה מחדש.

בישיבת בית־המשפט הקודמת הודיע השופט פינקלמן, כי אין בכוונתו לנקוט במספנות ישראל בסחבת כמו זו שננקטה ב„אתא".

השופט הזהיר את הצדדים, כי במידה ולא יימצא פתרון עד ה־17.2, יורה על סגירת המפעל ופיטור העובדים.

כונס הנכסים, עו"ד עמרם בלום, נפגש אתמול עם ועד העובדים.

במהלך הפגישה הציגו העובדים את דרישותיהם המינימליות לגבי המשך קיום המספנה ופתיחת שעריה לאלתר.

העובדים קיבלו אתמול את משכורות חודש ינואר.

קולק בכנס אגודות הידידות: אין לנו צורך בחוק ירושלים

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

„רק אנשים חסרי ביטחון עצמי זקוקים לכך שבירתם תוכרז כבירה" — אמר ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, לבאי הכינוס העולמי הרביעי לאגודות הידידות בין ישראל לעמים, שנפתח אתמול בירושלים, בהתייחסו לחוק ירושלים, שהוא „חוק מיותר".

כדוגמה לקשיים בהם מתחבטת ההסברה הישראלית הביא קולק את הנזקים העצומים שגרמה התקרית בהר־הבית, שגררה בעקבותיה ביטולים רבים של ביקורי אח"מים בישראל. עם זאת, ציין קולק, התארחו בירושלים יותר מ־150 אלף מוסלמים ממדינות עויינות לישראל, 700 אלף צליינים וכ־600 אלף יהודים.

בכנס אגודות הידידות עם ישראל משתתפים 100 נציגים מ־100 אגודות מ־50 מדינות, שלחלקן אין יחסים דיפלומטיים עם ישראל. מרבית החברים באגודות הללו אינם יהודים. המחלקה ליחסי חוץ בהסתדרות הציונית מקיימת קשר הדוק עם אגודות אלה ומדי 7 שנים מארגנת כנס בינלאומי בירושלים.

בין האורחים שהגיעו לכנס: הלורד בלפור מבריטניה, סגן ראש ממשלת שבדיה לשעבר, פר אלמרק, ונציגים מהודו, קוריאה, יפאן, תאילנד ודרום אמריקה.

הנציג מסרי־לנקה, הנרי איפי ריאס, אמר, כי אגודת הידידות תרמה ליצירת קשרי המסחר בין שתי המדינות והוסיף, כי השיב באמצעי־התקשורת בארצו על כל ההתקפות נגד ישראל.

נציג יוון, דימטרי ניקולאי־דיס, אמר, כי למרות שעמדת ממשלתו אינה תמיד ידידותית לישראל, יחסו של העם היווני הוא תמיד אוהד.

מרגרט ברידלי מאנגליה גנבה את ההצגה בכנס אגודות הידידות עם ישראל כשהחלה להניק את תינוקה בפתיחת הכנס (צילום: יצחק אלהרר/סקופ 80)

תסיסה בכפר שלם בעקבות הריסת מיבנה נוסף

בקבוק תבערה הושלך לעבר מחסן של עיריית ת"א והוצת צריף בבי"ס

מאת חנה קים, כתבת „על המשמר" בת"א

בקבוק תבערה הושלך אמש לעבר מחסן של עיריית תל־אביב ברחוב הרותם בדרום העיר. האש כובתה מייד. זמן מה לאחר מכן הוצת צריף אזבסט בבית־הספר „תלדור" שבכפר־שלם.

המשטרה עצרה שני צעירים המוכרים לה, בני 25, תושבי כפר־שלם.

מקורות משטרתיים מסרו, כי שתי ההצתות קשורות ככל הנראה להריסה המיבנה הבלתי חוקי אתמול בבוקר בשכונת עוזה שליד כפר־שלם ולסערת הרוחות ואווירת המתח שפקדה את השכונה בעקבות ההריסה.

כוחות משטרה גדולים סיירו אתמול בשכונת עוזה וסביבותיה שברדום תל־אביב, לאחר שנהרס מיבנה בלתי־חוקי ברחוב אוריים שבשכונה.

עשרות מתושבי השכונה התגודדו עד לשעות הערב המאוחרות ברחובות ומחו על הריסת המבנה. ההריסה התבצעה על־ידי עיריית תל־אביב, לאחר שהוצא צו הריסה מינהלי על הקומה השנייה בביתם של אפריים ואורלי כהן.

להגן בגשמי הדירים

תושבי השכונה טענו אתמול, כי עיריית תל־אביב איננה דואגת לפיתוח השכונה ומאיידך הורסת מיבנים שנבנו בשל מצוקת דיור.

ראש עיריית תל־אביב, שלמה להט, חזר ואמר אתמול, כי ימשיך במדיניותו לאסור בנייה בלתי חוקית בתל־אביב כדי לא להפכה ל„סלמס".

במתנו תל־אביב הוקם צוות חקירה מיוחד בראשותו של סקד שלמה ועקנין לחקירת ההצתות.

כתבנו מציין, כי המשטרה נמנעה מלהפגין נוכחות מאסיבית בכפר שלם ביומיים האחרונים מחשש שנוכחותה תגביר את התסיסה במקום, והיא נמצאת בכפר רק לאבטחת שלומם של מבצעי צווי ההריסה מטעם עיריית תל־אביב.

לוי וצור יפעילו תוכנית בקשר לפתרון בעיית הדיור לעולים

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

שר־השיכון דוד לוי ושר־הקליטה יעקב צור החליטו אתמול על הפעלתה של תוכנית שיכון חדשה לעולים המתבססת על שימור משמעותי בתנאי המשכנתאות והסיוע למשפחות וליחידים מקרב העולים. השוכנות היהודית תשתתף במימון תוכנית זו.

על־פי התוכנית, שאת פרטיה סיכמו בשבועות האחרונים מנכ"ל משרד־הקליטה, מאיר שמיר, ומנכ"ל משרד־השיכון, אלי נסה, תקבל משפחת עולים משכנתה מוגדלת בגובה 40 אלף דולר בתנאי החזר של כ־150 דולר לחודש.

יחידים עולים יקבלו משכנתה בסך 19 אלף דולר. משפחות עולים שיתגוררו בשכירות, יקבלו סיוע בשכר דירה לתקופה של 8 שנים בגובה של מ־131 דולר בשנה הראשונה לעלייתם עד 87 דולר בשנה החמישית. יחידים עולים יזהו

זכאים למחצית סכום הסיוע הניתן למשפחות. עוד סוכם בתוכנית, כי משפחות עולים, שלהן קשיים סוציאליים, יהיו זכאיות לדיור ציבורי.

משרד־הקליטה רואה בתוכנית זו שיפור דראמטי בתנאי השיכון שיפתור, למעשה, את בעיית הדיור לעולים. הפעלת התוכנית תחל בתוך זמן קצר.

● הגשמים שירדו ביממה האחרונה בצפון הארץ, העלו את מפלס הכינרת ב־3 ס"מ. המטרים הוסיפו תוספת של 8 מיליון מ"ק מים לאגם.

הוועד להצלת יוסף טחן פנה לרייגן ולאפיפיור

הוועד הציבורי להצלת חייו של יוסף טחן, שנידון למוות במצרים באשמת עבירת סמים, שלח אתמול מברקים לנשיא רונאלד רייגן ולאפיפיור יוחנן פאולוס הב', עם העתק לשגריר ארה"ב תומס פיקרינג, ובהם בקשה להפעיל את השפעתם למען המתקת עונשו.

המברקים נשלחו באמצעות עו"ד צבי לירסקי, המייצג את אשתו של טחן ואת הוועד הציבורי.

במברקים נאמר: „בשמה של ויולט טחן, אשתו של יוסף טחן, וארבעת ילדיהם הקטנים, אני פונה אל אדוני בבקשה המושתתת על מניעים אנושיים, להשתמש בהשפעתך האישית הרבה כאדם שוחר שלום וחסד, וכן בהשפעת המשרה הרמה שבה אתה מכהן, במקרה מיוחד של אדם חולה ורצוץ, אשר נשפט למיתה על־ידי בית־משפט בקהיר בעבירת סמים".

הגימלאים מתארגנים להקמת רשימה לכנסת

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

ד"ר אבא גפן, גימלאי משרד־הביטחון והיוזם הקמת רשימת גימלאים לכנסת, מבקר עתה ביישובים, מכנס את הגימלאים ומסביר להם את הנימוקים שהביאו אותו ואת חבריו להתארגן להקמת רשימה לכנסת.

בכנס של כ־120 גימלאים באשקלון סיפר גפן, כי לפני הבחירות האחרונות הכין יחד עם שלמה הלל יו"ר הכנסת הנוכחי, חוזר לגימלאים בשם שמעון פרס, ובו הבטחה כי לא יתנו שרמת־החיים של הגימלאים תרד מעבר לזו של כל האוכלוסיה. „אלא שמאז הקמת ממשלת האחדות הלאומית, לא עובר שבוע שלא ינחתו על ציבור הגימלאים גזרה חדשה", אמר ד"ר אבא גפן.

עוד סיפר, כי מקבלי הגימלה התקציבית, למשל, מקבלים אחרי 35 שנות עבודה, לא 70 אחוז ממשכורתם שכללה תוספות שונות, אשר אינן נכללות בחישובי הפנסיה, אלא 45 אחוז בלבד — ומזה מקצצים עתה מכל פעם קיצוצים נוספים.

גפן הביע סיפוק מהשרולה של 65 ח"כים המתנגדים לפגיעה בגימלאים, אך אותם ח"כים עצמם, או חלק גדול מהם, נתנו יד לחקיקה הפוגעת באוכלוסיות החלשות.

להט והרמלך: לשחק ברמת־גן בשבת

האיסור לשחק כדורגל בשבתות באיצטדיון רמת־גן, מהווה פגיעה חמורה בזכויות הבסיסיות של תושבי ישראל ושל חובבי הספורט. יש להתקומם נגד ההחלטה ולקיים המשחקים בשבתות — אמרו אתמול ראשי המרכז הליברלי, שלמה להט ראש עיריית תל־אביב ויחזקאל הרמלך ראש עיריית רחובות, על הצהרת ראש הממשלה מאתמול כי פתיחת האצטדיון הלאומי ברמת־גן בשבת מהווה הפרה של הסטטוס־קוו בענייני דת.

השר אמנון רובינשטיין מבקש להבהיר, כי בניגוד להודעתו של שר־הפנים לא היתה שום החלטה בנושא, וכי תשובתו של רוה"מ לשאילתה שהגיש שר־האנרגיה בעניין זה, אינה מחייבת את הממשלה ואין לה שום תוקף כלפי עיריית רמת־גן.

סקר מגלה: דימוי שלילי לאדם הדתי

סקר דעת קהל מרעי מטעם תנועת „גשר" (לעיצוב חברה יהודית סובלנית) מגלה שתדמיתו של האדם הדתי במדינה הינו שלילי מאוד. רק 19% מהחילונים בחרו בתארים חיוביים לגבי האדם הדתי: מוסר, יושר, חינוך טוב וכו'.

כל השאר התייחסו בשלילה מוחלטת או לא הביעו דעה ערכית.

ד"ר דניאל טרופר מנכ"ל תנועת „גשר", סבור שהחקיקה הדתית ביוזמתם של חברי הכנסת הדתיים הינה בין הגורמים החשובים לדימוי השלילי. לדברי ד"ר טרופר, „אילו היו מבינים העסקנים הדתיים כמה נזק הם גורמים ליחסי דתיים־חילוניים, היו משקיעים הרבה פחות מאמצים בחקיקה הדתית ותועלת, והרבה יותר משאבים להסברה ודו־שיח".

הסקר, שנערך על־ידי מכון המחקר „דחף" מגלה ש־25% מהציבור המגדיר עצמו כחילוני סובר, שדתיים הם „בצלנים, שקרנים, שרלטנים" וכו'. עוד 22% מייחסים לדתיים כפיה דתית וקיצוניות לאומנית. כ־13% ציינו את הלבוש המיוחד כמאפיין את האדם הדתי. (שע"ח)

הממשלה תפשיר את תקציבי המחקר והפיתוח

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר"

הממשלה החליטה להפשיר את תקציבי המחקר והפיתוח. החל מהחודש, נוזבאל אוליך, המדען הראשי במשרד התעשייה והמסחר, מסר בסיור במרכז לשמור־בנחל שורק, כי לשכת המדען הראשי הגיעה להסכם עם אגף ...עוצר, לפיו יועלה שיעור ההוצאות המוכר לצרכי סיוע מ־20 אחוז

...סייע למפעל בכיסוי כל ההוצאות העקיפות הכרוכות במחקר

...מסר, כי בשנה הבאה יוקפא „תוק אלסינט", וכי במקום זאת ...מיליון דולר לתקציב המחקר והפיתוח.

...י ידע מישראל הסתכם בשנת 1985 בלמעלה משני ...1.84 מיליארד דולר ב־1984 ו־1.65 מיליארד בשנת ...של מוצרים עתירי־ידע הגיע בשנת 1985 לכדי 48 אחוז

מטכ"ל

...מוליך בראש תחרות ...ט בבאר־שבע

מאת אבי אמיר, כתב „על המשמר"

רב האמן ...יל שובה מרומניה, מוליך בראש, לאחר הסיבוב השלישי של התחרות הבינלאומית בשחמט הנערכת במכללת הטכנולוגית בבאר־שבע. שובה צבר 2.5 נקודות בעקבות תוצאת תיקו עם ויצ'סלאב שמידט מפולין וניצחון על גדי רייכליס מבאר־שבע בסיבוב השני. במקום השני, עם 2 נקודות ומשחק לא גמור, צעיר אלוף ישראל בשחמט אלון גרינפלד שניצח בסיבוב השני את סטפן קינדרמן מגרמניה המערבית: לגרינפלד עדיפות במשחקו הלא גמור עם יוחנן אפק בסיבוב השלישי.

ברלין. גשר גלינקה — שגריר ארה"ב ריצ'ארד ברט, מלווה את אנטול שצ'ראנסקי למכונית השגרירות לאחר שחרורו בעקבות חילופי המרגלים על הגשר (צילום רדיו איי. פי.)

שצ'רנסקי בישראל

(המשך מעמוד ראשון)

היום נתן, מחר אידה נודל, כל בית ישראל בארצנו, בארצם, במולדתם. יחי העם היהודי", אמר רה"מ.

בהתקרב שצ'רנסקי אל היציאה נשמעה הקריאה "הוא הגיע, אנטולי בא" מאות גרונות שהמתינו שעות ברחבת בית-הנתיבות לנחיתת מטוס "הווסטווינד" המיוחד שהטיס את אנטולי שצ'רנסקי ורעייתו מאירופה בדרכם הביתה. ראש-הממשלה, ממלא מקומו, שרים, רבנים ראשיים, חברי כנסת, חברי הוועד למען יהודי ברה"מ, חברים מרוסיה הקרה וידידים של אביטל מכאן, כולם המתינו בציפייה דרוכה לפתיחת דלת המטוס.

עם הורדת כבש המטוס התקרב ראש הממשלה אל המטוס ממנו ירדו באותה עת אביטל ואנטולי כשהם אוחזים ידיים והגיעם לקרקע הרימו את ידיהם לאות נצחון, שניהם חייכו חיוכי אושר רחבים והניפו ידיהם לשלום.

חיבוק מראש-הממשלה

ראש-הממשלה העניק חיבוק ראשון לאסיר ציון המפורסם ומייד לאחריו זכה לחיבוק של שרים וחברי כנסת. על אביטל הלבושה בחליפה חומה ואנטולי הלבוש בסוודר חום ומכנסיים אפורים, ניכרו העייפות והמתח של הימים האחרונים. לאחר מספר דקות תבע קהל החברים את אנטולי לעצמו ואסיר ציון לשעבר יוסף מנדלוביץ' דאג להביא את בני הזוג, כשאביטל אוחזת מבלי להרפות בזרוע בעלה, לזרועות הכריהם שקריאות ברכה ברוסית מתערבבות בקריאות ברכה בעברית והקריאה "נתן ברוך שובך" מהדהדת מכל עבר. לפני היכנסם לאולם בית הנתיבות צילצלו ראש-הממשלה ובני הזוג לנשיא ארה"ב רונאלד רייגן להודות לו ולעמו עבור המאמצים הרבים שהשקיעו עד אשר זכינו וראינו את אנטולי שצ'רנסקי מורשה לעלות ארצה.

פרס: איתן כסלע

קהל המוזמנים הרב מתכה לו באולם ושר בהמתינו "עם ישראל חי". ראש-הממשלה ברך את אנטולי כשחרורו ואמר: "לב העם כולו פועם ביחד עם לבם של כל שוחרי החופש. זה מאורע בלתי רגיל לראות אדם כנתן שצ'רנסקי, שבמשך 12 שנות בדידות וחולי עמד כמו סלע, עם גאוותו היהודית, עם נאמנותו הציונית ועם שאיפתו לחופש. זו גבורה של בדידות, מול מעצמה ענקית, גבורה של איש אחד, בעל רוח עשויה ללא חת. מה שמוכיח שאפשר לכלוא גוף אך לא לאסור רוח. אותה הרגשה יש לי כלפי אביטל שלחמה כמו לביאה. זו גם הזדמנות להביע תקוותנו ולומר כי לא ננוח לרגע עד אשר כל אסירי ציון וכל בני העם היהודי ישוחררו ויוכלו להגיע לארץ מולדתם".

שצ'רנסקי: רגשות שקשה להביע

כשכולו נרגש ומוחה דמעה ענה לו אנטולי שקיבל עם הגיעו שם חדש, נתן: "אני מאושר מאוד לדבר לציבור. אבל קשה לי מאוד לדבר עכשיו וזה לא בגלל העברית הדלה שבפי אלא מפני שיש הרגשות שאי-אפשר להביע אותן ויש רגעים שקשה להעבירן בכל שפה שהיא. אני בטוח שאת כל המחמאות שאני ואביטל מקבלים כאן יש לחלק לכל עם ישראל וליהודים רבים בכל העולם ולפעילי עליה ברוסיה שנאבקים וממשיכים להלחם כלחץ הק.ג.ב. והשלטון. רצה הגורל שהעליה שלי היתה קשה וארוכה כאורך הגלות. במשך השנים למדתי עד כמה גדולה שנאת הפרעונים אלינו וכמה חזק רצונם לא להרשות ליום זה לבוא. נעים לראות את ראש ממשלתנו ושריו שבאו לחלוק עמנו את אושרנו ביום זה. אך עם כל האושר איני שוכח את כל אלה שנשארו ברוסיה בגלות בכלא החשוך. יהודים שנאבקתי יחד אתם על הזכות לעלות לארצנו ואני מביע תקווה שההתלהבות, השמחה והמרץ שממלאים לבנו יעזרו לנו להמשיך במאבק". במהלך תירגום דבריו לאנגלית ממטירים עליו הקהל המאושר סוכריות.

תעודת עולה

שר הקליטה יעקב צור מעניק לאורח החדש תעודת עולה ואומר "כי בלב מלא אהבה והערכה אנו מקבלים אותך פה נתן ואביטל שצ'רנסקי. העם כולו נרעש מכואב ומקווה כי זהו גם סמל לבאות. משם עוברת כל הפמלייה לרחבה שלפני בניין "ארקיע" בו ממתינים להם תוך שירה "עם ישראל חי" וריקודי הורה ונשיאת שלטים בידי אלפי אנשים ובני נוער. כדי להוכיח לאנטולי שצ'רנסקי ולחבריו שנשארו מעבר למסך הברזל, עד כמה כל העם מאוחד עמם במאבקם לצאת ולהגיע לשערי מולדתם.

"המשמר" עתון יומי
المشمار جريدة يومية
המו"ל: עתון וספר בע"מ בטאון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל-אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3-43360-4
המען למכתבים: שירות שק-דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן-יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102-121, טל' 221125-6. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' סבזגר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

דרום אפריקה לא תשחרר את מאנדלה

יוהנסבורג. — דובר משרד המשפטים ביוהנסבורג הודיע אמש, כי חילופי המרגלים בין מזרח ומערב, שכללו גם את אנאטולי שצ'רנסקי, לא ענו על התנאים שהציגה דרום-אפריקה, ועל כן אין בדעתה לשחרר מכלאו את מנהיג הלאומנים השחורים נלסון מאנדלה.

שר המשפטים, קובי קוצאו הבהיר כי נשיא דרום אפריקה פ. וו. בותה, פירט בשעתו את התנאים אשר במסגרתם יוכל מאנדלה להשתחרר, לרבות שחרורם של שצ'רנסקי, של הפרופ' אנדריי סאחרוב ושל חייל דרום-אפריקני אשר נשבה באנגולה. השר קוצאו הוסיף: "עמדתה של דרום אפריקה לא השתנתה. שחרורו של שצ'רנסקי, לבדו, לא ענה על התנאים שהציג נשיא המדינה. לכן אין אפשרות לשחרר את מאנדלה".

בתקופה האחרונה היו חילופי איגרות ושדרים בין ראש הממשלה פרס ובין ראש ממשלת דרום-אפריקה, מתוך מגמה לבנות עיסקה ש"תשתלם" לברה"מ ותגביר את רצונה לשחרר את שצ'רנסקי.

מבצע 'היסטורי' שנמשך 40 דקות

מערב-ברלין. — שחרורו של אסיר ציון אנאטולי שצ'רנסקי וחילופי המרגלים בין מזרח ומערב — נערכו אתמול לפני הצהריים תוך 40 דקות על גשר גליניקה, המקשר בין מערב-ברלין והעיר פוטסדם שבמזרח-גרמניה.

המבצע ההסטורי התנהל בשני שלבים: בשעה 09.55 (11.55 לפי שעון ישראל), עבר שצ'רנסקי ראשון לאזור המערבי. הוא נכנס למכוניתו של שגריר ארה"ב בבון, ריצ'רד בירט שהובאה אל הגשר.

לאחר מכן נסע לשדה התעופה הצבאי האמריקאי טמפלהוף בלב ברלין, משם טס לשדה התעופה צבאי אמריקאי אחר, בפרנקפורט, במטוס צבאי, בלווית השגריר האמריקני.

לאחר בדיקות שונות וחיפושים מצד אנשי מזרח-גרמניה, הוחלפו המרגלים בלי שהעתונאים יכלו לבדוק את זהותם. קשה היה להבדיל ביניהם לבין הנציגים הרשמיים שטיפלו בחילופין. שתי מכוניות טנדר כחולות, שתפסו עמדה באמצע הגשר על קו התיחום, מנעו מעקב ברור אחר השתלשלות המבצע, ואפילו מצלמות טלוויזיה לא יכלו לצלם היטב.

בחילופי המרגלים, 30 דקות לאחר צאתו של שצ'רנסקי מגשר גליניקה, שוחררו 3 סוכנים מערביים שהיו כלואים בגוש הסובייטי, ו-5 מרגלים קומוניסטים שהיו מוחזקים בארה"ב ובמערב-גרמניה.

שולץ: אני צריך להודות לשצ'רנסקי

מייד לאחר טקס קבלת הפנים הרישמית בנתב"ג סרו ראש הממשלה שמעון פרס, אנטולי ואביטל שצ'רנסקי לחדר האח"מים וקיימו שם שיחת טלפון עם מזכיר המדינה של ארה"ב ג'ורג' שולץ.

שמעון פרס אמר לשולץ: "לעולם לא נשכח את תרומתך המכרעת ליציאתו של אנטולי שצ'רנסקי. אנו חסרי מילים ברגע המיוחד הזה לעם היהודי".

ראש הממשלה העביר את השפופרת לשצ'רנסקי עצמו שאמר: "אדוני מר שולץ, ברצוני לפגוש אותך ולהביע בפניך פנים אל פנים את תודתי".

ראש הממשלה סיפר כי שולץ אמר לו אחר כך: "שצ'רנסקי אינו צריך להודות לי, אני המודה לו, על אומץ ליבו ועל עוז רוחו".

מעדיף להסתכל באביטל

במהלך שיחתם פנה ראש הממשלה לאנטולי. "אולי תאכל משהו?" "תודה אדוני" — השיב שצ'רנסקי. "רק קפה שחור שחור. יומיים לא ישנתי", בשעה 9, משהחלה מהדורת "מבט" בטלוויזיה, ניסו הנוכחים כחורר להסב את תשומת ליבו של שצ'רנסקי למירקע "תראה את עצמך בטלוויזיה" אמרו. "לא תודה" — ענה — "אני מעדיף להביט באביטל שלידי".

הרופא, פרופ' גוטסמן, שישב אף הוא בחדר למקרה שיהיה צורך להסתייע בו, נותר מחוסר עבודה: אנטולי שפע מרץ וחיוכים חרף העובדה שלא עצם עין משך שני לילות וחרף העובדה שעברו עליו יומיים קשים ומורטי עצבים.

ללא מכנסיים

אגב, למי ששם לב, כאשר נפתחה דלת מטוס ה"ווסט וינד" שהביא את שצ'רנסקי, נכנס פנימה למטוס גבר גבה קומה ובידו שקית ניילון, ורק מקץ דקותיים יצא שצ'רנסקי מדלת המטוס. הבחור, מתברר, היה מיכאל שטיגליץ' — אחיה של אביטל: הוא הביא לאנטולי זוג מכנסיים. זאת, כיוון שהרוסים שיחררו את שצ'רנסקי כשלגופו זוג מכנסיים בלויים כאשר את תפקיד החגורה ממלא כהם חוט קשירה. הטייס מסר על כך לנתב"ג ושטיגליץ' רץ לחנות שק"ם קרובה ורכש זוג מכנסיים. וכך, משנחת המטוס נכנס שטיגליץ' לתוכו ובידו השקית, שצ'רנסקי החליף במהירות את מכנסיו ויצא לחבק את ראש הממשלה בתלבושת הולמת...

יצויין שבתום קבלת הפנים הזמין שמעון פרס את אביטל ואנטולי שצ'רנסקי להיות אורחיו בבית ראש הממשלה בירושלים. (עש"ת)

פרס ושצ'ראנסקי הודו לנשיא רייגן

נשיא ארה"ב רונלד רייגן הבטיח לראש-הממשלה שמעון פרס להמשיך במאבק למען זכויות האדם בברה"מ. פרס, שדיבר בנמל התעופה בן-גוריון עם הגיעו ארצה של אנטולי שצ'ראנסקי אמר, כי התקשר בטלפון לנשיא ארה"ב. פרס ובני הזוג שצ'ראנסקי הביעו תודה לרייגן על המאמצים הבלתי פוסקים שהנשיא האמריקני, מזכיר המדינה שולץ וחברי הממשלה, פעלו למען העם היהודי "מתוך שכנוע עצמי שמגיע לעם היהודי לצאת מברה"מ".

צלצול מהיר

אילנה פרידמן, אחותה של אסירת-ציון אידה נודל

איך להקטין את האכזבה

23 אסירי-ציון יושבים עדיין בכלא הרוסי ו-52% שוחררו והפכו למסורבי-עליה. שאלנו את אילנה פרידמן מה הרגישה לנוכח שחרור שצ'רנסקי.

אני שמחה בשביל אביטל ואנטולי, ששניהם סוף סוף ביחד. ראיתי אותה כשהיא הגיעה צעירה ויפה, ואיך היא נראית עכשיו אחרת — התבגרה מאוד מאוד. אני גם יודעת, שאידה נמצאת בקשר עם אנטולי וכותבת לו מכתבים. אז כואב לי שזאת לא אידה, ואני היום עם השמחה והכאב ביחד.

אני שומעת, שרבים מאסירי-ציון שהגיעו, התאכזבו מן המציאות הישראלית.

כן. זהו עולם אחר לגמרי והם לא כל כך מוכנים לזה. בברה"מ יש אידיאליזציה של ישראל. חושבים שהכל פה אחרת. וכשבאים — מתאכזבים.

האם ניתן למנוע את האכזבה?

החברה הישראלית לא כל כך מוכנה לקלוט את העולים. העולים מצפים ליחס אישי-משפחתי ולא להטבות כלכליות, כמו שחושבים.

אלכסנדר ליבין, מסורב עליה מברה"מ

מה קרה לך במעבר מברה"מ לישראל?

פעילי העליה בברה"מ מבלים שנים במתח ובמאבק קשה מאוד. וכשהם מגיעים סוף סוף לכאן מתברר להם, שאנשים חיים את חייהם, ושעניין יהודי ברה"מ נמצא בסוף סדר העדיפויות הישראלי. אז קשה להם לקבל את זה, והם נשברים.

קבלת הפנים לשצ'רנסקי אתמול תשפר את ההרגשה?

קבלת-הפנים חשובה מפני שהעלתה את הנושא לראש סדר היום. השאלה מה יהיה מחר ומחרתיים. הבעיה היא, שאין לנו לובי — קבוצת-לחץ שתהפוך הנושא לעניין מרכזי.

ולמה לא מתארגנים עולי ברה"מ בלובי כזה?

אולי בגלל שהתרבות הפוליטית הרוסית לא עודדה פעילות כזאת ועולי ברה"מ מתקשים להתארגן כמו שהתארגנו עולי אתיופיה, למשל. מסתבר שהם מתאימים יותר לפעילות פוליטית בחברה דמוקרטית מאשר עולי ברה"מ...

אתי רונאל

ירח דבש באיחור של 12 שנה

אביטל שצ'רנסקי, רעייתו של אסיר ציון אנאטולי, ששוחרר אתמול ניהלה מערכה ממושכת ועקשנית למען שיחרורו של בעלה. מאז נישאו, היה להם לילה אחד בלבד ביחד. היה זה ב-5 ביולי, 1974. יום לאחר נישואיהם במוסקבה, עלתה אביטל ארצה. היא הצליחה להשיג אשרת יציאה והבטחה מהשלטונות כי אנטולי, יוכל להצטרף אליה תוך 6 חודשים. אביטל התמקמה בירושלים, והמתינה עד היום להגשמת ההבטחה.

שצ'רנסקי ונטאליה שטיגליץ היו באמצע שנות ה-20 לחייהם כאשר נפגשו ב-1973 ליד בית כנסת במוסקבה, באמצעות אחיה מיכאיל, גם הוא מסורב עליה. מאוחר יותר אימצה לה את השם העברי אביטל. ביוני 1974, נעצר שצ'רנסקי בעת ביקור של נשיא ארה"ב דאז, ריצ'רד ניכסון, והוא שוחרר רק ביולי אותה שנה. רק יומיים לפני פקיעת היתר היציאה של אביטל. רב מיהר להביא אותם בברית הנישואים, והיא ואחיה עלו ארצה.

פקידים סובייטים הבטיחו אז כי בעלה יורשה להצטרף אליה תוך 6 חודשים. אך אשרת היציאה לא ניתנה לו. ב-1977 הוא נעצר ושנה לאחר מכן נידון ל-13 שנים בכלא ובמחנה עבודה, בתור "מרגל אמריקני". אתמול התאחדו שני בני הזוג מחדש והיום יוכלו לפתוח בירח הדבש שלהם. באיחור של 12 שנים.

(רויטר, עתים)

במלאת שנתיים לפטירתו
של בננו-אחינו ונכדנו האהוב
שחר לביא ז"ל
נעלה לקברו להתייחד עם זכרו ביום שישי 14.2.86
בשעה 12.00 בצהריים בבית העלמין קרית-שאול.
נפגשים ליד שער בית העלמין.
המשפחה

לשושה מאיר והמשפחה
משתתפים באבלכם על מות
האחות
בניכר
קיבוץ געתון

במלאות שנתיים
לפטירת יקירנו
יוסף הרניגמן ז"ל
נעלה לקברו להתייחד עם זכרו
מחר, יום חמישי, ד' באדר א' (13.2.86) בשעה
2.30 אחה"צ בבית העלמין "הדרום" בחולון.
נפגשים ליד השער החדש.
המשפחה

"נוער נגד גזענות" הצטרף אתמול ליוזמת צוות התכנית "מה יש" בגל"צ, ותלה את הכרזה "ברוכים הבאים לוועידת 'כך' במיזבלת חיריה". עובדי המיזבלה התנגדו בכל תוקף שהכרזה תצולם על רקע מקום עבודתם. להוציא את נהג המשאית-זבל העונה לשם "רמבו", ששיתף פעולה ברצון רב. (צילום: שע"ה)

הלל תובע מראשי הליכוד: אל תכשילו החוק נגד גזענות

הליכוד מעכב החקיקה בטענה שיו"ר ועדת החוקה חולה זה כמה שבועות ● ח"כ רמון מבקש להוסיף סעיף כדי לאפשר מניעת ועידת "כך"

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

הליכוד מעכב חקיקת החוק נגד גזענות, בטענה שיו"ר ועדת החוקה, אשר צריך להביא את הצעת החוק למליאה לקריאה השנייה והשלישית, חולה זה כמה שבועות.

יו"ר הכנסת שלמה הלל, תבע מראשי הליכוד, כי יפסיקו להערים מכשולים על דרך החקיקה.

לשאלת כתבנו, השיבה יו"ר סיעת הליכוד, שרה דורון, כי יו"ר הוועדה, א. קולס חולה זה כמה שבועות וכאשר יבריא, הנושא יועלה.

חיים רמון (מערך) פנה לשר המשפטים, ליו"ר הקואליציה וליו"ר סיעת המערך, ודרש כי יביאו מיד את החוק נגד הסתה גזענית לדיון במליאה. החוק היה אמור להגיע למליאה אתמול.

רמון ביקש להוסיף לחוק סעיף, אשר קובע כי תחילת החוק תהיה ביום קבלתו בכנסת, וזאת כדי לאפשר למשטרה לבנוע את קיום ועידת "כך", שנועדה להיום אחה"צ בירושלים.

רמון אומר, כי תפקיד הכנסת הוא לסכל את פעולות "כך". זוהי תנועה שחרתה על דגלה אידיאולוגיה שהובילה להשמדת עמנו, אומר רמון בפנייתו.

הסופרים נקראים להפגין

הנהלת אגודת הסופרים העבריים, בישיבתה אתמול, החליטה לקרוא לחברי אגודת הסופרים העברים לבוא ולהפגין ליד בנייני האומה בירושלים נגד ועידת "כך" ונגד התופעה המתועבת של הכהניזם, המנוגדת לערכי הדמוקרטיה, היהדות והציונות.

כך ניתן להם מענה

פעילי כל הגופים המאוגדים ב"מענה" —
מטה על נגד הגזענות:

ההסתדרות הכללית ● תק"ם ● הקיבוץ הארצי ● שלום עכשיו ● מפלגת העבודה ● מפ"ם ● ר"צ ● התנועה לדו-קיום נגד גזענות ● תנועות הנוער החלוציות

יפגינו בהמוניהם היום, יום ד',
בשעה 14.30
ברחבת בנייני האומה בירושלים

לא ניתן לגזענות לעבור

מטה על נגד הגזענות
מענה

שיחת היום

לטהר את הארץ מהשרץ הכהניסטי

היום הוא יום מביש לישראל, יום של בושה לבירתה ירושלים, שבה תכונס זה במסגרת "ועידת היסוד של תנועת "כך"".

קבוצה גזענית-פאשיסטית השואבת את השראתה מחוקי נירנברג הנאציים תתכנס הערב בבנייני האומה, כדי להשמיע את דברי השיטנה נגד האוכלוסיה הערבית ולהציג את ה"פרוגראמה" הניאו-נאצית בשפה העברית.

חולשתה של הדמוקרטיה הישראלית מתגלית בחוסר יכולתה או רצונה לעקור את נגע הכהניזם בעודו באיבו. לצערנו יש לקבוע, כי גם הרשות המבצעת נהגה בתופעה זו מתוך דקדקנות יורידית, מבלי לראות בתנועה זו ותואשה ערעור על מהותה של מדינת ישראל, על תוכנה של מגילת העצמאות, המשמשת כמעין חוקה. מנהיג פאשיסטי זה המדבר גלויות על כוונתו למגר את המשטר הדימוקרטי נהנה מכל יתרונותיו של המשטר הזה. לחרפה הבושה לא השכילה הכנסת עד היום לאשר סופית את החוק נגד הגזענות, אפילו לא השבוע — כתשובה סמלית למפגן הכהניסטי-גזעני בבנייני האומה.

מי שסבור, כי מדובר בתופעה חולפת שאפשר לגבור עליה על-ידי התעלמות מקיומה טעה טעות חמורה. הכהניזם מתחיל להכות שורשים בשולי החברה הישראלית, אך הוא פוגע במיוחד בצעירים, ואף בתלמידי בתי-הספר. צריך קוצרים כעת את זרעי ה"חינוך הממלכתי", שלא התפנה במשך שנים להקנות ערכים הומניסטיים לחיסון הדור הצעיר בפני הנגיף הגזעני-אנטישמי.

המחזה הכהניסטי שיתרחש היום בבנייני האומה יפגע קשה בתדמיתה של ישראל בעולם. בזמנו, מחינו נמרצות נגד החלטת האו"ם שהגדירה את הציונות כגזענות, ואילו עתה יוכלו לא רק אויבינו למצוא סימוכין לטענה זו. ולא אף רבים מידידינו בעולם יתחילו לתהות כיצד במדינה של נרדפי הנאצים צמחה תנועה ניאו-נאצית במהדורה יהודית וישראלית. הם יתקשו גם להבין כיצד החברה הישראלית לא ידעה לעקור את צמחי הפרא המורעלים הללו בראשית גידולם.

כל שוחרי הדימוקרטיה ומתנגדי הגזענות נדרשים היום ליותר מאשר גינוי מילולי לתופעה זו. את הסכנה הזאת חובה לחסום בכל הדרכים, ובעיקר על-ידי הפגנת כוח גדול שיישבע, כי הכהניזם בישראל לא יעבור.

חובה להילחם כדי לטהר את הכנסת מן הזיהום הנורא הזה, ולטהר את הארץ כולה מן השרץ המגעיל והמסוכן.

מארק גפן

טריפה מבקש לחזור לראשות עיריית אל-בירה

מאת פנחס ענברי, כתב "על המשמר"

גם ראש העיריה המודח של אל-בירה, ג'אמיל טריפה, הגיש את מועמדותו לכ"ת ראש העירייה למושל הצבאי של רמאללה. יחד עמו הציגה את מועמדותה קבוצה של שבעה אישים המוכנים לשמש במועצת-העירייה בראשות טריפה.

הקבוצה מורכבת מארבעה חברי העירייה המודחת ושלושה מאנשי לשכת המסחר ובהם אברהים אל-פאר, ראש לשכת המסחר, שהיה עד לא מכבר בבחינת המועדף של ישראל.

הקבוצה הזאת מורכבת מתומכי אש"ף ותומכי ירדן, והיא החתימה על עצומות בקרב תושבי אל-בירה בתמיכה במועמדותם.

מתברר מעיר, כי ההתפתחות הזאת מגבילה מאוד את אפשרויותיה למנות ראש עירייה אחר, וג'אמיל טריפה הופך להיות המועמד העיקרי.

כמו כן, נודע לכתבנו, כי באל-בירה מתגבשת קבוצה נוספת, המקורבת לראש העירייה המודח, איברהים טוויל. שעד כה נקט בעמדה שיש לדחות את היוזמה הישראלית למנות ראשי עיריות ערביים, אלא יש לדבוק בדרישה להחזיר את העיריות המודחות למכונן.

האוצר ובנק ישראל מנסים להרגיע הציבור

הממשלה תעמוד בהתחייבויות למחזיקי "מניות ההסדר"

אתמול הופסק המסחר במניות — בעקבות פרסומים שבנק ישראל ממליץ על שינויים בהסדר לרעת הציבור ● בנק ישראל והאוצר מכחישים

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

הנהלת הבורסה בתל-אביב החליטה אתמול להפסיק את המסחר במניות הבנקים שבהסדר, לאחר פירסום ידיעות על המלצות ועדה בבנק ישראל, שלפיהן יקבל הציבור רק כמחצית מהסכומים אשר הובטחו לו ב-1983, כאשר נחתם ההסדר של המניות הבנקאיות.

באוקטובר 1988 אמורה הממשלה לשלם למחזיקי מניות בנקאיות כ-3.8 מיליארדי דולר. מתוך סכום זה, כמיליארד דולר מוחזק על-ידי הבנקים המסחריים. הממשלה אמורה גם לפרוע עוד כ-1.2 מיליארד דולר ב-1987 עבור מניות בנקאיות החסומות בתוכניות חסכון.

על-פי הידיעות שפורסמו אתמול, הקים בנק ישראל צוות בראשות המפקחת על הבנקים, גליה מאור. הצוות אמור להגיש את המלצותיו בראשית השבוע הבא לנגיד בנק ישראל, משה מנדלבאום.

הצוות הוקם לנוכח החששות בבנק ישראל ובמשרד האוצר, שהממשלה לא תוכל לעמוד בהתחייבות הכבדה של תשלום חמישה מיליארד דולר למחזיקי מניות בנקאיות.

על-פי הידיעות, ההמלצות של הצוות כוללות בין היתר ביטול החוב לבנקים המסחריים בסך מיליארד דולר או להמיר את המניות שברשותם באגרות-חוב לא-סחירות לטווח ארוך.

הצוות גם ממליץ להשאיר את המניות הבנקאיות שהציבור מחזיק בידיו. על-פי ההמלצה, יהיה קיים שוק חופשי למניות אלה. הממשלה, ממליץ הצוות, תשלם למחזיק מניה בנקאית רק את ההפרש שבין המחיר המובטח לבין ערך המניה בשוק במועד הקובע.

הממשלה תעודד את רווחיות הבנקים ותעודד את המחיר של המניה הבנקאית עד למועד הקובע.

כדי למנוע הלאמה של הבנקים, הממשלה תוותר על כל המניות שברשותה ותפנה לבית-המשפט כדי למחוק אותם. צעד זה אמור להביא להעלאת ערך המניות שיישארו בידי הציבור.

פקידים בכירים באוצר לא מוציאים מכלל אפשרות, שיהיה צורך להשתמש בחקיקה, אם הגופים המנהלים של הבנקים לא יסכימו לאמץ את ההמלצות האלה. או את חלקו.

הפקידים העריכו, כי בעקבות יישום ההמלצות, תרד בחצי העלות של ההסדר. פירוש הדבר, שהאוצר יאלץ לשלם רק כ-2.5 מיליארד דולר, במקום 5 מיליארד דולר על-פי התנאים המקוריים של הסדר המניות הבנקאיות.

בנק ישראל ומשרד האוצר טענו אתמול, שאין שום כוונה לפגוע או לסגת מהתחייבויות הממשלה כלפי מחזיקי מניות בנקאיות.

בתגובה לידיעות, אמרה אתמול המפקחת על הבנקים, גליה מאור, כי הצוות שבראשותה לא התבקש לדון ולא דן בשום צורה שהיא בשינוי הסדר המניות הבנקאיות או בשינוי התחייבות הממשלה על-פי הסדר זה.

משרד האוצר הודיע, בשם השר מודעי, שהממשלה תעמוד במלוא התחייבויותיה, וכי לא התנהלו בעבר ולא יתנהלו בעתיד דיונים בנושא זה.

יצויין שלמרות נסיונות ההכחשה, של האוצר, פקידים בכירים אמרו אתמול לכתבנו, שמיד לאחר שדו"ח ועדת מאור יוגש, יקים משרד האוצר צוות אשר ידון על הצעדים המעשיים שיש לנקוט כדי להביא ליישום ההמלצות.

פרס תוקף מודעי: הגיע הזמן לעבור לצמיחה כלכלית

מאת דורית גסן, כתבנו לענייני מפלגות

„כמו שהעזנו לנקוט בצעדים מרחיקי־לכת לבלימת האינפלציה, אנו זקוקים לאותה העזה כדי להתחיל ולעשות את המשק לפורח וצומח" — אמר אתמול ראש הממשלה, שמעון פרס, בישיבת מרכז מפלגת העבודה.

לדבריו, דרושה הידברות מכובדת בין הסתדרות, המעסיקים והממשלה ושיתוף פעולה בין שתי המפלגות הגדולות.

פרס הרגיש, כי על מפלגת העבודה לבוא בדברים עם הליכוד כדי להחליט מה עושים. „הגיע הזמן לעבור למדיניות נועזת של צמיחה", חזר ואמר.

בהתייחסו להקמת קרן צמיחה, אמר פרס, כי יש לחדש את הלוואות הפיתוח אשר הוקפאו בחודשים האחרונים. הוא אמר, כי שנת התקציב הנוכחית תסתיים עם עודף של 40 מיליון דולר, וציין את החיסכון של 100 מיליון דולר מהורדת מחירי הנפט בעולם.

פרס הוסיף, כי הוא שואף להגיע לסכום של 500 מיליון עד מיליארד דולר לצמיחה, והביע תקווה, כי גם ארה"ב תסייע בעניין זה.

בהתייחסו לשר האוצר, אמר פרס: „באשר היה צורך בקימוצים, הציע שר האוצר להקים ועדה בראשות ראש הממשלה. לא נראה לי שנקמץ ביותר, אבל נחלק כספים לצמיחה לחוד. נעשה מדיניות משותפת של צמיחה, ויש להתחיל בזה עכשיו ללא דחיה, תוך שמירת שני קריטריונים: הבראת המשק ושמירת הצדק החברתי", אמר.

קודם לכן ציין ראש הממשלה את סדר העדיפויות שלו בנושא הכלכלי־חברתי: ראשית, מלחמה באבטלה. אחר־כך: לקדם את ערי הפיתוח. לסייע לחקלאות ולהציל מפעלים על סף התמוטטות.

בראשית הישיבה אמר מזכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ עוזי ברעם, כי „בתקופה האחרונה אנחנו עדים למדיניות כוח שמפגין שר האוצר. מדיניות סולו של שר אחד. אנחנו לא נשלים עם כך. שבהבל־פה של איש אחד ייסגרו או ייפתחו מפעלים. אנחנו לא נסכים שימנו את אריאל שרון לפטרון ערי הפיתוח".

ההסתדרות תמשיך במחאה נגד התקציב

מאת כתבנו לענייני ההסתדרות

מטה המאבק המורחב של ההסתדרות החליט אתמול עקרונית להמשיך ברצף פעולות מחאה נגד אישור התקציב המוצע, שמשמעותו העמקת האבטלה במשק והתמוטטות מפעלים נוספים.

המטה בראשות יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, קיבל דיווח על היערכות מועצת פועלי חיפה לקראת הכרזת סיכסוך עבודה כולל בעיר, כהזדהות עם עובדי מספנות ישראל. מימוש צעדי המחאה מותנה בהחלטות המעשיות של ועדת השרים לענייני כלכלה.

הצעדים נגד התקציב יהיו סלקטיביים. בעתיד הקרוב צפויות הפגנות בענף הבנייה ולאחר מכן בענפי החקלאות והמזון, כמו כן, מתוכננת הפגנה בשיתוף הסתדרות הגימלאים.

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, הביע אתמול את תמיכתו בהחלטת מועצת פועלי חיפה להכריז סכסוך עבודה. תמיכתו של קיסר נמסרה להברפלד ולמזכיר מועצת פועלי חיפה משה ורטמן.

יוניפי"ל: ישראל מסיגה גבול בהקמת הגדר בצפון

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

יוניפי"ל טוען, שיש ממש בטענת לבנון, שישראל מסיגה את הגבול בגדר הבטחון שהיא מקימה בצפון לאורך הגבול הבינלאומי.

סגן מפקד יוניפי"ל, הגנרל הצרפתי ז'אן פונס, דיווח למשרד החוץ הישראלי, שמשקיפי האו"ם עשו בדיקה על־פי הוראת המזכיר הכללי של האו"ם, עקב תלונותיו של הנשיא ג'מייל בעניין הקמת הגדר.

מקורות ישראליים מסרו, שמדובר בטענה קטנונית והדגישו שמדובר בגדר הבטחון המיועדת למנוע פיגועי התאבדות.

רבין: שיפור רמת החיים בשטחים אינו שינוי מדיניות

שמיר: אוטונומיה בשטחים – רק על־פי קמפ־דיוויד

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום וכתב עתי"ם

„אנחנו פועלים בעזה וביהודה ושומרון בתוכנית פעולה קבועה, שאינה מושפעת מעליות או מורדות בהכנות ובתקווה למו"מ לשלום בין ישראל, ירדן ופלשתינים, לשיפור רמת־החיים ואיכות החיים של התושבים הערבים שחיים בשטחים אלה — ואין בזה בעיני שינוי מדיניות".

דברים אלה אמר אתמול שר הבטחון, יצחק רבין, בסיורו בעזה, בתשובה לשאלה האם יש בהעברת סמכויות לתושבי השטחים ומינוי ראשי ערים מקומיים משום שינוי מדיניות, כפי שהשתמע מדבריו של ראש הממשלה פרס.

רבין סיפר, כי המגמה של החלפת ראשי ערים ישראלים בראשי ערים מקומיים נמשכת מאז הקמתה של הממשלה החדשה, וכעת נשארו רק שלושה ראשי ערים בשטחים שאינם ערבים.

מתיישבי הרצועה: תעזור לנו

בסיורו ביישובים היהודיים ברצועה — רפיחים, נווה־דקלים, כפר הנופש ההולך ומוקם, נתבקש רבין לסייע למתיישבים להגדיל את מספר המשפחות ל־6000. „אני בכל לבי אתכם, אך המצב בהתיישבות נובע מהמדיניות הכלכלית בגלל שבע השנים של ‚אכול ושתה'", אמר רבין.

רק עפ"י קמפ־דיוויד

סגן ראש הממשלה ושר החוץ, יצחק שמיר, דחה כל תוכנית לאוטונומיה בשטחים שאינה כפופה לתנאי הסכמי קמפ־דיוויד, המעניקים לפלשתינים תקופת מעבר של חמש שנות אוטונומיה מוסכמת. שבסיומה ידונו הצדדים בפיתרון קבע של בעייתם.

שמיר דיבר אתמול במושב הכנס העולמי של אגודות הידידות עם מדינת ישראל המתקיים בירושלים. הוא הרגיש, כי זוהי הנוסחה הטובה ביותר להשגת הסדר באזור.

תוצאות הבחירות ברוב הסניפים יוודעו היום

בוטלו מרבית צווי המניעה נגד הבחירות לוועידת חרות

מאת דורית גסן, כתבנו לענייני מפלגות

יו"ר ועדת הבחירות המרכזית של תנועת החירות, אלחנן וינציקי, נאלץ אתמול להתייצב בבית־המשפט. לאחר שלילה קודם לכן פנו מספר חברים לשופט התורן, אשר הוציא צו־מניעה לקיום הבחירות בסניפים אחרים.

לאחר הדיון המשפטי אושרו הבחירות בסניפים בת־ים, יפו, רמת־גן, רחובות, נתניה, שכונת התקוה ופתח־תקוה — במעטפות כפולות.

יו"ר הוועידה המכינה של הוועידה, ח"כ עוזי לנדאו, מסר אמש, כי ברוב הסניפים התנהלו הבחירות ללא בעיות. מבין 108 אלף חברי חרות ישנם כ־85 אלף בעלי זכות הצבעה.

לדברי ח"כ לנדאו, אם ישתתפו כ־40 אלף חברים בבחירות, תהיה זו השתתפות טובה.

עוד מסר, כי ב־50 סניפים לא התקיימו בחירות, לאחר שהושגה הסכמה על רשימת הצירים מטעם הסניף.

תוצאות הבחירות ברוב הסניפים יוודעו היום.

● כנס אגודות ידידות עם ישראל ברחבי העולם, בהשתתפות 100 נציגים מחו"ל ומספר דומה מישראל, ייפתח היום במלון „לרום" בירושלים מטעם המחלקה ליחסי חוץ בהסתדרות הציונית העולמית.

בכנסת

החל דיון בצמצום חסינות ח"כים מדליפים

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

ועדת החוקה חוק ומשפט התחילה אתמול לדון בצמצום חסינות ח"כים שהדליפו מישיבותיה של ועדת החוץ והבטחון. את ההצעה העלה רפאל איתן (התחיה). השתתפו בישיבה יו"ר הכנסת שלמה הלל, יו"ר ועדת החוץ והבטחון וחברי הוועדה. מ"מ יו"ר הוועדה, אמנון לין, אמר שיש מקום לשינוי בחוק, כך שיוגברו הפיקוח ואמצעי הענישה כנגד ח"כים אשר מדליפים סודות מדינה מוועדות הכנסת.

לפי סיכומי הוועדה, ייקבע בחוק, שלא כל דיוני ועדת החוץ והבטחון יהיו חסויים ואסורים לפרסום באורח אוטומטי. החוק יגדיר באורח ספציפי מה מהווה סודות מדינה „שפרסומו פגע בבטחון או באינטרס לאומי עליון אחר".

כן מוצע לצמצם את חסינות הח"כים, כך שאם ידליפו לא תעמוד להם החסינות הרגילה. החוק לא יחול על דברי ח"כ במליאה.

יו"ר הכנסת, שלמה הלל, אמר שיהיה ערך לחוק רק אם מערכת אכיפתו תהיה מוכנה לנהל חקירה נמרצת לגילוי העבריינים.

לתורמי קרן לב"י

על הנכונות והתרומה-תודה והערכה

לתשומת לב התורמים!

בעת הפקדת התרומה בבנק נא לדאוג כי שמכם וכתובתכם יירשמו במדוייק על־ידי פקיד הבנק; זאת על מנת להקל עלינו במשלוח אישור התרומה לבתיכם.

תרומות מתקבלות בכל סניפי הבנקים ברחבי הארץ ובמטה הקרן: רחוב ד' (ארניא) 17 הקריה, תל־אביב 64734 טל: 03-205183, 03-268206.

אנשים ואירועים

„חדשות" נקנס בגלל פרסום שם קטינה

העיתון „חדשות" ושניים מעובדיו נקנסו אתמול בבית־משפט השלום בתל־אביב כמאה ש"ח כל אחד, באשמת עבירה על חוק איסור פרסום קטינים, בכתבה שפורסמה באפריל 1984.

שופט השלום יצחק ברא"ז גזר את הקנסות על העיתון, על אחד מעורכיו דני דור, ועל כתבו לענייני פליליים, אורי שרון. לשני העיתונאים ניתנה אפשרות להמיר את הקנס בחודש מאסר. נוסף לכך חוייבו השניים להתחייב בסך מאה ש"ח, להימנע מעבירה על אותו סעיף למשך שנתיים. אם יסרבו לחתום על ההתחייבות — יאסרו לחודש ימים כל אחד.

הכתבה נשוא המשפט התפרסמה תחת הכותרת „בת 8 נאנסה", בה נתגלתה זהותה של הקטינה שהיתה קרבן האונס. בכתבה אף הוזכרו כתובת המגורים של הילדה ושם אביה וכן פורסם תצלום של שניים מאחיה הנאנסת ושמות אחיה ואחיותיה.

שופט השלום יצחק ברא"ז ציין בגזר־הדין, כי כדי להגביר את האפקט הדרמטי של הכתבה פרסם העיתון „חדשות" על אחת מהתמונות [illegible] כותרת משנה. „קציני משטרה היו המומים — הוא [illegible] אותה".

חגיגה בתל־השומר: 55 ילדי מבחנה

היתה זו חגיגה יוצאת דופן, שאי אפשר היה להעלות על הדעת [illegible] לפני עשר שנים: אימהות מאושרות עם ילדיהן, אבות נבוכים, ומרגשים. מתנדבות מסורות ואורחים רבים התכנסו אתמול כדי לציין 55 ילדי הפרייה חוץ־גופית „ילדי מבחנה", מאז החל פרוייקט מהפכני זה בתחילת 1982 במרכז הרפואי על־שם שיבא בתל־השומר.

ראש הפרוייקט, פרופ' שלמה משיח, הציג בפני החוגגים, [illegible] שרמן, רשימת הישגים מרשימה: 600 מטופלות, 55 ילודים מ־44 הריונות בדרך ועוד היד נטויה. „הזמנו אתכם", אמר פרופ' משיח, „לציין להולדתם של 50 ילדים. אבל מאז שנשלחו ההזמנות ועד שהתכנסנו עוד חמישה".

„התחלנו בסוף 1981 עם סיכויי הצלחה של חצי אחוז", אמר ראש הפרוייקט, „אבל בעקבות הנסיון שהצטבר, העבודה המאומצת [illegible] הפרוייקט, הגענו ל־15 אחוזי הצלחה כבר בשנה ואחר־כך ל־20 [illegible] אחוזים, כך שכיום עומדת ישראל בקבוצה הראשונה של המדינות [illegible] הפרוייקט", אמר פרופ' משיח.

וזו רק היתה הגרלה לקדם־אירוויזיון

מתח רב לא היה שם. קפה־תיאטרון הבימה, ארבע ומשהו אחר־הצהריים, מגרילים את סדר השמעת השירים בתחרות הקדם־אירוויזיון. כמה אמנים, כמה עיתונאים, חנוך חסון אחד, דוד ארמון מטעם הבוסים. הוא גם ישב בחבורה שופטים, שבחר בשירי מקצה הגמר. „נהניתי מכל רגע," אומר ארמון, פוליטיקאי־דיפלומט.

רשות־השידור החליטה להפוך את העסקה הטכני של קביעת סדר השירים, לאירוע תקשורתי. חסון ג'וניור, בנו של חנוך, הוא חתן ההגרלה.

השיר הראשון, בקרים, יהיה „נערה". יהודה תמיר ישיר אותו. הוא כבר טעם את טעם המקום הראשון באירוויזיון, כלהקת „חלב ודבש". החסונים נהנים מן הטררם. האמנים לא נראים הכי נלהבים בעולם.

תוך כדי המסיבה אגב עדים לאירוע נדיר. להקה משנה את שמה. בצ'יק־צ'ק: קודם „סברס" — מדובר בלהקת שהוקמה לצורך התחרות — ועוד לפני שמתרגלים לשם, הם כבר „ארמה". מה שרעבי יהיה החמישי בסדר השמעת השירים. „זה מה שרציתי" פונה אליו חסון הבוגר. שרעבי לא יגיד לא. „זה בסדר, זה חמשה" הוא מרוצה.

ובכן, הסדר נקבע: יהודה תמיר, „ארמה", מירי אלוני, שרי צוריאל, בועז שרעבי, דורון מור, ריטה, שולה חן, „ארבע לב אדום", אילנית בנר", צביקה פיק, חיים משה. אחד מהם יגיע לאוסלו.

עומר נוי

ח"כ אבן בראש מועצה להנצחת זכר בנטוב

מאת כתבנו בכנסת

אבא אבן יעמוד בראש המועצה הציבורית להנצחת זכרו של מרדכי בנטוב ז"ל, על־ידי הקמת קתדרה לרעיון השיתופי והקיבוצי, שנושא את שמו.

מרדכי בנטוב היה מייסדו ועורכו הראשון של „על המשמר" [illegible] דמותו של הקיבוץ הארצי. כן כיהן כשר בממשלה הראשונה ובממשלות אחרות.

מזכיר קיבוץ משמר העמק, קיבוצו של בנטוב, אמרי רון, מסר כי לצורך הקמת הקתדרה יידרשו תרומות של 200,000 דולר. האיש שיופקד על הקתדרה יהיה חבר קיבוץ רשפים, פרופ' מנחם רוזנר.

חוגים מקורבים

מאת דליה שחורי

שלום לך, אוטונומיה

ראש הממשלה שמעון פרס לא הזניח לדבר על האוטונומיה החד־צדדית ממוצאי שבת האחרון. הוא דיבר עליה עוד בבחירות 1976 ואפילו קודם. למעשה במוצאי־שבת האחרון, כשהוא חזר לדבר עליה, הוא הדגיש דווקא, שהוא נמנע מלהשתמש בכותרת „אוטונומיה חד־צדדית". אבל העניין פתאום נקלט, ניתנו לו כותרות בעמודים הראשונים, ועל סדר היום שלנו נחת בהול־דחוף, באופן שאין אקטואלי ממנו, נושא האוטונומיה החד־צדדית. עוד לפני שידעו למה בדיוק פרס מתכוון, כבר הסתדרו המפלגות בעד ונגד, הליכוד נגד.

הסיבה לכך שהנושא הלא־חדש הזה נקלט פתאום היא הוואקום הפוליטי שנוצר בעקבות דיווחיו של הקונסול האמריקני ואט קלוואריוס לפרס, כי השיחות בין חוסיין וערפאת נסתיימו בכשלון חרוץ וסופי. כיוון שכך, וכיוון שפרס אינו רוצה בחללים מדיניים ריקים, לפחות לא כל־עוד הוא ראש הממשלה עלה לכותרות התחליף: מתן יותר סמכויות לתושבי הגדה המערבית באופן הדרגתי — או כמצב־ביניים עד שייפתח מו"מ עם ירדן, או כמצב־ביניים פחות או יותר קבוע.

ההתנגדות שעוררה הכרזתו של פרס, במפלגות אחרות וגם באגפים במפלגתו שלו ורבין מיהר להכריז שהוא נגד אוטונומיה חד־צדדית ופרס מיהר לתקן שגם הוא נגד אוטונומיה חד־צדדית, העידה, שפרס העיר משנתם כמה דובים גדולים.

קודם־כל התברר, שכל אחד והאוטונומיה שלו. אוטונומיה היא, לפי המילון, שלטון עצמי במשמעות של הגדרה עצמית או עצמאות. מנחם בגין עיצב את משמעות האוטונומיה למתן אפשרות לתושבי יהודה ושומרון הערבים לנהל את ענייניהם, כאשר המימשל הצבאי הוא הריבון, שימשיך לשלוט באזור תקופת מעבר של חמש שנים, מבחינת האחריות על הבטחון והסדר. משה דיין גרס — העברת סמכויות הדרגתית לתושבי הגדה המערבית, כתחליף להסדר מדיני, אם אין אפשרות להשיגו. לכן לא נתן לו בגין לטפל באוטונומיה ולכן התפטר דיין מתפקיד שר החוץ.

ובינתיים התברר, שגם היום הליכוד לא מוכן למימוש של אוטונומיה לתושבי הגדה המערבית, ואפילו יהיה זה מימוש האוטונומיה כפי שכתוב עליה בשיחות עם מצרים. [illegible] ד"ר בורג מן הצד הישראלי. כיוון שכך התוכנית עתה הוא שמעון פרס, הרי על אף כמה וכמה מוצא הליכוד לנכון להגיע [illegible], עוד לפני ששמע במה מדובר. כי פרס הרי בעד פשרה טריטוריאלית והוא אפילו לא רואה עצמו קשור להסכמי קמפ דייוויד באופן בלעדי...

התוכנית כפי שרואה אותה שמעון פרס היא זו: יאסר ערפאת נתן למלך חוסיין תשובה שלילית מוחלטת בקשר לאפשרות שיכיר בהחלטה 242 ו־338. ערפאת הציע, שתמורת הכרתו ב־242 תכיר ארה"ב בזכות ההגדרה העצמית של העם הפלשתיני. על כך השיבה ארה"ב בשלילה גמורה, וערפאת יצא את רבת־עמון. עתה מחכים לתשובת חוסיין, האם הוא יכול ומוכן להצטרף למו"מ עם ישראל כלי אש"ף, כאשר מביאים בחשבון, שלפני שיגבש את עמדתו, ירצה חוסיין לערוך סיבוב שיחות נוסף עם סוריה. מכל האפשריות לגבי מהלכיו הבאים, הסבירה ביותר היא, שחוסיין ינסה, ואולי יצליח, לשכנע את ערפאת לגבש עמו משלחת פלשתינית, כאשר אש"ף

חוסיין המלך / יאסר ערפאת

כישלון – חרוץ

יעמוד ברקע, עם אופציה להשתלב במו"מ בשלב מאוחר יותר.

אך בינתיים הזמן הולך בלא כלום. וניתן לנצלו לשיפור איכות החיים בגדה המערבית באופן שאולי יהיו לו השלכות גם על מכנה המשלחת הפלשתינית בעתיד. הרעיון הוא להעביר סמכויות לתושבי הגדה בהדרגה ובזהירות בכל תחומי החיים, פרט לתחום הבטחון. המדובר במינוי ראשי ערים מקובלים, בשלב הראשון ברמאללה, חברון ואל־בירה; החלפת שכבת המנהלים במימשל הצבאי בפקידים מקומיים — בתחומי הבריאות, החינוך ועוד. בתחום המסחר מדובר בעידוד השקעות הון, בהתרת הקמתם של מפעלים פרטיים, בהקמת בנק בשכם לאחר שנמצא באחרונה משקיע ערבי חדש. המדובר ביצירת מצב של שלום דה־פקטו, כאשר כל ההסדרים החדשים נהנים מהסכמה ירדנית ומהסכמה מקומית, בלי שיש לכך גושפנקה רשמית.

בפועל, כל שינוי שחל בגדה המערבית היום, נהנה מגיבוי ירדני. אפשר להגיד, על דרך ההגזמה, שישראל מנהלת היום את העניינים בגדה בשיתוף עם ירדן. בגדה חל המטבע הירדני, החוק הירדני, החינוך הירדני... ראש עיריית שכם החדש וראשי הערים שימונו בחודשים הקרובים, יוכלו לחוות גרעין למנהיגות פלשתינית שתהיה מקובלת על ישראל ועל ירדן. הם יוכלו להכלל בבוא היום במשלחת הפלשתינית. מצב האוטונומיה דה־פקטו, בלי לקרוא לזה אוטונומיה, יוכל להצעיד אותנו אולי כבוא היום למו"מ עם ירדן בפחות כאבים.

הפיתוי

אחד העניינים שממש עיצבנו את השרים בפרשת יירוט המטוס היה איך זה שלא נועצו בהם, במסגרת הממשלה או הקבינט. איך זה שראש הממשלה שמעון פרס ושר הבטחון יצחק רבין, אפילו בלי לשתף את מ"מ ראש הממשלה יצחק שמיר, החליטו על כך לבדם. המהדרין הצביעו על העובדה, שפרס ורבין אף לא נועצו ביניהם ישירות, אלא בטלפון שבור. באמצעות עוזרים ושלישים. הרוחף היה הרמטכ"ל והם נישאו על רוח סיכויי המבצע. אם כי, צריך לומר לשבחם, בלי להתחמק מאחריות לאחר הכישלון. „הייתי שותף להחלטה", אמר פרס בישיבת הממשלה. „אני נושא באחריות מיניסטריאלית", אמר רבין.

מן הזמן שבו הגיעה הידיעה על המטוס ונוסעיו הנכבדים ועד לרגע שבו ניתנה ההוראה ליירטו עברו שעתיים וחצי. מספיק זמן כדי לכנס את חברי הקבינט להתייעצות דחופה. יש אף מרחיבים את טווח הזמן כשהם מוסיפים אליו את השלב הפרלימינארי שבו עלתה עצם האפשרות של טיסה כזו מלוב, עוד לפני בוא המידע הקונקרטי. היה מקום, אומרים אלה, לכנס את הקבינט לדיון עקרוני ולהחלטה לתת מנדט לראש הממשלה ולשר הבטחון לפעול לפי שיקול דעתם בהתאם להתפתחויות.

זו לא השאלה היחידה שאפשר לשאול עליהם. אפשר לשאול גם איך זה שהם לא חשבו על „החצי השני": על מה שייעשה בראשי ארגוני הטרור כשכבר יהיו בארץ. כשיעבד אומרים — היו מעמידים אותם למשפט. על מה בדיוק? על רצח ילדים ונשים וגברים חסרי נשק ויכולת הגנה עצמית? והרי הם תכננו את הפעולות אך לא ביצעו אותן. היו חוקרים אותם על הנעדרים, מוסיפים ואומרים, אבל גורל הנעדרים הוא תירוץ מפוקפק. המחוויר בכיוחד מול התחזית שבעקבות מעשה החטיפה היו גוברים פיגועי הכיקוח, כדי לשחרר את העניינים הכלואים בישראל. באמת, זה היה חסר לנו.

על השאלה מדוע פרס, או פרס ורבין, לא חשבו על התייעצות מורחבת, יש משיבים, בחיוך, שהם פשוט לא יכלו לעמוד מול הפיתוי של דלת־המטוס־נפתחת־ומתוכה־יוצאים־בזה־אחר־זה אחמד־ג'בריל־אבו־מוסה־אבו־נידאל־ג'ורג'־חבש...ומסיבת העיתונאים מול כלי התקשורת בארץ ובעולם עם הרמטכ"ל, ראש אמ"ן, מפקד חיל האוויר. ואולי גם עם ראש הממשלה, שר הבטחון... כל צרותינו היו נשכחות וכי שהיה שואל: או, קיי, ומה הלאה? היו משתיקים אותו כלעג. רוח אנטבה שרתה על פרס ורבין (או — רבין ופרס אם חוזרו לאנטבה) כשאמרו „כן". וכינוס הקבינט היה פשוט איררלוונטי.

אבל מי שחושב, שהישועה היתה צומחת מן הקבינט, טועה כידוע. אילו הביא פרס את הנושא לקבינט, היו א מצביעים בעד. פרט לוייצמן ולנבון. שרי הליכוד, אף על פי שלא שותפו בהכרעה, הפגינו בישיבת הממשלה האחרונה תמיכה מליאה במבצע. אמנם לא ידענו, אמרו. אבל אנחנו תומכים ולא מבקרים. משה ארנס ודוד לוי אף נזפו בעזר וייצמן על שהשמיע בתוכנית „מוקד" בטלוויזיה דברי ביקורת על מבצע הנפל. „אתה רואה, אנחנו שותקים לנרות שלא ידענו", אמר לו לוי.

היוצא מכאן: הקבינט, אילו נועצו בו. היה קרוב לוודאי מחליט בעד יירוט המטוס. אף על פי כן, צריך היה להתייעץ בו. לשם כך קיימת הממשלה וקיים הקבינט, בו יושב, אגב, פורום נכבד לענייני צבא וטרור: ארבעה רבי אלופים ואלופים, שלושה שרי בטחון לשעבר, שני רמטכ"לים לשעבר, מפקד חיל אויר אחד, ואם רוצים, גם שני ראשי ממשלה לשעבר. היה דרוש דיון עקרוני מקיף בטרם החלטה. זהרי זה כל הסיפור של הדמוקרטיה. פאשלה מודיעינית, אם אינה נובעת מליקוי בסיסי, היא אנושית. אבל החלטה שוגה — או אפילו נכונה — שאינה תוצאה של ליבון והתייעצות, היא בלתי נסלחת.

ראש הממשלה הודיע בישיבת הממשלה האחרונה, שהנושא יעלה בקבינט. השאלה נאיוה ישיבה של הקבינט. לפי מה שאני שומעת, הנושא לא מונח על סדר יום הקבינט המתכנס היום.

על הדם, הבשר והרוח

ירדתי במיוחד מירושלים אל אוניברסיטת בר־אילן, כדי לראות את הסרט „נצחון הרצון". סרטה של לני ריפנסטל. במאית הבית של היטלר. על כנס הנצחון של המפלגה הנאצית בנירנברג בספטמבר 1934, אחרי שגרפה 90 אחוז מן הקולות בבחירות. לא הכמה לתעב ולחשוש, חשבתי. מבלי לראות במו עיני, עד כמה שזה ניתן, למרכבה ההפתעה. תעימה כמעט אמיתי. ניתן בכינוס בבר־אילן („כינוס בינלאומי על מדיה ופוליטיקה: תעמולת הקולנוע ברייך השלישי") כנוס אמיתי: סרט נוסף של לני ריפנסטל, „נצחון האמונה", באורך של שעה, על כינוס המפלגה הנאצית בנירנברג ב־1933.

לפי מה שהיה ידוע עד כה הושמד הסרט, על כל עותקיו, במצוות היטלר, כי הוא נראה בו בחברת ארנסט ראהם, מפקד הס.א., שהיה ידיד קרוב לו וחוסל בפקודתו ב־1934 בתואנה של קשירת קשר נגדו. הסרט הופק ב־1933 והושמד ב־1934. מה שהקל על לני ריפנסטל, המתכחשת לעברה הנאצי, לטעון בביטול: „באמת שהסרט הזה לא היה משהו מיוחד". אבל אלברט שפאר כתב: „אחרי שראית את הסרט, הוסרו הספיקות לגבי נאציותה", הצדק עמה. כמובן, אם זה משנה. הסרט, שאווירת מסתורין אופפת את נסיבות גילויו והגיעו לישראל, הוקרן בהקרנה בינלאומית ראשונה ולמחרת היום (אתמול בבוקר) שב לגרמניה.

מבחינה פילמאית שני הסרטים הם מלאכת מחשבת, כאשר השני, על כינוס המפלגה ב־1934. מלאכת המחשבת והגבהים החדשים הם נושא הריון שלי כאן, אבל לא מן הזוית הקולנועית.

אתה רואה את הצבא הגרמני צועד בסך, בתשיעיות, 12 ו־20 חייל בשורה. הרחובות כמעט לא רחבים דיים. מיפגן עוצמה מרהיב ומבהיל. הצבא נושא את נסיו ודגליו, ואלה מתמזגים עם השמיים. בשורה אלוהית. ההמון מטורף מהתלהבות. צווח ומצריע במועל יד. מתחרה בהתלהבותו רק התלהבות הפיהרר, כשהוא עולה לנאום. שיכור מהערצת האלים המקיפה אותו.

ההמונים מופיעים בכמויות אדירות, אבל טורי הצבא, המשתלטים על הכבישים לרוחב ולאורך, רבים יותר. אין להם סוף. המארשים מכים באוזנים. כולם קליטים ומתנגנים, הרבה חזפים ותצוצרות. ומפעם לפעם מופיעה יד מצדיעה. ידו של היטלר. התאורה על ההמונים היא לפרקים בצורת צלב. הגיבה ממנה דבר היטלר ובמגבירי קול של „טלפונקן") מוארת באור כמנוור. דבר האלוהים. יעה היטלר. הכל אחד. ההמונים מריעים בלי יוצא מן הכלל, ומשתתקים במשמעת יוצאת מן הכלל. הם מפסיקים את ה„זיג הייל" כמעט ביחד.

המקרבים מן ההמון הם של פרצופים יפים. אופטימיים. צעירים. פונים לעתיד. לעוצמתם הרבה צילומים מטושטשים של המוני־המוני אדם. עד האופק. הרעיון — כולנו יפים וכוחנו בהמוננו. כולנו פרצוף אחד. אנו יופיה ועוצמתה של גרמניה. האוהבת את אלוהים, את הפיהרר ואת הנעורים. „אתם דמנו, בשרנו, רוחנו" — קורא ה„היטלר אל היטלר יוגנד" היפים. הצעירים. הבלונדינים. שני הסרטים מסתיימים בשירת ההמון הנאצי „הורסט וואסאל" והקריב על כל המסך של צלב הקרס.

הסרטים האלה הם מה שקוראים „סרטים חינוכיים". אבל יש בהם חומר נפץ. מי שאינו אוהב מצעדים צבאיים והפגנות כוח פיזיות, כמוני, ראה את שני הסרטים, אני משערת, בתחושה בחילה גוברת הולכת. אבל מה עם מי שכן אוהב? מי שאינו יכול לשאת רטוריקה צעקנית, בנויה על סיסמאות פשוטות לנבערים מדעת. לא יוכל להתהפנט מדברי היטלר. אבל מה עם מי שכן אוהב נאומים אכסטאטיים. הפורטים על הנימים חובקי־כל של אהבת המולדת, האלוהים והשלום? כן, השלום. „אתם חייבים להיות אוהבי שלום אך גם אמיצים... יהיה עליהם להיות אוהבי שלום. יהיה עליכם להיות אוהבי שלום ואמיצים כעת ובעונה אחת". אומר היטלר ל„היטלר יוגנד" בכנס ב־1934.

הרבה מישפטים מאלה שנשמעו בכנסי המפלגה הנאצית, נשמעים אצלנו היום. הכי קל להגיד „כהנא", כי כהנא כבר הפך אצלנו לזוקצה מוכת ניאוס ואם מסתייגים ממנו, כאילו מבטלים את התופעות המאשיסטיות שבחיינו. אבל הן ישנן, מחוץ ל„כהנא", והשאלה היא, פרט לחומרת המצב, מה יכולה להיות ההשפעה של הקרנת הסרט של לני ריפנסטל בטלוויזיה, למשל, על חיינו היום: האם היא תגרום להתפכחות או להפצת הלאומנות. הנטיה שלי היא להשיב. האפשרות השניה.

תרגיל ביחסי ציבור

[illegible]

רשות הקורא

יום העצמאות — יוק

חסידי חב"ד מנייסים רוב לשנוי החוק „מיהו יהודי". הם גם מתכננים להקים את ביתו של רבם הגדול. זה פן אחד שלהם, והשני — בהוצאת כפר חב"ד הופיע ספר בשם „חיי ישראל ומועדיו" 1016 עמודים בשני כרכים. כל החגים נזכרים בו. מן השבת דרך תשעה באב. עשרה בטבת, שבעה־עשר בתמוז וימי בין המצרים. הכל בכל, פרט ליום העצמאות, חגה הגדול של מדינת ישראל. אף יום ירושלים לא זכה. ואיננו מוזכר בספר זה.

אם אין תנועת חב"ד מכירה במדינת ישראל וחגה, אין המדינה חייבת לה דבר. יוחזר נא על כן הכסף שנשפך לכפר חב"ד. הכפר שזכה למהווה של המדינה ונקרא על שם התנועה.

אברהם גל, נווה־יהודה

לא גירוש, אלא „העברה"

ב־26.1.86 התפרסמה ב„על המשמר", כתבה במדור „צלצול כהיר" מאת אתי רונאל המכנה את „המעגל הלאומי" - - „מפלגה כהניסטית חדשה". „המעגל הלאומי" אינו תנועה פנאטית דתית או גזענית. ואם הגענו למסקנה שיש הכרח להוציא חלק של ערביי ישראל אל מחוץ לגבולות המדינה, הרי זה אך ורק מתוך הכרה להמשך קיומה של ישראל כמדינה יהודית — לאור הריבוי הטבעי העצום של התושבים הערביים. הכפול מזה של היהודים ומדובר בגבולות הקו הירוק.

התכנית שלנו בהחלט איננה גירוש, ולא בגלל שזו „מלה לא יפה", כפי שנאמר בכתבה: מעולם לא השתמשתי בביטוי זה. תכניתנו מבוססת על העברה מסודרת ורבת־שנים של חלק מערביי ישראל לניקוזות הרעים. אשר יוכנו עבורם מראש. כמובן, שהדבר הרציונאלי הוא העברת הצעירים בעיקר. כי רק הם מהווים הסכנה הדמוגרפית. את המבוגרים יותר. בגיל העמידה, אנחנו לא „נשאירים כאן כדי לבות". כדברי הכתבה: אלה יוכלו לחיות ולפעול בכבוד בכל שטחי החיים — אנחנו תנועה דמוקרטית ולא גזענית.

יתכן שעצם העברת הערבים בניגוד לרצונם איננה אקט דמוקרטי במובן האבסולוטי של המושג. מאידך, זו גם איננה טרגדיה. עלינו לזכור, שערבים ישראליים מצפים לרשת את המדינה ולכן לא קיימת דרך אחרת. לכל עם, וכך גם לנו, יש הזכות ההיסטורית ללחום נגד התכלות או איבוד ייחודנו.

ואם עיתונכם או תנועתכם סבורים שישנה אפשרות לדו־קיום עם הערבים, שיהפכו בעוד כמה עשרות שנים לרוב. ועם זאת לשמור על ישראל כמדינה יהודית, אנא הסבירו לציבור כיצד הדבר אפשרי — במקום להסתתר מאחורי כינויי גנאי, השמצות או ציטטות נבובות. אני מצפה מכם אומץ אזרחי ויושר אינטלקטואלי.

אורה שביאור, יו"ר „המעגל הלאומי", ת"א

אתי רונאל מעירה:

מכתבה של אורה שביאור מדבר כעד עצמו. שימו לב לפסקה „יתכן שעצם העברת הערבים בניגוד לרצונם איננו אקט דמוקרטי במובן האבסולוטי של המושג. מאידך, זו גם אינה טרגדיה". הויכוח שנודקק לזכוכית מגדלת כדי להבחין בהבדלים הבולטים בין דעותיה לבין דעותיו של כהנא.

אשר לטענה שבעוד כמה עשרות שנים יהפכו הערבים לרוב — הקביעה הזאת נכונה רק לגבי מי שתומך בסיפוחם של השטחים המוחזקים. הדוגלים בהחזרת השטחים מגינים על מדינת ישראל, שהיא בעיקרה יהודית, ללא צורך בתוכניות ל„העברת הערבים בניגוד לרצונם".

תודה לנהג „אגד"

ברצוננו להפנות את תשומת לבכם להתנהגותו הטובה, היוצאת מגדר הרגיל, של אחד מנהגי „אגד" כבתרו הצפון. כיום שני, ה־6 בינואר 1986, נסעה אישתי באוטובוס נהוג בידי הנהג ישראל שניידר. (מס' אישי 16998) מנווה־שאנן להדר. אישתי ביקשה מהנהג כרטיסייה. הנהג נתן לה כרטיסייה ונקב בה נקוב אחד. ברגע שרצתה לשלם עבור הכרטיסייה, גילתה אישתי כי שכחה את הארנק. אישתי היתה מוכנה להחזיר את הכרטיסייה לנהג ולרדת בתחנה הראשונה, אולם הנהג האדיב לא הניח לה לרדת ואף לא קיבל בחזרה את הכרטיסייה, אלא אמר לה: „זה שמי וזו כתובתי. העבירי אלי את הכסף כשיהיה לך".

התנהגות כזאת היא נדירה בישראל. ועל כך אנו מביעים תודתנו לנהג האדיב.

אסתר ומרדכי ברייננ, חיפה

המכתבים מתפרסמים לאחר עריכה לשונית וקיצורים בשל חוסר מקום. הקוראים הפונים למדור מתבקשים לכתוב בקצרה בנושא אחד בלבד וברווחים כפולים בין השורות.

המערכת

שטח נמוך

מאת מירה מינצר־יערי

ביקור השר

הסיורים של שר התיירות אברהם שריר באזורי הארץ השונים, נראים לפעמים כשריית סוכין במים ללא תכלית וללא מטרה. לפני שבוע, ביום שני, כמו באיזה אקסידנט, הוא נחת פתאום לביקור הסטורי וראשון ביוקנעם. תור בלוח הזמנים, וטיול לראש־פינה באותו יום, הכניסו אותו בהפתעה גמורה ליוקנעם. השר שריר התפעל מיופיו של המקום ומצא אותו עשיר בחורשות, בגבעות ובאתרים הסטוריים. במסגרת אותה חשיפה ראשונה של יוקנעם העריך השר, שהיא יכולה להיות צומת תיירות מבוקש בין חפירות בית־שערים (רבע שעה נסיעה לצפון־מזרח) ותל מגידו (כנ"ל). לשר לא היה ספק שעל המשרד להפשיל שרוולים ולתקוע את יוקנעם, היושבת על אם הדרך בין הגליל לחוף הים, על מפת התיירות הארצית. ורק עניין של זמן הוא שיישוב זה ושנזכרים בו בקשר לפיטורים בסולתם ולי־25 אחוז מהמפרנסים המובטלים) ינסוק, ממש כמו טבריה וירושלים, לחזור החנית בענף התיירות.

השר אמר, שיבדוק אפשרות לתת ליוקנעם מעמר איזור פיתוח א' לצרכי תיירות ובסל ההזמנות רשמו גם בניית מוטל בגבעות בניית מלון עממי שלושה כוכבים, בניית בית הבראה, בניית חניוני נופש ומוטל דרכים ליד תחנת הדלק בכניסה ליישוב. דיברו, כתבו, סיכמו, ולא יודעים איך לאכול את זה.

הסופר היהודי משה נאדיר (אמן הסטירה ואחד מגדולי ההומוריסטים בספרות היהודית, שנולד בגאליציה ב־1885 תחת השם יצקה רייז ובגיל צעיר היגר עם הוריו לאמריקה) דווקא הציע בספרו "פרנסות יהודיות" פתרון לענף התיירות ביוקנעם.

והרי עיקרי סיפורו, בהקשר ביקורו של השר שריר. הסיפור נקרא „אני — כבת קול".

המחבר מספר, שבימי חייו כבר עסק בכל מיני מלאכות שונות והתגלגל לעבוד גם כהד ובת־קול, בשכר של 2.40 דולר ליום וכביסה ללא תשלום. מצבו של המספר היה כמובן בכל רע, ואפילו רע מזה, ומר מאוד, ולכן, לאחר שחיפש עבודה זמן רב ולא מצא נעשה כמין בתיקול והד מן השמיים, וצליל חוזר מהסלעים. את הצעת העבודה המקורית קיבל המספר מיריד. איכר אחד בעל חווה. המובטל הגיע לאותה חווה של ידידו וכך דיברו ביניהם:

„אני: מה יהיה תפקידי כבת קול?

הוא: תצטרך לעמוד כל היום ולעבוד כהד.

אני: מה הסיבה?

הוא: יש אנשים שהם חובבי טבע גדולים ואוהבים לשמוע הדי קול. מכיוון שהמתחרה שלי שכר לו אשתקד אדם אחד, והעמידו אי שם שישמיע הדי קול, נתתי השנה מודעה בעיתון, שבחורשה שלנו הדי הקול חזקים עוד יותר, ואני רוצה שאתה תהיה ההד..."

כעבור שמונה דקות, מספר משה נאדיר, כבר שכבתי מוצנע אי שם בחורשה והמתנתי להזדמנות לבחון את כשרוני כבת קול. ואז עבר בסמוך יהודי אחד שמייד היה ברור שהוא מחובבי הטבע וממבקשי ההדים:

„הלו, מי שם? הוא צעק.

הלו מי שם? החזרתי קריאה.

יום נאה, צעק היהודי.

נכון הדבר, צעקתי, יום נאה. ונכון הדבר, היה כמובן מיותר אבל טבעי.

חו! חו! חו! צחק היהודי.

חו חו! חו! החזרתי לו צחוק כבת־קול.

היכן אתה? שאל הקול.

היכן אתה? החזרתי לו שאלה.

חו! חו! חו! התגלגל היהודי מצחוק.

חו חו חו! חו! החזרתי צחוק הסטרי, והדלקתי סיגריה. והוא מייד שאל:

מה שלומך?

תודה, אמרתי, אני בסדר, ומה שלומך אתה?"

כאן נפסק הסיפור, ועל פני רבע עמוד ישנם קווים שחורים. ובסיום כותב משה נאדיר, שכעבור שעה וחצי היו בידי ההד 2.40 דולר שכר עבודה רצחנית כבת־קול והוראה מפורטת להגיע לתחנת הרכבת עם אזהרה בצירה, שלא יעז לעבור את הפסים חזרה לכיוון החווה...

או אולי, לפני שמספרים ביוקנעם ומראים באצבע על המוסד לביטוח לאומי ומבטיחים דמי אבטלה והשלמת הכנסה, ולפני שמבטיחים לשים את יוקנעם על המפה בנושאי תיירות ואיש עוד לא יודע איך לאכול את הבשורה הזאת, אפשר להבטיח את מקומות העבודה הקיימים ולא להראות על תחנת האוטובוס הקרובה, שהולכת ונעשית תחנה ככיוון אחד.

נסורת

במהלך ניסור נופלים כירוע גרגרי עץ או פירורי מתכת, הנקראים נסורת. כך קורה גם עם חלקי דיבור, הנושרים מהפה בשעה שהלשון מנסרת.

נסורת זו נאספת לשימושים שונים. רצופים בזה כמה דברים לשימוש:

● „אם ימשש הממונה על מחוז הצפון במשרד הפנים ישראל קניג את התפטרותו, כל הנבלות יחגגו חג שלא היה כמותו."

● „אסור לוותר על כלב השמירה של האינטרס היהודי בגליל ששמו ישראל קניג..."

נסורת דברים זאת הושמעה ביום ראשון השבוע, על־ידי יו"ר מועצה מקומית בגליל העליון (ושמו שמורה, במהלך פגישת חברי מועצת יישובי הגליל בלשכת יו"ר המועצה וראש עיריית נצרת עלית, מנחם אריאב.

ועוד נסורת:

● „מה ההבדל בין דברי הספד לדברים הנאמרים במסיבת פרידה? במסיבה ישנו לפחות אדם אחר שמאמין לכל דברי השבח שאומרים עליו."

את המובאה הזאת, מכתבי ברנרד שאו, ציטט ישראל קניג בלישכתו בנצרת ביום רביעי, 5.2.86, בפגישה עם משלחת ראשי רשויות בצפון מהים עד החרמון, שבאו לבקש שיחזור בו מהתפטרותו.

ועוד נסורת:

● „כל הדרישה של עיריית ת"א זו בעיית שמנת וריצוף מודרני בגראנוליטים למדרכות. וגם רמת־גן. רק המדרכות של עיריית ת"א יכלו לפתור את כל בעיות עיירות הפיתוח."

„ערים גדולות מבוססות בשמנו ועיירי פיתוח שוקעות בבוץ, הבוץ הזה פוקר עוון אבות על בנים, על שילשים ועל ריבעים. הפכו אותנו למנהלי כשלון".

הציטוט האחרון הוא מדבריו של יו"ד המועצה המקומית בית־שאן, שלמה בן לולה, בפגישה עם ועדת הפנים של הכנסת ביום ראשון בשבוע בבית־שאן. הציטוט שלפניו שייך ליו"ר ועדת הפנים של הכנסת, לח"כ דב שילנסקי, שגם אמר בפתיחת אותה ישיבה:

„עתגאני אוהב לראות אותך מולי. לחשגיח עליך שלא תתפסי לי את הקולות."

עוזנה היא ח"כ מלודר מסיעת המערך.

מסמך גולדמן

ראש־המועצה המקומית כפר תבור, מיכה גולדמן, הפיץ בזריזות ובחריצות של שליח־מצווה, בשבת, בועידת הצפון של מפלגת העבודה בגנוסר, מסמך, שלדבריו „הושכתי סטודנט לאסוף לי את כל הנתונים ואני כא מצוייר ועם כל שיעורי הבית."

למסמך של גולדמן מצורפים גם מספרים וטבלאות כנתונים אבסולוטים, וזה לשון המסמך:

1. ריכוז מצב תוכניות־מיתאר במיגזור הערבי משקף תמונת מצב מעודכנת לתאריך 30.1.86. לפיה מתוך 81 ישובים במיגזור הערבי בגליל, ל־59 ישובים יש תוכניות־מיתאר בתוקף. ל־15 יישובים יש תוכניות מופקדות שהוחל בשמיעת התנגדויות להן במקומות בהם הוגשו התנגדויות. ביישובים אלו הוצאו היתרי בנייה על־פי סעיף 97 לחוק התכנון והבנייה. ל־7 יישובים התוכניות הן בשלב מתקדם של הכנה. ביישובים אלה קיימות תוכניות מפורטות בתוקף על חלק מן היישוב ועל פיהן גם הוצאו היתרי בנייה.

2. ריכוז מצב תוכניות תחום בנייה שקדמו לתוכניות־המיתאר, ושהוכנו בסוף שנות השישים, כולל נתוני שטח ואוכלוסיה והפוטנציאל למליטת אוכלוסיה על פיהן. לפי הנתונים ניתן ללמוד כי תוכניות המיתאר נותנות פתרון לבעיות המגורים לצפיפות אוכלוסיה העולה על החזוי בתוכנית מיתאר ארצית לתפרוסת אוכלוסיה לשנת 2010.

3. בתקציב הממשלה לשנת 1985, דבעון שני, יש העדפה של המיגזור הערבי בהשתתפות הממשלה בהקטנת הקיצוצים ובמתן תוספת ריאליות מדי פעם.

4. הבנייה הבלתי־חוקית במיגזור הערבי איננה נובעת מהעדר תוכניות מיתאר מאושרות אלא מכך, שבעלי קרקעות שמחוץ לתחומי תוכניות־המיתאר מממשים את זכותם — זכות הבעלים — על־מנת לבנות בחלקות אלו.

הכנסות עצמיות מסך כל התקציב במיגזור היהודי הן 36 אחוז ובמגזור הערבי 31 אחוז. השתתפות הממשלה מסך כל התקציב: במיגזור היהודי 64 אחוז, במיגזור הערבי 69 אחוז.

עד כאן לשון מסמך גולדמן, שאליו מצורפות כאמור גם טבלאות מספרים. המסמך לא מתעסק בבעיות בלתי־חשובות, כגון מהו הבסיס התקציבי שממנו ניתנות ההטבות למיגזור הערבי וכמובן מהו הפער בינו לבין המיגזור היהודי לאורך שנים.

„קלרין"

פירוק „סופי" שאיננו סופי

אתמול דן בית המשפט המחוזי בתל־אביב בבקשה לצו פירוק סופי של חברת „קלרין", לפי בקשת בעלי החברה האחים מהיטוב — אמר עו"ד ישראל גפני, שפעל יחד עם עו"ד חיים צדוק לצו כונס הנכסים הרשמי, יעקב קובלביץ' ממשרד המשפטים. שני עורכי־הדין מונו לתפקידם ב־18 בדצמבר 1985, ולאחר שבעלי „קלרין" ביקשו פירוק זמני של החברה.

לדברי עו"ד גפני, הגישו המנהלים באמצעות עוה"ד צדוק וגפני דו"ח לבית המשפט המחוזי, לפיו גרעון החברה הוא 8.3 מיליון דולר, והמליצו על הסדר עם הנושים, כלומר עם לקוחות שרכשו דירות בחברה ודירותיהם טרם הושלמו.

להסדר נושים, הדגיש עו"ד גפני, צריך גב פיננסי חזק, כדי שהוא יבוצע על־פי התנאים לפיהם רוכשי הדירות יוסיפו כספים להשלמת הדירות, הקבלנים וקבלני המישנה להם חבה „קלרין" יוותרו על כ־40 אחוז מהחוב, והבנקים יוותרו על 25 אחוז מהחוב. הצעה זו לא התקבלה, לאחר שהאחים מהיטוב לא יכלו להציע בטחונות כל שהם. נוצר מצב, קבע עו"ד גפני, אם הנושים יהיו מוכנים להוסיף כספים להשלמת הדירה, גם הם יורדו לטמיון כפי שהלך כספם הקודם. גם הנתונים הכספיים שהציג לפני בית המשפט נציג משפחת מהיטוב, עו"ד יהודה מוריץ, לא התקבלו, כי התברר שאינם מבוססים. לדברי גפני, צו הפירוק שניתן איננו סוף פסוק, כי לפי החוק בכל שלב אפשר להציע הסדר נושים כולל, ואם אין הסדר נושים אפשר להגיע לפתרונות אד־הוק בכל פרוייקט. מהדו"ח שהגישו לבית־המשפט המחוזי שני עורכי הדין עולה, שקבוצת „קלרין" התמוטטה בגלל „טבריה קלאב הוטל", אליו הורימו כספים מכל המערכת. הוא הוסיף, כי שיינר מ„קלאב הוטל" ברח מהארץ.

עו"ד גפני מסר, כי באמצע חודש דצמבר מינה בית המשפט 12 עורכי־דין כעוזרים לשני המנהלים לפתרון בעיות „קלרין". רעיון זה, לדבריו, לא היה מוצלח מבחינה ארגונית, כיוון שחלק מעורכי הדין האלה ייצגו אינטרסים שונים ולא העלו תרומה חיובית למטרות שלשמן מונו. בית המשפט, שהוציא אתמול צו פירוק, מינה את כונס הנכסים הרשמי, יעקב קובלביץ', שימנה הפעם מנהל יחיד מטעמו — עד לזימון אסיפות נושים לפי החוק, שיבחרו במפרק קבוע.

מיליכוד הכונסים

לקוחות „קלרין", בעיקר אלה שרצו להחליף דירה ולשפר את מגוריהם אכלו אותה — קבע אחד הקבלנים שעדיין פעיל בשטח. לדבריו, פרשת „קלרין" חייבת לשמש לקח. „אנחנו צופים בנושי קלרין המכבים את הקדירה שחלמו עליה, מצטופפים עם ילדיהם מול חומת הכנסת ומחכים לישועה שתצא מהפרלמנט, ואי־אפשר להושיעם", אמר.

אותו קבלן הזכיר, שכאשר פנו האחים מהיטוב לבית־המשפט המחוזי בתל־אביב ב־17 בדצמבר 1985, וביקשו כי ימנה כונס נכסים לחברה, מינתה השופטת חנה אבנור את עורכי הדין חיים צדוק וישראל גפני ככונסי הנכסים של קלרין. לאחר מכן, מתחת לכונסי הנכסים ה„עליונים" צדוק וגפני, נכנסו לפעולה כונסי נכסים קטנים, משניים, העוסקים בכל פרוייקט של קלרין. כונס נכסים נפרד לפרוייקט „חורה הצעירה", אחר לפרוייקט „רכסים רחובות" ואחר ל„טבריה קלאב הוטל". „כל כונס לקח קודם כל את חלקו, ובצדק. עורכי־דין הם אנשים עובדים: הם לא פילנטרופים, והמילכוד אליו נקלעו הלקוחות קשור לכונסים". לדבריו, „קלרין" עבדה בשיטה מיוחדת משלה. הם פרסמו פרוייקט כמו „חורה הצעירה": המשתכנים נרשמו ושילמו מפרעות. כאשר לחלק מהדירות ש„קלרין" רכשה מהם, כאשר התברר שלחברה חסרים כספים להמשך העבודה, הם הכריזו על פרוייקט אחר. „רכסים והוצות", ואת הכספים מפרוייקט זה העבירו להמשך העבודה בחדרה. כאשר החלו בביצוע הפרוייקט ברחובות והתברר להם שחסר כסף, הכריזו על פרוייקט בראשון־לציון... אילו היה כונס נכסים אחד, הוא יכול היה לרשום את כל האינוונטר של „קלרין", לרשום את כל הלקוחות ותביעותיהם, ואת התשלומים שלהם ל„קלרין". [illegible] ... הדיור בכל הפרוייקטים ולכבד את מצבם ואת האמצעים הנחוצים להשלמתם. ניתן היה להגיע להערכה מדוייקת כמה יעלה גמר כל דירה, ולקבוע את התשלומים שכל לקוח חייב לשלם כדי שדירתו תשולם. יש להניח, סבור הקבלן, שכל הנפגעים מהתמוטטות „קלרין" מוכנים להוסיף כספים בתנאי שתהיה להם דירה. אך דבר לא נעשה.

הנפגעים הבודדים, או הקבוצות, שכרו עורכי־דין המטפלים בתביעותיהם. אך בכל זה לא ייצא כלום. הדירות לא יושלמו ואיש לא יוכל לעזור להם.

צבי פרידמן, דובר מרכז הקבלנים, אמר כי הם פנו לשר המשפטים, כדי שבעקבות פרשת „קלרין" יורה בית המשפט לכונסי הנכסים במקרה של פירוק חברת בנייה, כי יבואו בדברים ויתייעצו עם יועץ משפטי הבקיא בנושאי בנייה. במקרה של „קלרין", נוכח מורכבות הבעיה, הם סבורים שאילו נועצו הנכסים, עורכי־הדין צדוק וגפני, הין נאה בדברים עם היועץ המשפטי של מרכז הקבלנים, ניתן היה למצוא דרך כדי לסייע שתעזור לאלה שקיוו להגיע לדירה באמצעות „קלרין".

חיים מרגליה

מצטרפים לקרן הצמיחה

קיסר: הכסף מאמריקה, הפועלים מהשטחים ואנחנו באמצע

חברת העובדים רואה עצמה כחלק בלתי נפרד מפעילות קרן לתנופה ולצמיחה, ומנחה את כל התאגידים המסונפים אליה לשתף פעולה בכל הפעילות הקשורה בקרן. חברי הוועדה המנהלת של חברת העובדים הודיעו, כי הם מצטרפים בתרומה אישית לקרן תנופה לצמיחה — על כך סוכם אתמול בישיבת הוועדה המנהלת.

יצחק בן־אהרן, יו"ר המועצה הציבורית של קרן „תנופה לצמיחה", ציין כי על הקרן להתרכז במוקדי האבטלה ובאזורי הפיתוח. הקרן תהיה קודש לעצמה ולתפקידה, אמר. ועליה ליצור יוזמות לתעסוקה יצרנית ולקליטת עובדים.

נפתלי בלומנטל, מרכז קרן „תנופה לצמיחה", הציג את דרך פעולתה של הקרן, שתפעל כעמותה. כל בקשה והחלטה של העמותה יוזרו למשרד האוצר ולחברת העובדים. הכוונה היא, לקבל אישור להקמת עמותה עד לסוף החודש.

מזכיר חברת העובדים, דני רוזוליו, ציין כי חשיבותה של הקרן היא בכך שתיהפך למנוף לעידוד הצמיחה. ולא רק על־ידי תרומות העובדים כי אם גם על־ידי הממשלה. תרומת העובדים, אמר, היא בעצם המניע למקורות ומשאבים גדולים יותר להצמחת המשק.

בנימין יסעור, האחראי על יישומים בקרן, מסר כי יתקיים דיון נפרד על דרכי יישום המשאבים. כל חברי הוועדה המנהלת של חברת העובדים הכירו בכך שעל הממשלה לתרום את חלקה.

בסכמו את הדיון הדגיש מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, כי דווקא בעת משבר כזאת, כאשר המאבק על התעסוקה במשק הוא ממשי תהייה הקרן לתנופה ולצמיחה כלי נוסף להבראתו של המשק.

העצמאים מוזמנים להצטרף

ההסתדרות תציע למעסיקים ולאיגור לשכות המסחר להשתתף בקרן הצמיחה שהוקמה על־ידי ההסתדרות — מסר אתמול קיסר בפגישה עם הוועד הפועל של איגור לשכות המסחר בישראל.

לדבריו, עתידה הכלכלי והחברתי של המדינה תלוי בצמיחת המשק. ללא הדרך תהליך הצמיחה והגדלת העוגה הלאומית אין סיכוי למשק הישראלי, ואיגור לשכות המסחר, יחד עם הארגונים הכלכליים האחרים, מוזמנים לקחת חלק בתהליך הצמיחה.

קיסר אמר עוד, כי מגזרי הכלכלה והשירותים העסקיים חייבים להיות חלק בלתי נפרד מתהליך זה; אין מקום לאפליה בין מגזרי המשק השונים ויש לבטל את עיוות המיסוי לרעת מגזר המסחר והשירותים, בין בתחומי מס המעסיקים והקלות מס לעונות. הוא ציין, כי ההסתדרות מתנגדת לכל צמצום המבוססים על שכר נמוך. האתגר של המשק הישראלי הוא להשתוות לאירופה ואמריקה מבחינת שכר ותעסוקה ולא לקוריאה ולטייוואן. במציאות הנוכחית, אנחנו כיום שבה הכסף מגיע מאמריקה, הפועלים מהשטחים — ואנחנו המתווכים באמצע, אמר קיסר.

„כור" הקים חברה לתיב"ם

קונסרן כור הקים באחרונה חברה חדשה לתיב"ם (תתכנון וייצור בעזרת מחשב). החברה, רובבור, הוקמה על־ידי החטיבה לסחר פנים, הפועלת במסגרת כור־סחר.

החברה החדשה הוקמה בשיתוף עם 4 ישראלים צעירים, בעלי נסיון בנושא תיב"ם. כור משקיעה בהקמת החברה מיליון דולר. רובבור תפעל עם החברה האמריקנית לישראל (ANEC), אחת מ־7 החברות הפועלות במסגרת כור סחר־פנים.

החברה החדשה מתמחה בנושאי מיחשוב מכונות לעיבוד שבבי, מיחשוב ציור ומכונות לתעשיה, ושירותים נוספים בתחום יישומים של מחשבים לצרכי ייצור תעשייתי. החברה תיתן גם ניכוי מקצועי לכבורת אנק, המשווקת כיום בארץ ציוד ומכונות מאירופה והמזרח הרחוק, למכור ציוד ומיכון חדיש.

בדעת החברה החדשה לשתף פעולה עם מפעל קיים באיזור המרכז, בו ניתן יהיה לבצע את כל יישומי החברה, ובעיקר יצור אבות־טיפוס. בשלב שני מתכוונת החברה החדשה למכור ידע בנושא תיב"ם ליצרני ציוד, מכונות ומערכות בחו"ל.

הקפה המר

בראזיל היא אולי יצרנית הקפה הגדולים בעולם, אך לעלייה התלולה במחירו הקמעונאי יש השפעה עמוקה על הרגלי שתיית הקפה בארץ זו. בכמה בארים נמסר על ירידה של 90 אחוז במכירות ה„קפזינו", ספלון הקפה השחור הנחשב כחלק מקודש של אורח החיים הבראזילי. סביב ספלוני ה„קפזינו" נפגשים בחברותא, נהגי מוניות לוגמים אותו בשעת מבוזה בבאר הקרוב ולמנהלי חברות מגישים „קפזינו" לפני, בעת ואחרי מו"מ.

הבצורת הממושכת באזורי גידול הקפה העלתה את מחירי הקפה בחנויות מכ־2.3 לי"פ דולרים לק"ג בחודש אחד. גם מחיר ה„קפזינו" בבתי הקפה הוכפל והגיע ל־24 סנט הספלון, בשכר המינימום של 600,000 קרוזרוס (57 דולר) לחודש ניתן כיום לקנות רק 6 ק"ג קפה, במקום 15 ק"ג בחודש ספטמבר האחרון.

[illegible]

מן הגלריה הכלכלית/צבי טימור

ההשלכות של ההחלטות ש„אינן כלכליות"

ניתן לעיתים להרהר בהשלכות הכלכליות של החלטות בתחום שונה לגמרי. למשל, ההחלטה על יירוט מטוס המנהלים הלובי, עלי־פי הידיעות המגיעות מחברות התעופה, כרוכה בביטולי טיסות תיירים לישראל. נתוני מאזן התשלומים ירשפעו מהחלטה זו. גם מאזן „אל על" והתפוסה שהושגה תושפע. שר התיירות ושר התחבורה לא שותפו בקבלת החלטה, ולא האוצר ובנק ישראל.

אולם המצב הכלכלי של ישראל מושפע מהחלטות מסוג זה הרבה יותר מאשר מריוני ועדת הכספים. פרשת סולארד ביטלה את היוזמה בקונגרס האמריקני להפחית את שיעורי ריבית על החוב הבטחוני של ישראל. העלות של הסעלת סיכון זה היא סביב כ־500 מיליון דולר לשנה. ההפסד יימשך עד ששוב תיווצר אווירה מתאימה להעלות את הנושא לדיון מחדש בקונגרס.

יירוט המטוס הלובי עשוי לקזז אולי אף את ירידת מחיר הנפט. החלטת הממשלה לאפשר למערכת הבטחון לנצל 50 מיליון דולר מהסיוע האמריקני להגדלת ההוצאה המקומית של תקציב הבטחון ביטלה את מלוא הקיצוץ בסעיף זה, שהסתכם בכ־73 מיליון דולר בלבד.

משרד הבטחון תובע גם לבטל גביית מע"מ מהתעשייה האווירית על הפעילות המקומית של ה„לביא". כיוון שפעילות זו ממומנת על־ידי המרת מט"ח. אף אם מבחינה עניינית יש הצדקה לדרישה זו, השפעתן הכלכלית של החלטות אלו היא הרחבת הגרעון המקומי בתקציב ולחצים אינפלציוניים, גם החלטה זו לא נתקבלה במישור הכלכלי.

הנחות סותרות בקביעת שכר וריבית

עמדותיו של נגיד בנק ישראל, ומלחמתו למען ביטול ההצמדות במשק, הן עקשניות ומתמשכות. לאור היציבות היחסית במחירים שנמשכה חודש אחד, הוא מציע לבטל את הסדר תוספת היוקר הנוכחי, ולהמירו בהסדר לפיו תוספת היוקר תשולם פעם בשנה. המדיניות לקביעת שיעור הריבית נקבעת בבנק ישראל על־פי הנחת אינפלציה של 3—2 אחוזים לחודש. לסיכך סבור הנגיד שהשכירים יהיו מסוגלים לספוג עדיין במשך השנה ירידה ריאלית בשכרם בשיעור של 40—30 אחוזים.

ההצעה היא לא רצינית, מיותרת ובלתי הגיונית. אם לא תהיה אינפלציה ולא יהיו התייקרויות, גם על פי ההסדר הנוכחי לא תשולם תוספת יוקר. אם המחירים יעלו, ביטול הסדר תוספת היוקר רק יגרום מאבקי שכר מיותרים בהשוואה להסדר מיצוי אוטומטי הקיים ביום.

להצעה אין גם כל בסיס כלכלי. אם המחירים יעלו אף השכר יוקפא. תהיה בכך העברת הכנסות מכיסי השכירים לכיסי מעסיקיהם. בנק ישראל אינו מסביר מדוע יש לרושש עוד יותר את השכירים ולהעשיר את המעסיקים בשוק המקומי.

בבנק ישראל טוענים, שהעלייה הנומינאלית של השכר, כאשר שער המטבע מוקפא, תקטין את רווחיות היצוא. בכך אין כל וודאות — אם האינפלציה בישראל תהיה בשיעורים דומים לאינפלציה בחו"ל. היצואנים יוכלו לפצות את עצמם באמצעות העלאת מחירים בשוקי חו"ל. בכל שידוע, הם גם אינם משתפים את עובדיהם בהעלאת המחיר או ברווחים הנובעים מהתחזקות המטבעות האירופיים.

אולם אם מישהו יצטרך לספוג, לא ברור למה סבורים בבנק המרכזי שהשכירים יכולים לספוג ירידה בשכרם במידה גדולה יותר משהיצואנים מסוגלים לספוג ירידה ברווחיהם. כאן יש הערפה קטגורית מובהקת. לא ברור גם מה הסיבה שלשם פתרון בעיה חלקית של רווחיות היצוא יש להעשיר את אלה שאינם עוסקים כלל ביצוא.

מן הראוי שבנק ישראל ונגידו הנוכחי יפסיקו להתערב בתחום יחסי העבודה וישאירו זאת למו"מ חופשי של ארגוני העובדים והמעסיקים.

הרי בבנק ישראל, כזכור, מצדדים בדרך כלל בכוחות השוק.

גלגלי הבורסה

הפסקת מסחר במניות ההסדר

● הוכחשה כוונה לבטל הסדר המניות מ־1983

אתמול היתה הפסקת מסחר בכל מניות ההסדר, עקב פרסום ידיעות על החלטתן לאיגרות־חוב. המסחר בהן יתחדש היום. במניות החוסשיות היתה מגמת עלייה. בנק ישראל הציע אתמול לציבור מלווה קצר מועד ב־100 מיליון ש"ח. מזה מכר רק 6%, ב־6 מיליון ש"ח. למיקך גדלה הביקורת על מדיניות המק"מ של בנק ישראל. עודפי החוצע בשוק איגרות החוב הסתכמו ב־3.6 מיליון ש"ח, מזה 2.1 מיליון ש"ח בצמודות למדד ו־1.5 מיליון ש"ח בצמודות לדולר.

הציבור הוציא אתמול מיליון ש"ח מקרנות הנאמנות ה„סולידיות".

בתגובה לידיעה שפורסמה באחד העיתונים, ולפניית הבורסה פירסם בנק ישראל את ההודעה הבאה: הצוות המקצועי לבחינת בעיותיה העיקריות של מערכת הבנקאות, בראשות המפקחת על הבנקים, טרם סיים עבודתו ולא הגיש כל המלצות — כך הוכהר רשמית מבנק ישראל. בתגובה לידיעה שהתפרסמה ב„ג'רוזלם פוסט" הבהירה המפקחת על הבנקים גליה מאור באורח חד־משמעי, כי הצוות שבראשותה לא התבקש לדון, ולא דן בשום צורה שהיא בשינוי הסדר המניות הבנקאיות כפי שנקבע באוקטובר 1983, או בשינוי התחייבות הממשלה על־פי הסדר זה.

בנק ישראל הציע אתמול לציבור שלוש סדרות מלווה קצר מועד בשווי נקוב כולל של 100 מיליון ש"ח, לאחר שבשבוע שעבר נכשלה הנפקתן של שתי סדרות מק"מ באותו סכום.

כדי למנוע עוד כשלון גדול הציע אתמול בנק ישראל לציבור גם סדרת מק"מ ל־28 ימים, בשווי נקוב של 10 מיליוני ש"ח. שתי סדרות המק"מ האחרות שהוצעו אתמול לציבור, היו אחת ל־56 ימים, בשווי נקוב של 40 מיליון ש"ח, והשניה ל־84 ימים בשווי הנקוב של 50 מיליון ש"ח. מ־3 סדרות מק"מ. אלה בסכום כולל 100 מיליון ש"ח רכש אתמול הציבור רק 5 מיליון ש"ח. מזה ב־4.9 מיליון ש"ח ל־28 ימים. בכ־14 אלף ש"ח ל־56 ימים ובכ־39 אלף ש"ח ל־84 ימים.

התשואות החודשיות נעו אתמול בין 2.09% ל־2.25% ואחרי שפורסם כי המדד הדו־שבועי „עלה ב־0%").

לראשונה הנפקה בדצמבר 1985 על־ידי בנק ישראל סדרת מק"מ ל־12 שבועות. הנפקה זו נכשלה. בינואר 1986 כבר נמצאו במחזור 12 סדרות מק"מ בערך נקוב כולל של יותר ממיליארד ש"ח. מזה היו רק 123 מיליון ש"ח ע"נ בידי הציבור וכ־887 מיליון ש"ח ע"נ נשארו בידי בנק ישראל.

כשלונות הנפקות מק"מ נחשבים כהוכחה לכך שבשוק ההון אין בטחון ביציבות השקל, ושהציבור אינו מאמין בסיום מוצלח של התוכנית הכלכלית מ־1 ביולי 1985.

מק"מ נחשב כמתחרה בניירות הערך הנסחרים בשני שוקי הבורסה. נפח העסקאות במק"מ הסתכם בשנת 1985 ב־1.1 מיליארד דולר, לעומת 750 מיליון דולר בשוק איגרות החוב וכ־749 מיליון דולר בשוק המניות.

אלחנן הורוביץ

טור החדשות

עסקות לא־כשרות בבנקאיות ידווח למס־הכנסה

הבנקים ידווחו, עד לסוף חודש זה, לשלטונות מס הכנסה על לקוחות שהעבירו מניות בנקאיות בתקופת משבר מניות הבנקים מחשבונם האישי לחשבון חברות שבבעלותם.

לאחר משבר מניות הבנקים, באוקטובר 1983, בימים שהבורסה לניירות־ערך היתה סגורה, בוצעו עסקות של העברת מניות מחשבון אישי של בעלי עליטה בחברות שונות לחשבון החברה. במחירי המניות הללו ערב המשבר. בכך הרוויחו בעלי השליטה באותן חברות סכומים נכברים. שכן עם פתיחת המסחר בבורסה ירדו שערי הבנקאיות בכ־50 אחוז. ההפסדים באותן עסקות נזקפו לחובת החברות, והן יכלו לנכות אותם ממס בסוף השנה. בדרך זו קטנו למעשה ההפסדים של מחזיקי המניות הבנקאיות בשיעור ניכר, וגולגלו על חשבון המדינה.

נציבות מס הכנסה לא היתה מוכנה להכיר בעסקות אלו ודרשה מהבנקים לדווח לה עליהן. הבנקים סירבו לכך, בנימוק של סודיות בנקאית. אולם בדיקה משפטית העלתה שאין לבנקים אפשרות להסתתר מאחורי נימוק זה והם חוייבו למסור דיווחים מלאים על העסקות הללו למס הכנסה.

המועד האחרון למסירת הדיווח הוא, כאמור, סוף פברואר. בימים אלה משגרים הבנקים הודעות לאותם לקוחות, ובהם הסבר על הצורך בהעברת המידע לידיעת שלטונות המס.

אייל שגב

יופשרו תקציבים למו"פ

תקציב המחקר ופיתוח של המדען הראשי במשרד התעשייה והמסחר יופשר, לפני החלטת ועדת השרים לענייני כלכלה. בעקבות ביטול ההקפאה. יוכל המדען הראשי להקצות מדי חודש כסום של 4 מיליון ש"ח לסיוע לפעולות מו"פ, במקום 1 מיליון ש"ח לחודש התקציב המוקפא.

בפגישה עם כתבי כלכלה מסר המדען הראשי יגאל ארליך, כי התקציב הכולל של לשכתו יסתכם בשנה הקרובה ב־44 מיליון דולר, וכי גם בשנה זו אין לצפות לקיצוץ בתקציב. עוד מסר כי בשנה הקרובה יועבר כנראה הסיוע שניתן למפעלי תעשייה במסגרת „חוק אלסינט" למסגרת תקציב לשכת המדען הראשי. מה שיגדיל למעשה את תקציב הלשכה ב־40 מיליון דולר נוספים.

יצויין, כי גיוסי ההון באמצעות הנפקות מו"פ הסתכמו בשנה האחרונה ב־110 מיליון דולר. ניתוק זה ויתרה הממשלה על הכנסות ממיסים בשיעור של כ־70%. השנה יקטן הסכום ל־60 מיליון דולר. אולם ההפרש יהווה, לדעת אנשי משרד התעשייה והמסחר, הסכון שיווצר בשל ההוצאות המיוחדות שהיו כרוכות בגיוס הון זה.

במסגרת הסיוע למפעלי מו"פ יוכלו המפעלים להגדיל את התקרות שלהם מ־20 ל־30 אחוז ולכלול בהן גם נסיעות לחו"ל, דבר שלא ניתן עד כה. המדען הראשי מסר, כי נערכים דיונים עם הממשלה כדי למצוא תקציבי מו"פ לפעולות מחקר לטווחים של יותר מ־5 שנים. הדבר מותנה בסיוע של מפעלי תעשייה, במטרה לכוון את פעולות המו"פ לאפיקים כלכליים. כיום ניתן סיוע רק לפעולות מו"פ לטווח 3־1 שנים.

המדען הראשי קרא למצוא מקורות מימון לסייע למחקר ופיתוח, על בנת למנוע בריחת ידע מישראל. הוא הביע חשש כי ידע כזה עלול לברוח מישראל גם באמצעות קרנות הסיוע המשותפות שיש לישראל עם ארה"ב וצרפת ומכר כי עתה דנים כיצד למנוע בריחת ידע גם באמצעות אותן קרנות.

א.ש.

הקמעונאים יפעלו נגד רשתות שיווק מסובסדות

התאחדות הסוחרים הכללית תובעת מוועדת הכלכלה של הכנסת לקיים דיון מיוחד על אפליית הסקטור הקימעונאי המאורגן.

במכתב ששוגר ליו"ר ועדת הכלכלה, ח"כ אליהו שפייזר, כותב יהושע נהרי, יו"ר התאחדות הסוחרים, כי „פנייה זו באה על רקע העובדה שגופים רבים בעיסק ההלו בשנים האחרונות לפתח מערכות שיווק עצמאיות, שבהלקו גם כמוכרות בדרך זו או אחרת". מדובר בחנויות של המפעלים המוקמות במפעל עצמו. כאשר המפעלים נהנו ונהנים כהלוואות פיתוח או מימון ממשלתי מסובסד. כסוכר גם בחנויות של ועדי עובדים גדולים כמו „כור", התעשייה האווירית, „אגר", „דן" ועוד.

„ידוע לנו", טוען נהרי, כי חנויות אלה משרתות גם את כלל האוכלוסייה ולאו דווקא את העובדים. אנו מבקשים, כי בדיקה זו תתייחס גם לרשת שקם ולרשתות הפס־שוק של תנובה. „לדבריו, גופים אלה מסבנים את הליכי המסחר המקובלים, בהיותם מסובסדים. עלי לציין, כי אנו חשופים להתחרות בלתי הוגנת מצד רוכלים בעלי דוכנים בשווקים ובעלי מוארים בבתים. שבידוע שלטונות המס טרם הגיעו אליהם. תופעה זו פוגעת בראש ובראשונה בציבור הסוחרים המאורגן, שאינו יכול להמשיך ולשאת את המצב הבלתי נסבל הזה. לפיכך אנו מבקשים, כי ועדת הכלכלה שאתה עומד בראשה תקיים דיון מקיף בנושא ותקבע קריטריונים ברורים להליכי המסחר".

א.ש.

בבנק המזרחי — משיכות־יתר עד 2,500 ש"ח

גם בנק המזרחי הצטרף אתמול למירוץ המתנהל בימים אלה בין הבנקים על הענקת משיכת יתר ללקוחות פרטיים ולשכירים. הבנק הודיע ללקוחותיו, כי יאפשר לבעלי מקצועות חופשיים משיכת־יתר של עד 5,000 שקל בריבית של החל מ־3.5 אחוזים לחודש. למעשה יוכל מנהל הסניף לקבוע לכל לקוח את גובה משיכת היתר ואת שיעור הריבית שבה יחוייב. בכל מקרה, הריבית המירבית לא תעלה על 6 אחוזים לחודש.

שכירים ייהנו ממשיכות־יתר בגובה המשכורות ועד תקרה של 2,500 שקל, בריבית החל מ־3.5 אחוזים לחודש. גם כאן לא תינתן משיכת־יתר אוטומטית וכל מנהל סניף יהיה רשאי לקבוע מדרגות ריבית ותקרות ללקוחות.

לסוחרים ובעלי עסקים ייקבעו התקרות והריבית על־ידי מנהלי הסניפים לפי היקף פעילותם עם הבנק. גם לשכירים ולסוחרים ובעלי עסקים תהיה הריבית המירבית 6 אחוזים בחודש.

א.ש.

„אי.סי.איי טלקום" זכתה במיכרז בינ"ל

מאיר לייזר, מנכ"ל „אי.סי.איי טלקום", הודיע כי החברה נבחרה ע"י 20 חברות תקשורת בינלאומיות, המפעילות את הכבל הסיב אופטי הטרנסאטלנטי הראשון (ה־TAT־8), כספקית של מערכות חדשניות שסיחזה.

בשלב הראשון של החוזה תספק „אי.סי.איי. טלקום" ציוד בהיקף של יותר מ־10 מיליון דולר, הכולל יותר מ־125 יחידות DTX־240. המכפילות את קיבולת קווי התקשורת האופטיים פי 5. היקף הפרוייקט צפוי להגיע ליותר מ־20 מיליון דולר.

תאריך היעד של הפעלת המערכות הוא יוני 88, והמערכות יאפשרו לחברות התקשורת הבינלאומיות הפעלה של עד 37,800 קווי תקשורת. השילוב של הטכנולוגיות שהוצעו על־ידי „אי.סי.איי. טלקום" נבחרו ע"י החברות המובילות בתקשורת העולמית בארה"ב, בקנדה ובמערב־אירופה כדרך המועדפת לשנות ה־90.

במרכז הבינלאומי התחרו 18 חברות יצרניות, מהמובילות בעולם התקשורת.

„אי.סי.איי. טלקום" נמנית עם קבוצת „כלל" ומניותיה נסחרות בארה"ב „מעבר לדלפק".

● 550 בעלי עסקים נתפסו בחודש שעבר בהעסקת סוחרים. בביקורות שערכו פקחי משרד התעשייה והמסחר, והועמדו לדין כשיפוט מהיר. במהלך חודש ינואר ערכו פקחי המשרד 16,919 ביקורות ברחבי הארץ, בחנויות ובתי־עסק, במרכזי שיווק ובמלוקטים המתחים, בבתי מלאכה, במפעלים ועוד.

מאת דורית גפן

חיילי הקולנוע של הרייך השלישי

התעמולה היתה מן האמצעים המתוחכמים והמסוכנים ביותר של המפלגה הנאצית ושל היטלר. הנשק התעמולתי של הנאצים צעד לפני החיילים והטנקים הגרמנים, ויחד איתם, והשימוש שעשו בו הנאצים למטרותיהם הנפשעות שירת אותם לאורך זמן.

התוכנית „מבט שני" הציגה לנו, בסרטו של איתן אורן, שמץ מהאפאראט התעמולתי של הנאצים — את „חיילי הקולנוע". הקטעים מסרטה של הבמאית לני ריפנשטאל, שהופק ב־1934 בנירנברג, הם ללא ספק מלאכת מחשבת של ניצול המדיום הקולנועי להאדרה של המנהיג. הסרט רווי עוצמה וכוח והאפקט על הצופה מרשים, ממש מדהים. לנו, הצופים, הבוחנים את קטעי הסרטים בעיניים בקורתיות ומתוך ידיעת ההתפתחויות ההסטוריות מאז 34 ועד 1945, קל היום לראות את הניצול המרבי שעשתה הבמאית באפקטים מיוחדים בביום כל סצינה וסצינה, כדי להשיג את התוצאה המרשימה הזאת של עם אחד ומנהיג אחד. אך כאשר הוצג סרטה של ריפנשטאל, סמוך להפקתו, ספק אם רבים הבחינו בפיקציה של המצלמה והביום. הרוב הגדול והמכריע נותר ללא ספק תחת הרושם הכביר של הסרט, ושל דמותו הסמכותית של היטלר.

סרטו של אורן כלל גם קטעים מהסרט „היהודי זיס", בהם ניתן היה לעמוד על הדגשים האנטישמיים המובהקים שהוכנסו לסרט. חיילי הקולנוע הנאצים ביזו במעשיהם את אמנות הקולנוע. אשר אותה הפכו לאמצעי ולמכשיר להשגת מטרות אנטי־אמנותיות ואנטי־אנושיות. כך אותה סצינה מזוועת של נשים וגברים יהודים בעירום, בתוך „המקווה", שרק חלק ממנה ראינו בטלוויזיה, או התמונות של יהודים אשר זקנם גולח ואשר אולצו לחייך לעבר המצלמה, וכל אותן דמויות „מכוערות" של יהודים עם התעמולה המוכרת ברשעותה על זיהומם והשוואתם עם העכברים.

אכן, קשה מאד היה לשמור על שיוויון נפש מול הקטעים הקשים הללו, אשר נתנו רק דוגמה קטנה להשקעה העצומה של הנאצים במערכת התעמולה שלהם בכלל, והתעמולה האנטישמית בפרט.

פרט קטן, אך משמעותי מאד, היתה הערתו של אחד המרואיינים הישראלים, אשר סיפר כי קבוצה של גרמנים אשר צפתה בסרט „היהודי זיס" (ואולי היה זה „היהודי הנצחי") נתבקשה ללחוץ על כפתור בכל סצינה שהיתה בעיניה בעלת היבט אנטישמי. שום כפתור לא הופעל. האמנם כל אותה קבוצה היתה אנטישמית? אולי. ייתכן גם כי הסרט הותאם לסף הרגישות הגרמנית, שהיא בוודאי שונה משלנו, מכל מקום. אם היום לאחר הנסיון ההסטורי של הגרמנים תגובתם היתה כפי שהיתה, הרי ברור, כי כאשר הוקרן הסרט בתקופה הנאצית הוא בוודאי נחשב לאותנטי. ואולי אפילו לתמים. עוד דוגמה למיומנות ול„כשרון" התעמולתי של חיילי הקולנוע הנאצים.

רודף שלום

השר עזר וייצמן מגלה עקביות מפתיעה. ומעוררת התפעלות. רדיפתו אחרי השלום זכתה כבר לכינויי גנאי ולגלוג מכל עבר, גם משותפיו הפוליטיים במערך (רבין). אך נראה, כי וייצמן אינו מתרגש כבר, וממשיך בשלו. עזר וייצמן היה אורח תוכנית „מוקד". במציאות הישראלית שבה ישנה מפלגת שלטון (הליכוד) העושה שמיניות־באוויר כדי להתחמק מכל סיכוי לשלום, הרדיפה של וייצמן אחר השלום היא נחמה פורתא. יש, כמובן מידה מרובה של ציניות וטמטום בטענות שנשמעות על „האובססיה" המצרית שלו. קשריו האישיים וה„דלת הפתוחה" שיש לוייצמן אצל אישי המימשל המצרי הם נכס יחיד במינו, ורק צרות־עין או גרוע מזה, יכולים להיות סיבה להתקפה נגדו. ספק, אם וייצמן יכול לתקן כל מה שאחרים מעמיתיו, מצליחים לקלקל ביחסי מצרים וישראל, אך עצם יכולתו להידבר ישירות עם הנשיא מובארק ומנהיגים מצרים אחרים, גם אם לא תמיד תועיל, בוודאי שלא תזיק.

אך מי שסבור כי וייצמן „דלוק" רק על המצרים, יכול היה במישור „מוקד" ללמוד, כי ראיית השלום של השר ללא תיק כוללת יותר, ומקיפה את כל הגבולות והשכנים שמתגוררים מאחוריהם, ובראש וראשונה את ירדן והפלשתינים.

מבין כל שרי ממשלת האחדות, וייצמן הוא היום בעל הקול הנחרץ והמהדהד ביותר. נכון אמנם כי וייצמן משוחרר ממחוייבויות, שכובלות את ידיהו ופיו של שמעון פרס וחבריו למפלגת העבודה. אך לעומת ההליכה על בהונות־הרגליים של הממשלה לקראת תהליך של שלום, יש בצעד הנמרץ והאמיץ של וייצמן צליל ערב לאוזן.

וייצמן עם הנשיא מובארק – צליל ערב

קאראטה והדגל

התוכנית „זה הזמן" היא בדרך כלל אחד מנאות־המדבר הבודדים בטלוויזיה. המגאזין השבועי בהנחיית רם עברון מצליח כמעט מדי שבוע ללקט מספר מרואיינים, אשר יוצרים יחד פסיפס מעניין בנושאים אקטואלים יותר, או פחות.

השבוע לא היתה התוכנית ברמה אחידה. את האקטואליה הביא השר יצחק פרץ, אשר נתבקש להתייחס לסקר של „יחד", שיזמה תנועת „גשר" — על הדימוי של הדתיים בעיני החילונים. הנושא טופל באותו יום גם ברדיו, לפחות פעמיים, אחת מהן בהשתתפות השר פרץ, ב„בנית של גבי גזית.

שר הפנים תלה את הקולר (לא כולו) באמצעי התקשורת, המבליטים את הניסוחים הקשים דווקא, ודיבר על הצורך בהידברות ובקיום דיאלוג בין חילונים ודתיים כדי שיכירו יותר זה את זה.

דבריו של השר, גם אם אפשר לחלוק עליהם, ביטאו השקפת עולם. לעומת זאת, התקשיתי מאד לעקוב אחרי השיחה עם המשורר אהרון שבתאי — „לרגל צאת ספרו החדש (שאותו) בגין, גם אם חלק מאי־זהותו [illegible] איש „הכך". לא לנו לשפוט את מקורות ההשראה של המשורר, ואם בגין מעורר את השראתו של שבתאי — מה לנו כי נלין. אך אני משערת, כי כמוני גם אחרים (רבים) לא קראו את הפואמה של שבתאי, ולפיכך התקשו להבין ולהיות בתוך השיחה המעורפלת.

אם התכוון עברון להביא את השיחה עם דניס הנובר, בעל תורת „ההישרדות", המלמד את בני ישראל הגנה עצמית, כקוריוז משעשע, מילא. ההדגמות שראינו באולפן היו מרשימות, במיוחד כאשר התוקף היה מאסיבי ואיפשר לנתקף לפעול כמו „כוכב. בחיים, כידוע, תזוזה קטנה מול אקדח שלוף גוררת מיד לחיצה על ההדק (בשבריר שנייה), אבל כהצגה זה היה נחמד. החלק הפחות משעשע היה קשור בתורה, או ליתר דיוק באידיאולוגיה שריקלם דניס הנובר, שדיברה על קומה זקופה ועל דגל, ועוד כמה סממנים לאומיים. לימוד הגנה עצמית הוא דבר טוב כשלעצמו, שמטבע הדברים מוסיף לבטחונו העצמי של האדם, אך לעשות מכך אידיאולוגיה — זה כבר מוגזם.

לקינוח קיבלנו את ריקה זראי, שהפכה לאחרונה לסופרת מצליחה: בזכות ספרה על רפואה טבעונית. איני יודעת אם בזכות התזונה המיוחדת או בזכות משהו אחר — אבל ריקה זראי נראית נהדר. וגם זה משהו.

בעריכת עלינא תורי

תיאטרון | בית לתיאטרון היהודי

יוצרי ההפקה הניו־יורקית של „חנה סנש" נפגשו עם בואם ארצה עם גיורא סנש ועם מרים זוהר, שגילמה את דמותה של הצנחנית בגירסת „הבימה" מ־1958

מאת יעל ישראל

לורי וילנר — „חנה סנש" מניו־יורק

בערב גשום וקר בראשית השבוע נחתו בארץ בטיסה ישירה מניו־יורק השחקנית לורי וילנר, המחזאי והבמאי דיוויד שכטר והמפיק מר ברסקין — יוצרי העיבוד האמריקני למחזה „חנה סנש" המבוסס על יומניה של הצנחנית האגדית. קצרי נשימה, הובאו השלושה מייד למסיבת־עיתונאים נרגשת, בהשתתפותו של גיורא סנש, אחיה של חנה. לורי וילנר, בת 28, שברירית ודקיקה, תווי פנים זוויתיים וחדים, קיבלה בדמעה בעיניה את זרי־הפרחים מידיה של השחקנית מרים זוהר, שהיתה חנה סנש בגירסה של „הבימה" משנת 1958. הרגע הונצח במצלמה. אחר־כך תנצנצנה הדמעות גם בזוויות עיניו של הבמאי דיוויד שכטר, לאחר שיחה עם גיורא סנש.

וילנר ושכטר, צעירים יהודים, מתרגשים בבואם ארצה להציג את ה„בייבי" שלהם. את ההזדמנות להעלאת המחזה באוף־אוף־ברודוויי קיבלו מידיו של ברסקין, אף הוא יהודי, שהתרשם מעיבודם הרגיש למחזה האוטו־ביוגרפי על חנה סנש, משוררת, צנחנית, דמות הירואית, האשה הצעירה שהפכה לאגדה במותה.

בשנה שעברה ביקר עומרי ניצן, במאי הבית של „הבימה", בניו־יורק, ראה את ההצגה, התלהב, ולאחר מגעים הגיעה ההופעה לסיכום הופעות בן שבוע בתל־אביב וירושלים. המבצע נערך בשיתוף עם תיאטרון „החאן" ויחנוך את האולם ע"ש רבקה קראון. אמר שמואל עומר, המנכ"ל: „חלק ממדיניות „הבימה" היא לארח הצגות יהודיות מכל רחבי העולם, בתקווה שישראל תיהפך למרכז של יצירה יהודית", ומוסיף ניצן: „הביקור אינו מקרי, אלא צעד צנוע לחפש את המשמעות של תיאטרון לאומי. אם נפעל נכון, תוך כמה שנים נהפוך את „הבימה" למרכז של יוצרים יהודיים מרכזיים מרחבי העולם. אין סיבה שלא יוצג כאן מחזה של פינטר בבכורה עולמית. הכוונה ליצור בית ופינה ליוצרים יהודים לצורך החוויה היהודית באמנות, לא תיאטרון לאומני". „חנה סנש" הוא הראשון בסדרה.

שכטר, בראשית שנות השלושים לחייו, נהג לביים כבר „בגיל ארבע בסלון". מאז הוא אוהב מחזות אינטימיים עם שחקן אחד ומעדיף לביים עיבודים ליצירות ספרות. בעבר עיבד את וירג'יניה וולף, ט.ס. אליוט ובשביס־זינגר. ניכר שהנקודה היהודית קוס־מת לו. לאחר שקרא, את יומניה המתורגמים של סנש התרגש מאוד מסיפורה: „זה סיפור על שתי רמות, הדרמה האישית של אשה צעירה, אמנית לבטיה לגבי אמנותה. אך גם העובדה שהיא פרצה את המסגרת האישית והגשימה משהו לאומי. אנשים רבים מתעלמים ממה שקורה סביבם בעולם. אני התרשמתי מזה שהיא הגיעה למסקנה שעליה לתרום את חלקה לארצה. סנש לא נולדה גיבורה, אך הפכה לכזו בעקבות מעשים שכל אחד מאיתנו מסוגל להם. זהו סיפור אישי, מאבק של סנש, שהרגישה יוצאת־דופן, והתערבותה במציאות סביבה. אז גם פגשתי את לורי וידעתי שהיא השחקנית האידיאלית לתפקיד. הן דומות באישיותן, נולדו באותו תאריך וכשהתחלנו את החזרות היתה לורי בת ה־23 בגיל בו היתה סנש בעת כתיבת היומנים. טרם מותה."

לורי, על הבמה כבר כמה שנים, הצגת יחיד בגיל־כה צעיר, מזדהה עם סנש לחלוטין. היא אהבה את הדמות: „קראתי הרבה על התקופה ועל סנש, כמעט כל דבר עליו יכולתי לשים יד. למדתי שירים ישראליים ואידיש, התאמנתי במבטא הונגרי כדי לגלם את חנה קטרין, העולה הצעירה מהונגריה. אפילו קיבלתי שיעורי צניחה. רצינו להכיר את סנש כאדם ולהראות את כל הצדדים שלה: אשה, משוררת, יהודיה, ציונית, טיפוס משעשע", ולזה מוסיף האח, גיורא סנש: „חנה היתה טיפוס יצירתי, כתבה מחזות כבר בתיכון. היה לה חוש הומור. אותו שירשה מאבינו, שהיה קומדיינט מקצועי. אך היו לה התלבטויות בקשר לייעודה בחיים, קונפליקט בין השאיפות האמנותיות האישיות לבין ייעודה החברתי".

„חנה סנש" רצה כבר 300 פעם באוף־אוף ברודווי וברחבי ארה"ב וקצרה תשבחות. המפיק והבמאי מספרים שגם קהל לא־יהודי התרגש מהסיפור. זכורה להם קבוצת צנחניות לא־יהודיות שהתרגשו ממאבקה של אשה צנחנית, או רבוורדיסט שלאחר ההצגה אמר להם: „הפכתי לציוני". המטרה היתה להצגה את הגבולות האתניים. לא הצגה ליהודים בלבד" — אמר המפיק. על הבמה עומדת לורי לבדה, מדברת אל הקהל ומשחקת את חנה מנעוריה ועד מותה בדמי ימיה בעיניים, לאחר שמטוסה נתפס על־ידי הנאצים. שלוה רקע של אמה ואחיה הן התוספות היחידות על הבמה. את העינויים אין מראים. לורי ודיוויד אומרים: „החלטנו לא להראות את העינויים, כדי לא להפוך את המחזה לזול וסנסציוני, כפי שקורה עם מחזות וסרטים רבים אודות השואה. לא רצינו סרט על קורבנות. סנש סירבה להיות קורבן. למרות שזה מחזה טראגי, רצינו שזה יהיה סיפור של תקווה."

[illegible] | חנוכת הבית

מאת אביבה שלח

התזמורת הסימפונית ירושלים, רשות השידור, בקונצרט חגיגי לפתיחת אולם הקונצרטים ע"ש הנרי קראון. המנצח: גארי ברתיני. סולנים: איזק שטרן (כינור), גילה יוהר (סופרן), פרישטין קרנש (אלט), גיל ביצקום (טנור), בריאן ריינר (בריטון). המקהלה הלאומית „רינת", המקהלה הקאמרית, שליד האקדמיה למוסיקה ע"ש רובין, ירושלים. התוכנית: פרטר — „כמאמה לשבת לסולנים, מקהלה ותזמורת" דרול — דפוס דבלואה; [illegible] מנדלסון — קונצ'רטו בממי מינור לכנור ולתזמורת, אופ' 64. ירושלים, 9.2.86.

בית חדש, אולם יוקרתי עם מבנה משכן ראוי למבצעים והצאה אמיתית למאזינים.

גם התוכנית היתה מן המובחר, ותקף [illegible] של מרדכי [illegible] מאד השואבת [illegible] מן המלום [illegible] התקופה [illegible] הכיצוע [illegible] עם מקהלה [illegible] הבלאות [illegible] המוסיפים [illegible] ביצועית משובבת שעולמה אגדה [illegible] של קצב, גוון, הסר [illegible] מקהלה מעולה [illegible] של תזמורת מצוינת, [illegible] המיטב.

ולסיום, איזק שטרן הקשיש [illegible] של מנדלסון, גם אם [illegible] היה לנו לעיתים לחזות במה שמעד [illegible] השנים [illegible] הביצוע [illegible] של הסרק [illegible]

★

האירוע היה בחלקו חגיגי בהשתתפות [illegible] העם [illegible] של שוחרי מוסיקה, הנהלת התזמורת, [illegible] ירושלים את [illegible]

תקליט | ברברה חוזרת לברודווי

מאת עופר ניר

ברברה סטרייסנד החלה את הקאריירה שלה בברודווי. הברודווי המכובד בעל הקול הגדול השתפשפה שם היטב לפני שעבר אל המסך הגדול. סופרסטאר ברברה, שלפני שנים אחדות התגעגעה לשורשים המשפחתיים שלה ועשתה את „ינטל", מתגעגעת עכשיו לבסיס המוסיקאלי ממנו צמחה. התקליט האחרון שלה, „אלבום ברודווי", הוא פועל־יוצא מכך.

זהו, בראש וראשונה, תקליט למעריצים שלה. ברברה מוכיחה, בפעם המי יודע כמה, איזה מכרה־זהב טמון בגרונה. היא שרה כאילו בלי מאמץ, כאילו זה הדבר הטבעי ביותר לגביה. היא משכנעת בהנאה שהיא שואבת מביצוע השירים. היא מדביקה בחדוה שלה גם את המאזינים.

התקליט הזה מיועד גם לפריקים של מחזות־זמר. אבל כאן יש הסתייגות קטנה. ברברה סטרייסנד לא עשתה תקליט בנוסח „המיטב של ברודווי". כלומר, יש כאן כמה שירים מוכרים מתוך מחזות־זמר אלמותיים, אבל חסרים כאן נכסי־צאן־ברזל אחרים מאותו תחום. ההרגשה היא שזהו תקליט „מאוזן" כמות. מדודה של להיטים שאי־אפשר בלעדיהם בתקליט כזה (כמו, למשל, „שלחו את הליצנים" הקלאסי של סטפן זונדהיים) וגם שירים מוכרים פחות, אבל אהובים יותר על ברברה סטרייסנד. איך שלא יהיה, זהו איזון נכון, התקליט עובר.

„אלבום ברודווי" נפתח בקטע של זונדהיים (שבכלל, „מככב" בתקליט הזה) ושמו „להרכיב את זה" (PUTTING IT TOGETHER), המספר, פחות או יותר, מה קדם להקלטת התקליט. סידני פולק הבמאי ודייוויד גפן, בעליה של חברת תקליטים משגשגת הנקראת על שמו, משחקים לצידה של ברברה כמנהלים המנסים לשכנע אותה שלא כדאי וזה יקר ובכלל... קטע חמוד שמכניס את המאזין לתוך האווירה.

היא ממשיכה ושרה שירים מתוך מחזות זמר ידועים כמו „קרוסל", „סיפור הפרברים", „פורגי ובס" „ספינת השעשועים" (סטיבי וונדר תורם הופעת־אורח במפוחית־פה), „סוויני טוד" ועוד. היא שרה את השירים מתוך כבוד ליוצריהם, אבל איננה מתנגדת גם מול שירים שכבר הפכו לקלאסיקה, כמו „אני אוהבת אותך פורגי", ברברה סטרייסנד מרגישה איתם „כמו בבית". היא נהנית לשיר אותם, אנחנו נהנים מן ההנאה שלה. היא מתרגנת לשירים האלה, שרה אותם באהבה רבה, תענוג להאזין לה, כסיכומו של דבר, מגיעים למסקנה שזה החומר הטבעי שלה. אולי סיכום עצוב, לאחר קאריירה ארוכה ומגוונת כל כך, אבל ככה זה. ברודווי מתאים לה יותר מאשר דואטים עם דונה סאמר ולהיטי דיסקו עקרים. מי שמעריץ אותה, יקבל הוכחה נוספת.

ברברה סטרייסנד – הוכחה נוספת

בעריכת יואב אביב

בת מאה עם גיזרה שמורה היטב

המכונית „האמיתית" הראשונה, בעלת מנוע בערה פנימית, חוגגת 100 שנה להיוולדה. עד שנות ה־50 עברה תעשיית הרכב מהפכה של ממש. מאז עד היום לא השתנה הרבה, והעולם כולו ממתין למכונית מעולם אחר, לכזו שתספק שירות טוב יותר, נוח יותר, בטוח יותר... ובעשירית המחיר

● היו זמנים – כבר ב־1907 נחשבה הרולס־רויס לכלי אמין ומפואר

„חגיגות" 100 שנה להולדת המכונית מציינות, למעשה, 100 שנה להתקנתו של מנוע הבערה הפנימית במכונית על־ידי קרל בנץ. הקיטור ככוח מניע, היה ידוע כבר בסין העתיקה בתקופת שושלת צ'ו. הצרפתי ניקולאוס ג'וזף קוגנוט בנה בשנים 1769 ו־1771 שני טרקטורים המזוהים היום ככלים הראשונים בעלי הנעה עצמית (מקיטור) שהסיעו אנשים.

הצרפתים המשיכו לתת את הטון, וב־1860 נרשם על־ידי ג'וזף לנואיר הפטנט על מנוע בעל שתי פעימות. שנתיים מאוחר יותר אלפונסה ד'הרושה (צרפתי, כמובן) הגה את רעיון ארבע הפעימות אשר יושם על־ידי קרל חוטו ב־1876 והעביר לתקופה קריטית זו את מרכז הכובד לגרמניה.

■ המכונית הראשונה

ב־1885 הוצגה בראשונה התפיסה של המכונית בעלת מנוע הבערה הפנימית בעיר מנהיים על־ידי יצרן מנועים בשם קרל בנץ. בנץ, ששאף להשיג פירסום למנועיו שנמכרו ברחבי אירופה, בנה מכונית בעלת שלושה גלגלים עם מנוע גז בנפח 1.7 ל' שהיה מעביר את תפוקתו עד 1 כוח־סוס. לגלגלים באמצעות רצועה (שהיתה יכולה לעצור את המכונית גם כאשר המנוע היה בפעולה) ושרשרות ודרך דיפרנציאל.

באותה שנה בנה גוטליב דאימלר את האופנוע הראשון ביחד עם שותפו וילהלם מייבאך. דאימלר פיתח את מנוע ארבע הפעימות מונע הבנזין, רשם אותו כפטנט ומכרו בין השאר גם לצרפתים וכך החזיר אותם ל„תמונה".

כך החל עידן המכונית בצרפת, שהיתה פתוחה לקליטת חידושים ורעיונות. היו אלה אמילה לוואסור ורנה פאנהארד אשר רכשו את זכויות הפטנט של דיימלאר, וב־1891 יצאו עם מכונית ה„פאנהארד־לוואסור" בעלת מנוע קידמי (שהורכב משני מנועי דאימלר בתצורת V), מכסה מנוע, תיבת הילוכים ומחוברת מאחורי המנוע והנעה אחורית באמצעות גל הינע ורצועות: היתה זו מכונית שנעשתה מתוך מחשבה ותפיסה שאינה מקרית והתפיסה הזו רלבנטית עד עצם היום הזה. בעקבותיהם בא ארמנד פג'ו, בן למשפחת יצרני אופניים (עד היום). שיצרה גם מכונית קיטור, וב־1891 לאחר שרכשו זכויות לפטנט מנוע הבערה הפנימית, אימצו אותו למכוניותיהם. ממשודקות תוך שינויים „קלים" גם בימינו אלה. האפילוג של סיפור זה התרחש ב־1974, כאשר פג'ו רכשה את סיטרואן ועימה את פאנהארד־לוואסור שהיתה קשורה אליה. „סיטרואן" השמיטו את השם של פאנהארד כבר ב־1967 ופג'ו מעולם לא חידשו את השימוש בשם זה.

המכונית החלה לנסוע. ברחבי אירופה ואמריקה החלו לצוץ עשרות ומאות מפעלים למכוניות. הכל היה בראשית הדרך וכל רעיון טוח. כל השמות הכובשים את הכבישים היום היו אז החולמים והמתכננים, נהגי הניסוי ונהגי המירוץ.

פיאט נוסדה ב־1899; פרדיננד פורשה עבד בווינה: פירלי פיתחו את הצמיגים הפניאומטיים: באמצע שנות ה־90 החל להופיע באנגליה השבועון אוטוקאר, שעד היום ניתן להשיגו כל שבוע בדוכני העיתונים; הספורט המוטורי החל להתפתח כשצרפת, בעלת רשת הכבישים המצוינת, מובילה גם בשטח זה, אף כי בשלב הראשון מכוניות הקיטור הביסו עדיין את בעלות מנוע הבערה הפנימית.

■ מכונית לפועל

ב־1908 הופיעה הפורד מודל T שהפכה ללהיט. מודל T לא היתה מכונית פורצת כיוונים חדשים בעיצובה, אלא פורצת לדרך חדשה באופן ייצורה: ייצורה ההמוני. היא היתה למכונית הראשונה שיוצרה בייצור המוני. במשך 21 שנה (1927־1908) יוצרה ביותר מ־16 מיליון יחידות. המכונית עצמה היתה פשוטה, גסה כלשהו, לא יציבה במיוחד (מתלה אמצעי על קפיץ עלה רוחבי) ובעלת מנוע 4 צילינדרים 2890 סמ"ק, ותמסורת אפיסיקלית בעלת שתי מהירויות. מודל T היתה הזולה מבין כל המכוניות מסוגה הן בייצור והן בתחזוקה. במשך 21 שנה לא פסק ייצורה והיא פינתה את מקומה משום שתפיסת הגג המתוח גססה בסוף שנות ה־20. שנות מלחמת העולם הראשונה הפכו לשנות שפל, למרות שהמכונית שינתה את האמצעים הלוגיסטיים והטנק שינה את פני שדה הקרב. רק באמריקה שרר השיגשוג. ג'נראל־מוטורס החלה ללבוש צורה תוך בליעתן של חברות קטנות, מייסדה, וויליאם דוראנט, יצרן מרכבות סוסים, רכש ב־1904 את חברתו פושטת הרגל של דיוויד ביואיק. בהמשך מסע הרכישות אסף דוראנט לסלו את קדילאק, אולדסמוביל, ואוקלנד (ממנה יצאה הפונטיאק). דוראנט, הזכור לטוב כבעל חלומות ויזם (ולרע כמנהל) העניק לחברותיו אוטונומיה רבה ונקלע בעקבות כך לקשיים רבים, שהכריחוהו להתפטר מראשות החברה ב־1921. אבל אז GM כבר היתה הגדולה ביותר.

ב־1922 יוצרה אחת המכוניות אשר הקדימה את תקופתה בשנים רבות. היתה זו ה„למדה" של לנצ'יה. הגאוניות של וינצ'נצו לנצ'יה יצרה הרבה דברים מיוחדים, אבל הגדול שבהם היה עיצוב המבנה המיוחד של הלמבדה. האגדה מספרת, שההשראה למכונית ללא מרכב באה לו מגוף של אוניה. הרעיון היה להגדיל את קשיחות המבנה לפשטו ולהקטין את משקלו. האב־טיפוס (PROTOTYPE) הראשון הושלם ב־1921 ותגשים את הרעיון הטמון בו מאחר שהוא היה, למעשה, גוף דמוי צינור (TUBE) עם פתחים לגישה למנוע ולארבעת חצאי הגופות של האנשים היושבים. המושבים לא היו יציבים אפילו כדי לשמור על פתחי הנוסעים קטנים ככל האפשר. אבל ההיגיון המסחרי עשה את שלו, ולנצ'יה התחשבו בהתנגדות הקהל ושינו את מבנה המכונית.

● אודי קוואטרו – דור חדש

■ „החיפושית"

בראשית שנות ה־30 החל היטלר לדחוף קדימה את תעשיית הרכב הגרמנית. המכונית המפורסמת ביותר מתקופה זו היא החיפושית. כגרמנית הנאצית העניק לה היטלר את הכינוי „כוח על־ידי שמחה" (KDF), אולם עד 1945 היא כמעט ולא נמצאה בשוק האזרחי.

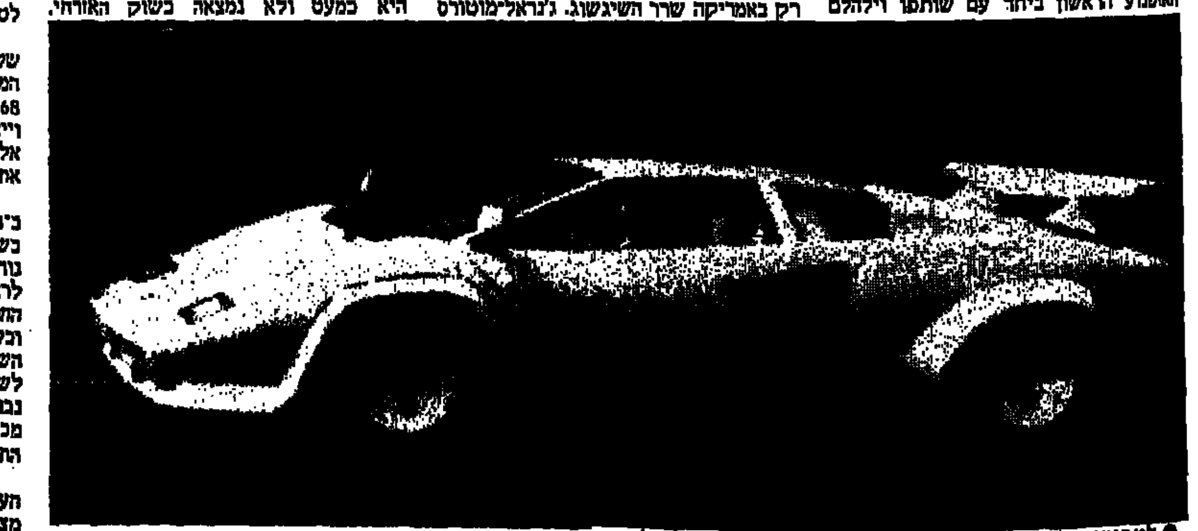

● למבורגיני קונטאש ארבעה שסתומים – חלומו של כל נהג

החיפושית היא פרי תיכנונו של פרדינאנד פורשה, שהיה מאז ומעולם מחובבי המנוע השטוח מקורר האוויר, החסכוני והסחרורני. היה לה „שאסי" שטוח עם „עמוד שדרה" מרכזי, מתלים עצמאיים ממוטות פיתול, גוף שכולו מפלדה, מנוע אחורי שטוח בנפח של 984 סמ"ק (4 צילינדרים, קירור אוויר, שטוחי צד), מהירותה המירבית 100 קמ"ש, צריכת הדלק שלה 12 ק"מ לליטר ומקום לכל המשפחה. חברה אנגליה, אשר לה הוצע המפעל בתום המלחמה, לא ראתה עתיד ל„חיפושית". מאז היא יוצרה ביותר מ־20 מיליון יחידות והיתה למכונית היחידה שעברה את מודל T עתיק היומין.

■ לאחר המלחמה

השנים שלאחר מלחמת העולם השניה עמדו בסימן התחזקותן של שלוש יצרניות המכוניות הגדולות בארה"ב (GM, פורד וקרייזלר), תחילת דרכה של יפאן בייצור מכוניות ותחילתו של כיוון חדש בספורט המוטורי.

המכונית החשובה של שנות ה־50 היתה זו של אלקס איסיגוניס, המיני, אשר הופעתה התקבלה בספקנות על־ידי מי שאמור היה לנוע בה; המעמד הבינוני. המיני היתה פשוט יותר מדי מתוחכמת מלהיות מקובלת על־ידי אותם הוגבי רכב בלתי־מתפקנים שאליהם היא היתה מכוונת. מנוע רוחבי, הנעה קידמית, מתלים עצמאיים מגומי קוני, גלגלי 10 אינץ', אורך 10 רגל — זה היה פשוט מדי אפילו אם ארבעה אנשים ישבו בקלות במכונית, המשאירה מאחוריה בפניות מכוניות ספורט גדולות וטובות.

המכונית להמונים היתה לכישלון עד שהאריסטוקרטיה החלה לגלות בה עניין. אז היא הפכה להצלחה גדולה כשהיא מפתחת סביבה תרבות בפרופורציות בלתי־ידועות. המיני הפכה לסמל לאמנציפציה לצעירים; לסמל למונטה קרלו ראלי; המיני חצתה גבולות. כיום, 26 שנים לאחר תחילת ייצורה, המיני עדיין מיוצרת, ולמחצית מהמכוניות על הכבישים היום יש את הצורה הבסיסית של המיני.

שנות החמישים הביאו גם את הסיטרואן DS19, שהקדימה את זמנה בכ־35 שנה. עיצוב אווירודינמי, שנראה אחר־כך רק במכוניות שנות ה־80 ומתלים הידרו־פניאומטיים ייחודיים לסיטרואן הכרילוה לטוב מכל שאר ה„סוסים" סביבה.

שנות ה־60 היו ראשית הצמיחה המסחררת של ארץ השמש העולה. ב־1960 היה סך ייצור המכוניות ביפאן פחות מ־200000 יחידות; ב־1968 השיגו היפאנים את הבריטים והצרפתים וייצרו יותר מ־2 מיליון מכוניות. כשב־1970, אל מול עולם משתאה, חצו מלוכסני העיניים את גבול שלושה מיליון היחידות לשנה.

הדרך היפאנית לפיסגה לא היתה פשוטה. ב־1923 כאשר „פורד" ייצרו 2 מיליון יחידות בשנה של מודל T, ייצרו היפאנים מכוניות נודרות; שנתיים אחר־כך ייצאו היפאנים לראשונה שלוש מכוניות לסין. באותה שנה החלה פורד להרכיב מכוניות ביפאן ובעקבותיה באה GM. לאחר מלחמת העולם השניה היו אנגליה וצרפת בין המסייעים לשיקומה של יפאן, כשמכוניות רנו ואוסטין נבנו תחת רשיון, היום מרכיבים האירופים מכוניות יפאניות תחת שמות אירופיים. הגלגל התהפך לחלוטין.

משבר האנרגיה הראשון ב־1973 היכה את העולם כשוק והעמיד את תעשיית הרכב בפני מציאות חדשה: דלק יקר ומועט. תפוקת יצרניות הרכב נפלה תרות, ומפעלים נקלעו לקשיים. אחד מאלה היה פולקסוואגן, שהחיפושית הוותיקה שלו, שהיתה חסכנית בדלק לתקופתה, הפכה בנסיבות הנוכחיות למכונית „צמאה". התשובה מוולפסבורג ניתנה כבר ב־1974 בדמות הגולף. גולף היתה מכונית יעילה, מרווחת וחסכונית ובדיוק מה שנדרש ב־1974 משני צידי האטלנטיק. היא היתה הצלחה גדולה, ובדגם השני שלה היא עדיין כזו.

לקראת שנות ה־70 המאוחרות החלו יצרנים להציע מחדש בזהירות מכוניות ביצועים, אך יותר חסכוניות. כאשר הגולף GTI — הזרקת דלק, 122 כס"כ מ־1600 סמ"ק והתנהגות לדוגמא — נכנסה לתמונה, היא חיסלה את הספורטיביות של יצרנים מתחרים. הגולף הגדירה קטגוריה חדשה — THE HOT HATCH — ובכך, למעשה, חתמה את גורלן של מכוניות הספורט.

שנות ה־80 הביאו עימן חידושים טכנולוגיים מרובים. מערכות הזרקת דלק

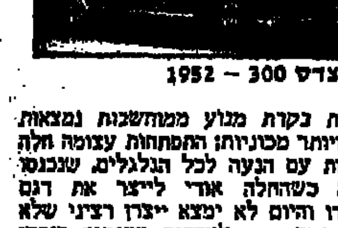

● מרצדס 300 – 1952

ומערכות בקרת מנוע ממוחשבות נמצאות ביותר ויותר מכוניות; התפתחות עצומה חלה במכוניות עם הנעה לכל הגלגלים, שנכנסו לאופנה כשהחלה אודי לייצר את דגם הקוואטרו והיום לא ימצא יצרן רציני שלא יאמץ הנעה 4x4 לאחדים מדגמיו; פותחו ושופרו מערכות לבלימה מבוקרת המונעות את נעילת הגלגלים והחלקת המכונית; דמה עיצוב הפנים והחוץ של המכונית השתפרה באופן קיצוני, וכל המערכות המיועדות לנוחות הנוסע זוכות למחשבה שלא הוקדשה להן בעבר. אבל למרות כל ההתפתחות, שמרה המכונית על צורתה הבסיסית במשך 100 שנות קיומה אותו מיחווה כללי שהיה למכונית הפאנהארד הראשונה עדיין קיים גם היום.

יעקב צלאל

היה מנוע

לעבור שלולית בשלום

לעבור שלולית ולהישאר יבש זה נס. אך כדי לעבור שלולית עם הרכב ולצאת משלום — צריך סבלנות וגישה. שלוש תקלות אפשריות למעבר דרך שלולית:

● המנוע נכבה באמצע השלולית או מיד אחריה.
● המנוע נכבה או מגיע לאחר זמן את רכב [illegible]
● מאבדים את כושר הבלימה להחלקה או [illegible]

[illegible]

ד. מושקוביץ

מרחב תכנון מקומי כפר־סבא

הודעה עפ"י סעיף 148 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה — 1965 בדבר בקשה להקלה ושימוש חורג

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר־סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה להתיר על חלקה 140 בגוש 7595, רחוב שלום עליכם מס' 22, הקלה בקו בניין אחורי בשיעור 10% — 7.2 מ' במקום 8.0 מ'.

כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל ובתכניות המצורפות אליה, במשרדי הוועדה המקומית כפר־סבא, רחוב וייצמן 137, בשעות קבלת קהל, ללא כל תשלום וכן רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר המבוקש.

התנגדויות מנומקות וכשני העתקים אפשר להמציא לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר־סבא, עד לתאריך שבועיים מיום הפרסום.

יצחק ולד — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה, כפר־סבא

חוק התכנון והבנייה, תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי פתח־תקוה

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה — 1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא: "שינוי תכנית מתאר מקומית מס' פת/892".

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6711 חלקות 47, רחוב רגל ראובן.

עיקרי הוראות שינוי התכנית: הגדלת מספר יחידות דיור מ־8 ל־9.

ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3196 התשמ"ה, עמ' 3263 ובעיתון בוקר "הצופה" מתאריך 27.5.85 ובעיתון ערב "חדשות" מתאריך 27.5.85 בשפה העברית ובעיתון בוקר נוסף "על המשמר" מתאריך 27.5.85 בשפה העברית.

שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הוועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הוועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ד. שיש — יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה, מחוז המרכז

תן טרמפ לחייל

ועדת משנה לתכנון ובנייה חולון

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה — 1965

תיק בנין 5326

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לוועדה בקשה להיתר בנייה על חלקה 2 בגוש 7162 ברחוב גוש עציון מס' 1, חולון, הכוללת הקלה של 6% משטח המגרש 508 מ"ר בשתי הקומות לכל דיירי הבית לשיפור תנאי התכנון והדיור.

החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ב'1.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה בעיריית חולון, רחוב וייצמן, בשעות קבלת קהל.

לכל מי שיש התנגדות יוכל להגישה לוועדה תוך המועד של 14 יום מהיום.

עו"ד ח. שרון — יו"ר ועדת משנה לתכנון ובנייה, חולון

חוק התכנון והבנייה תשכ"ה־1965

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה

תל־אביב —יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה—1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב—יפו בקשה ליתן אישור להקלה לתוספת לאחוזי בנייה 6% ברחוב קהילת פרובה מספר 1 גוש 6625 חלקה 492 תיק בניין 001־1/851.

בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת וטלפון.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

י. בססי
סגן ראש העירייה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה
תל־אביב־יפו

"מקום בצמרת"

מצעד הפזמונים הישראליים

רשת ג' קול ישראל 11.2.86

1. הדרך אל הכפר – רבקה זהר
2. הנערים הספנים – עפרה חזה
3. ילדים טובים ילדים רעים – יהודית רביץ
4. בואו לחגיגה – אילנה אביטל
5. סוף העונה – גלי עטרי
6. קרן שמש מאוחרת – שלום חנוך
7. ארץ הצבר – כמו צועני
8. בלדה לסוכן כפול – משינה
9. בובה מותק – ותיקי הבריגדה
10. שובי הרמוניקה – ירדנה ארזי
11. ואולי (אל תוותרו על החלומות) – חיים משה
12. בגידה – ריטה
13. קבלי אותי – ההדים
14. דקדנית בטן – מקוד הצפון
15. בית ספר להופע הדיבור – דני בסן
16. צפור מטורפת – יזהר כהן
17. הלו – שרון ליפשיץ
18. אל תשליכני לעת זיקנה – שימי תבורי ואביהו מדינה
19. בוקר של חמסין – מני בגר
20. באת אלי – סי היימן
21. אהובת הספן – ריטה
22. מסתפק באילתורים – שלמה יידוב
23. קולנוע – שרון ליפשיץ
24. שרליה – חוה אלברשטיין
25. מדינת הסובל – ששי קשת משה בקר מאיר סויסה
26. שהשמש תעבור עלי – ירדנה ארזי
27. בלי גג – אבנר גאנם
28. לב שבור – דני סידס
29. שיר של פעם – דורון מזר
30. תן לי רק סימן – רומי הלחמי

לשיפוטכם — פינת הפזמון החדש

31. לדרום – להקת פיקוד חדרום
32. מתנענע – חיים לוי
33. מעיל שחור – רונית דבאורי
34. לכי מכאן – שוקי שוקי
35. יד ביד ביחד – נורה גל

גזור ושלח — אל: תכניות קבועות בין המשתתפים יערך פרס

לכבוד:
"מקום בצמרת" קול ישראל
ת.ד. 1082, ים, מיקוד 91010
אנא הדרגו אנו׳ ציינו את מספר השיר

1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 ☐
7 ☐ 8 ☐ 9 ☐ 10 ☐ 11 ☐ 12 ☐

שם:
כתובת:
מיקוד ______ תאריך ______

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

08.15 ארץ מולדת: בראשית המאבק. 08.40 אנגלית ו'. 09.00 מדעי הטבע ויסודיא בוני שועלת המדבר. 09.20 אנגלית ז'. 10.10 מדעי הטבע ה"ה אוויר לנשימה. 10.30 הגיל הרך: פרפר נחמד. 11.00 חשבון ו': הכל בגלל אגוז קטן. 11.15 HELLO ISRAEL 11.30 SPORT SPOTS — משנים ביהדות: הגענו למצוות. 12.00 אנגלית ח'. 12.25 אנגלית י'. 13.00 מדעי הטבע (חטיבה עליונה) — האבולוציה 9. 14.00 עולם הולך ונעלם — בני שבט הקירגיזים — בפינה מרוחקת של אפגניסטאן בגובה של 5,000 מטר מעל פני הים, מתגוררים בני שבט הקירגיזים. במגע אויר חורפי קשה מנשוא מתפרנסים הקירגיזים ברותק מרעית עדריו של החאן הוא שליטם. 15.00 האוניברסיטה הפתוחה: מבוא להכרת המחשב: הזרת החיסון; החיוון השקספירי — שקספיר ותיאטרונו וחלק א'. 16.00 בלי סודות — שוא 3. 16.25 פיצוחים — שעשועון טלוויזיה נושא פרסים. 17.00 ערב חדש — מגאזין בשידור חי מנחה: גדעון רייכר. 17.30 "שמיניות באוויר" — תכנית שבועית בשידור ישיר. מנחה: דליק ווליניץ עם טליס. 18.32 "רוצה פתרון" (ערבית) הנושא לדיון: "ניתוח פלאסטי להסרת כוויות". 18.45 "חידושים המצאות" (ערבית). עולם הכבישים חלק א'. 19.00 מבט תעודה — "הוליווד" שם הפרק: "ההליכה מערבה" — פרק ב' (ערבית) 19.30 חדשות (ערבית) 20.02 "סיפורו של בורים" — תכנית דרשבועית על קולנוע, מגישה: יונה אליאן. 20.30 "עלייתו של אליהו" — ימיו הראשונים של ר' אליהו אסס, ראש תנועת השיבה ליהדות בברית המועצות. שעלה לא מכבר לארץ: מקבלת הפנים בנמל התעופה בן־גוריון ועד תום השבוע הראשון. בכתבה המורחבת יובאו שיחות עם הוריו, חבריו ותלמידיו על חזרה בתשובה בברית המועצות ועל שיבתו לירושלים. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 "מוקד". 22.05 "ניחוח של סקנדל" — סרט טלוויזיה. 23.35 פסוקו של יום חדשות.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 "צלילי בוקר" 07.07 "בוקר טוב". ביבר: סונטה מיסטריה מס' 1. שמאן: "פרפרים", אופ' 30 07.2 "שחרית מוסי קלית". באך: סוויטה אנגלית מס' 2. מוצרט: קונצ'רטו לקלרנית ותז' בלה מג'ור, ק' 622. בטהובן: סימפוניה מס' 5. שמאן: שלישייה מס' 1, ברה מינור. טנו וולף: סרנדה איטלקית. "קונצרט נוקר". מוצרט: דיברטימנטו מס' 2, בסי במול מג'ור, ק' 439 ב', לשני קלרניתות ובסון. שומאן: סימפוניה מס' 3, במי במול מג'ור "הריינית", גריג: שתי נעימות נוגות. רבוז'ק: "סטבת מאטר" 11.57 "מגישים שיר" 12.05 דויל דחנברג — פסנתר. מנדלסון: סונטה במי מג'ור. מרדכי סתר: יגוב (1972), דריוס מיו: האביב 13.00 "קונצרט צהרים". קריסטיאן קנבין: סימפוניה בסי במול מג'ור. מוצרט: חמישיה כליקשת בדו מג'ור, ק' 515. פופר: קונצ'רטו במי מינור לצ'לו ותז'. דוניצטי: סונטה לחליל ופסנתר. נילס גדה: סימפוניה מס' 1, בדו מינור. 15.00 "מילון מוסיקלי" 15.05 "מוסיקה כאן ועכשיו". בן ציון אורגד: המוות בא אל סוס העץ מיכאל (מילים נתן זך). טריסטאן מוריי: שמחה של השכחה. 16.00 "קונצרט מנחה". דבוז'ק: קונצ'רטו לפסנתר, בסול מינור. סמטנה: "מולדתי", 6 פואמות סימפוניות. יאנצ'ק: מיסה גלגוליטית. 18.30 "מאולמי הקונצרטים בעולם". ורדים רה: כרומה וריאציות בסקטיות לתז'. פולנק: קונצ'רטו בסול־מינור לעוגב ותז'. היידן: מיסה ברה מינור 20.05 "עשה לך רב" 5 הרביעייה המצומצמת — רביעיית גוארנרי 21.00 "מגישים שיר" 21.03 "אופרה של יום רביעי". מרקו דה גליאנו: דפנה. מסנה: בת גאוואדה 22.55 "מילון מוסיקלי" 23.00 "צלילי ליל". ליסט: פנטסיה לאורגן על פי כוראל מתוך האופרה "הנביא" של מאירבר. שומן: "שירת האהבה והים".

רשת א'

07.30 "היו שירים" — פזמונים ישנים ואהובים 08.05 "חוגה", עם גני הגרל 09.05 "השיר לא תם" — שירים עבריים 09.30 "מפגש" — מגזין בשידור חי 10.30 "רדיו קל" — תכנית יומית 11.10 השידור היומי לבתי־הס "ואלה תולדות"; הנושא: 75 שנה לנהלל "עיר־הדוד" — מאת ריקי פלד 11.30 "השכלה ודעת לכל". השתקפות השאלה הערבית בספרות העברית", שיחה עם אהוד בן־עזר. 12.05 "מהגר הזמר" 14.05 "לבת ולבן, ולכל המתעניין" — תכניות לילדים: "מי ישן" מגיש: דויד טיומקין (שידור שני) א) "סופה בין הדקלים" — מאת סמי מיכאלי; ב) "אור ואלבטנוהה" — סבתר בהמשכים מאת יצחק נוי (וכביצועו) ג) פינות שונות 15.00 "חלונות" — עם מומחים באולפן 15.55 "מאוצר הספרים" 16.05 "מועדון שעון הזהב" — מעלמי של הארם המבוגר 17.12 "מגישים שיר" 17.20 "האוניברסיטה הפתוחה". "שנאת ישראל ואנטישמיות" 18.06 "מנחת ערב" — משרד יומי 18.47 פרקי היום בתנ"ך 19.05 סיכום ההלכה היומית 22.05 "חבר מאותו כוכב" — תכניות ויכוחות רדיופונית בשידור חי

רשת ב'

08.05 "סעו לשלום" 08.05 "ביקור בית", עם רבקה מיכאלי 10.10 "כל צבעי הקשת" — מגזין יומי 12.10 "גל פתוח" — חדשות ופזמונים 13.00 "בחצי היום" — חדשות ופזמונים 14.05 "יש ענין", עם גבי גזית 15.10 "רגעי קסם" 16.05 "שירים ושעורים" 17.10 "יומן כלכלה" 17.30 "על מספרים ואנשים" — מגזין המשק והחברה 18.06 "ורקוד" — עורך ומנחה יצחק נולן 18.45 היום בספורט 19.00 "היום הזה" 19.35 "מוסף לעניני צבא ובטחון" 20.05 "ניחוחי חציר". לקט הקלטות של אמנים מהתיישבות העובדת 21.05 "שיר לדרך" 22.05 "בימה ומסך" — קטעים מתוך מחזות מוסיקליים וסרטים 23.05 "משחקי לילה"

רשת ג'

14.06 "לי ולך" — שיר וברכה 15.05 "חדש, חדיש ומחודש" — עם שוש עטרי 16.05 "מוסיקה לעניין" 17.05 "שוקו חם" — שעשועון מוסיקלי 19.05 "היה היה" — מצעד להיטים ישנים 21.05 "עם כל הנשמה", עם משה מורד 23.05 "הלילה הוא שירים"

גלי צה"ל

06.00 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור 06.10 צלילי בוקר — שירים עבריים 06.30 אוניברסיטה משודרת: בין ספרות למציאות בארץ ישראל שלפני מלחמת העולם. מרצה: פרופ' נורית גוברין 07.07 שבע אפס שבע, עם עדי טלמור 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית 09.05 נכון לעכשיו, עם רפי רשף 11.05 טעם של פעם — עם אורלי יניב 12.05 להיט לתאבון 13.05 בסגנון ישראלי, עם אלי ישראלי 15.05 מה יש, עם ארז טל 16.05 ארבע אחר הצהריים — שירים עבריים 16.55 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור 17.00 יומן גלי־צה"ל 18.05 קול ארבע לעבודה 19.05 "רוץ רוץ" עם יואב קוטנר 20.05 מצעד הפזמונים הלועזיים. 21.00 מבט לחדשות 21.30 אוניברסיטה משודרת: בין ספרות למציאות בארץ ישראל שלפני מלחמת העולם הראשונה. מרצה: פרופ' נורית גוברין 22.05 על הדבש ועל העוקץ — שירים שהתחה"ה אהבים 23.05 "בדרך מג'דל אמדאו לבאהייה" — תוכניתה של פנינה בת צבי (ש.ח) 00.05 ציפורי לילה עם קובי מידן 02.05 לא רוצים לישון 05.05 צלילי בוקר.

קולנוע

תל־אביב

9.30 — 7.15 — 4.30

אסתר: תפילה למוות	
אורלי: הליצנים	
בית לסין: מי מפחד מחשכן ממול	23.15
בן־יהודה: חורה לעתיד	9.30 ,7 ,4.30
גת: הרבה ולא כלום	9.00 ,7.00
גורדון: בתר בי	9.30 ,7.10 ,4.30
דקל: לילות לבנים	9.30 ,7.00
דרייב־אין:	
הנינג'ה האמריקני	9.30 ,7.15
נשים לוהטות	12.00
דור: רוקי 4	
מוזיאון תל־אביב: סהרורים	9.30 ,7.15 ,4.30
לימור חדש: כבודו של פריצי	9.30 ,7.00
סאר: מסע עסקים של אבא	9.30 ,7 ,4.15
סינמה 1: בשם כל בני ביתי	
סינמה 2: שושנת קהיר הסגולה	9.15 ,6.15
פאריס: פרפר	5
מציצים	11.30
רב־חן:	
חן 1: שנת הדרקון	9.40 ,7 ,4.15
חן 2: גלגלי תהילה	9.45 ,7.20 ,5.00
חן 3: סיפורה של מארי	9.40 ,7.20 ,4.45
חן 4: ביה"ס לאסירים מתחילים	9.40 ,7.20 ,4.45 ,1.30 ,10.30
חן 5: רומן על בטוח	9.40 ,7.00 ,4.45 ,1.30 ,10.30
שחף: בשם כל בני ביתי	9.15 ,6.15
תל־אביב: רוקי 4	
תכלת: צייד הצבאים	9.00 ,5.45
צוותא: נגוע + במקום חלום	8.00

רמת־גן ובני־ברק

אואזיס: שנת הדרקון	9.30 ,6.50
לילי: כבודו של פריצי	9.10 ,7.00
ארמון: קומנדו	9.30 ,7.15 ,5.00
רב־גן:	
גן 1: סיורה של מארי	9.40 ,7.30 ,5
גן 2: בירדי	9.40 ,7.20 ,5
גן 3: גלגלי תהילה	9.45 ,7.20 ,5.00
גן 4: הרבה ולא כלום	9.15 ,6.45

ירושלים

אדיסון: קומנדו	9 ,7 ,4.30
אורנע: מה דאו עיני התחולה	9 ,7 ,4.30
בית אגרון:	
אצבעוני	15.30
סודי כיותר	17.30
נסיך צועני (הצגת בכורה)	19.00
בנייני האומה: מס העסקים של אבא	9.00 ,6.30
כפיר: חורה לעתיד	9 ,6.45 ,4.30
חבירה: המפתח	9.00 ,7.00 ,4.30
סמדר: שושנת קהיר הסגולה	9.15 ,7.00
מיטשל: הרבה ולא כלום	9.00 ,6.30

חיפה

ארמון: קומנדו	9.15 ,7 ,4.30
אורה: המאהב	9.15 ,7 ,4.30
חן: תפילה למוות	9.00 ,6.45 ,4.30
עצמון: משאלת מוות 3	9.00 ,7 ,4.30
פאר: להב משונן	9.00 ,6.45 ,4.30
קרן אור המתורש: קאוס	9.00 ,6.00
ישו כוכב עליון	11.30
רון: רוקי 4	9.00 ,6.45 ,4.00
אמפיר: חורה לעתיד	9.15 ,7.00 ,4.30
אורלי: בירדי	9.15 ,6.45

נתניה

שרון: מטרה	9.15 ,7.00
סטודיו: אמריקאית בפריז	9.15 ,7

חולון

סביון: רוקי 4	9.10 ,7.00 ,4.30
מגדל: שנת הדרקון	9.10 ,7.00

בת־ים

עצמאות: רוקי 4	9.10 ,7.15 ,4.30

הרצליה

היכל: רוקי 4	9.10 ,7.15 ,4.30
מלון דניאל:	
תרגיל למרגל מתחיל	9.30 ,7.15

באר־שבע

חן: רוקי 4	9.10 ,7.15

חדרה

חוף חדרה: קוד השתיקה	9.15 ,7.00

תיאטרון

תיאטרוני ישראל

הערב, יום ד', 12.2

תיאטרון הבימה:
המלך מתיא הראשון
ב־16.00 וב־18.30
תפרדס: 20.30
עוולה: כל הכרטיסים נמכרו
הבית ברחוב שינקין — באולם "רחמני" 21.00

התיאטרון הקאמרי
פלשתינאית
(ת' חיפה בקאמרי)
קידוש – אילות

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ד' 12.2 בשעה 21.00
רסיטל עם אילן רכטמן ואלי מגן – מיצירות: אקלס, שוברט, רחמנינוב, שופן שורטר ומטיני
בשעה 22.30 – חוילי בדיל על חוף ירושלים

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
קופ"ח עידידה — חולון.

חולון
אהרון — הופיין 52; קופ"ח עיוייהב.

ירושלים
צרפתי — גילה (מול הפארק).

נתניה
המגן — שד' וייצמן 13.

פתח־תקוה
אסותא — ברון הירש 21.

רמת־גן
הרצל — הרצל 52.

תל־אביב
סופרפארם — איינשטיין 43
צפון — יהודה המכבי 55.

חיפה
יבנה — אבן סינא 7.

רחובות
כללית — בני משה.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה – טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת, טל' 100. אילת – 244; חדרה – 22444.

רכבות

מירושלים לתל־אביב דרום:
בימים א'—ה': 7.30.
בימי ו' וערבי חג: 7.30.

לבני־ברק ולחיפה:
בימים א'—ה': 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 11.30.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה', שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.

נתניה

● ביה"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

● שערי צדק — ילדים.
● הדסה ע"כ — פנימית, נשים, כירורגית, עיניים.
● הדסה ה"צ — אורטופדיה.
● ביקור חולים — א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'—ה' ב־20.00—08.00, בימי ו': 15.00—08.00. טלפונים: 03-433500, 03-433500.

מתל־אביב לירושלים:
מת"א דרום בימים א'—ה': 16.00.
מבני ברק 8:18

לחיפה: בימים א'—ה': 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00.

לנהריה: בימים א'—ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00, 15.00.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד החסת' לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת וערבי חג בין השעות: 18.00—24.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' ברסקבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנמן 26, קומה ג', טלו 535566, פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שוניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
ריזנגר מכור שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל: 03-285822, 294869.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052-32412 בימים א'—ה' בשעות 21.00—17.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-669911.
ער"ן תל־אביב — טל' 03-261111.
ער"ן חיפה — טל' 04-538888.
ער"ן באר־שבע — טל' 057-41811.
ער"ן נתניה — טל' 053-35612.

פילוג מיטורדים
שער של"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111. לוד/רמלה — טל' 08-221022. אשדוד — טל' 053-91534.

ספורט

ויליס פצוע — לאסוף החלים
הצ'כים התאמנו קשה והזיעו

ברבנץ: "אם ההיכל הנהדר שלכם יהיה מלא נתקשה לשחק אבל אני סומך על הנסיון שלנו" ● שרף: "הצ'כים מתייחסים למשחק ברצינות מירבית" ● יפרסם הערב את עשרת שחקניו למשחק מחר

● כדורסל

מאת יצחק ויסהוף

הפציעות ממשיכות לרדוף את נבחרת הכדורסל הישראלית לפני משחקה מחר במוקדמות הגביע העולמי נגד צ'כוסלובקיה. גיון ויליס שאמור היה לפתוח בחמישיה הראשונה לא התאמן אמש בגלל פציעה. לעומת זאת חזר להתאמן הווארד לאסוף.

המאמן צבי שרף, שיקבע הערב את עשרת הכדורסלנים לקראת צ'כוסלובקיה, אמר כי יעדיף לפתוח עם לאסוף בעוד שויליס ישולב בהמשך. לגבי שאר הארבעה אין לשרף ספקות: ישראל אלימלך, שיפתח במקום מוטי ארואסטי הפצוע, מיקי ברקוביץ, דורון ג'מצ'י ולאוואן נורסה.

שתי הנבחרות קיימו אמש אימונים בהיכל־הספורט ביד־אליהו. ראשונה התאמנה נבחרת ישראל, אחר־כך עלו להתאמן שחקני מכבי ת"א ואילו הצ'כים החלו באימון ב־9 בערב. כשראו את ג'ונסון ומאגי נבהלו... רק אחרי שקיבלו הסבר נרגעו.

משקיף המשחק, היוגוסלבי פופוביץ, הגיע כבר אתמול ארצה. שופטי המשחק, מאנגלי מצרפת ופיורינו מאיטליה יגיעו היום לישראל.

הצ'כים התרשמו מיופיו של ההיכל ביד־אליהו. מאמנם פאבל פטרה אמר: "יופי של אולם".

הכדורסלן הוותיק ברבנץ אמר: "אם האולם יהיה מלא יהיה לנו קשה לשחק; שמענו על הצופים המעודדים שלכם אבל אני מקווה שהנסיון שלנו יעמוד לנו".

מאמן נבחרת ישראל, צבי שרף, אמר אחרי שחזה באימון הצ'כי: "יש שילוב מצויין בין חלקי הקבוצה. האימון שלהם היה אינטנסיבי. הם עבדו קשה. עושה רושם שמתייחסים ברצינות מירבית למשחק נגדנו".

עד כה נמכרו כ־4000 כרטיסים, ממשרדי איגוד הכדורסל נמסר כי נותרו למכירה כרטיסים לנוער וחיילים במחיר של 5 שקלים חדשים. יתר הכרטיסים נמכרים במחירים בין 10־25 שקלים חדשים.

הצ'כים נהנו בגבעת־חיים וחזו במלון בסרט "אמדאוס"

מאת יצחק ויסהוף

שחקני נבחרת הכדורסל של צ'כוסלובקיה ומלוויה חזו אמש, לאחר אימון בהיכל־הספורט ביד־אליהו, בסרט "אמדאוס", שהוקרן בפניהם בבית־המלון דן־אכדיה.

השחקנים הצ'כים שהגיעו שלשום לארץ הבחינו בלובי של המלון בתמונות מהסרט על אחד הקירות. הם גילו התעניינות רבה. הסתבר כי הסרט אסור להקרנה בארצם. לנורות שצולם בצ'כוסלובקיה. במאי הסרט הוא הצ'כי הגולה מילוש פורמן. החיזיון בארה"ב.

אתמול בשעות הבוקר ערכו הצ'כים סיור בקיבוץ גבעת־חיים (איחוד). שחקני הנבחרת הצ'כית היו מופתעים ממה שראו. סגני אלופי אירופה ביקרו בכל מוסדות הקיבוץ, כולל בתי־ילדים, מפעלים, מתקני־ספורט, פינת חי ובפרדס. גם את הרפת לא החמיצו.

כשהגיעו לפרדס החלו הצ'כים לקטוף תפוזים. ומלווה המשלחת, חבר קיבוץ גבעת־חיים, פטר לנג, סיפר כי הצ'כים הענקים לא היו זקוקים כלל לסולמות.

לאחר ששהו שעה ארוכה אמרו האורחים כי הם לא מאמינים שקיים דבר כזה הנקרא קיבוץ. הם שאלו: "כיצד חיים אנשים במקום כזה מרצונם. אתם מפיקים תוצרת פי ארבעה מאשר בצ'כוסלובקיה. מוזר כיצד אתם חיים ללא משכורות ובכל זאת מצליחים להתפרנס".

בסיום ביקורם סעדו האורחים בארוחת־צהריים בחדר־האוכל של הקיבוץ.

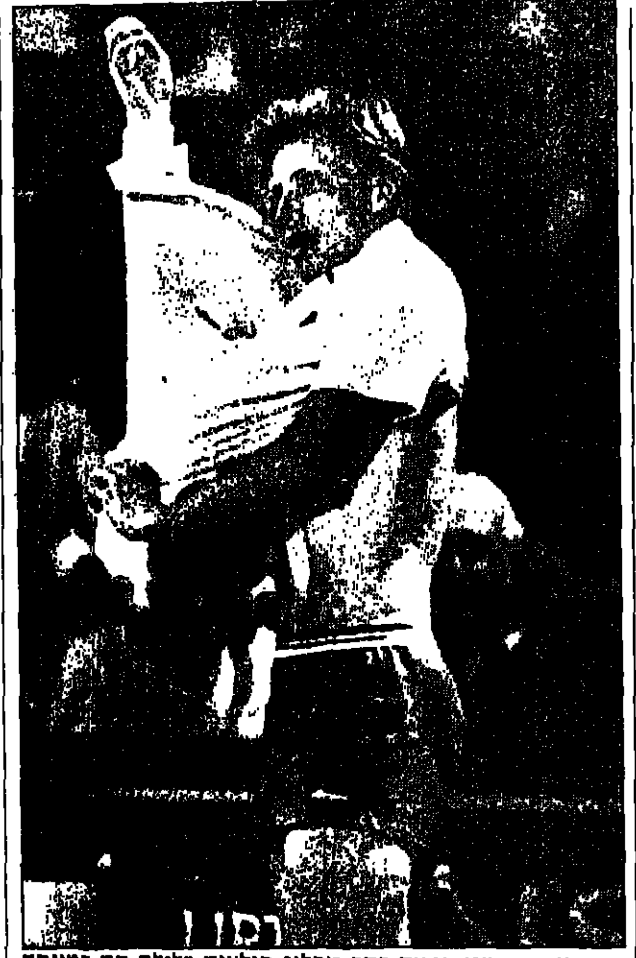

הטניסאי הגרמני בוריס בקר מחליף חולצות בלילה חם במיוחד בטורניר הטניס הנערך בבוקה רטון בפלורידה. (צילום אי.פי.)

פרקיס ומנסדורף נוצחו בפלורידה

● טניס

הטניסאים הישראלים שחר פרקיס ועמוס מנסדורף נוצחו אתמול בפלורידה.

מנסדורף נוצח מול ג'ונתן קנטר 6:4, 3:6, 7:5.

פרקיס הפסיד לרונאלד אג'אנור מהאיטי 6:3, 6:7, 6:7 (כשובר שוויון).

גילברט זינק מהמקום ה־12 ל־7

הטניסאי היהודי־אמריקני, ברד גילברט, בן ה־24, זינק מהמקום ה־12 למקום השביעי בעולם, בדירוג הפרס־הגדול, בעקבות זכייתו בטורניר החשוב בממפיס, טנסי.

במקום הראשון ניצב איוואן לנדל מצ'כוסלובקיה, לפני ג'ון מקנרו, השבדי מאטס וילאנדר, הגרמני בוריס בקר, האמריקני ג'ימי קונורס, השבדי סטפן אדברג והצרפתי יאניק נואה.

● הטניסאי היהודי־אמריקני, הארולד סלומון, זקף לזכותו נצחון נאה בסיבוב הראשון בטורניר בוקה־ראטון, פלורידה, על הניו־זילאנדי ראסל סימפסון — 6:4, 6:4. מרטי דייויס מארה"ב גבר על האוסטרי תומאס מוסטר 2:6, 6:3, 7:6.

● בטורניר הנשים בטניס בפלורידה, פתחה הילדה מרי ג'ו פרננדז, בת ה־14 מארה"ב בידיימין את הופעותיה כמקצוענית, כשניצחה את הצ'כית אנדראה הוליקובה — 6:4, 6:3, 6:1.

● ליגות אזוריות

נאות־מרדכי — עמיר 2:3

במשחק המרכזי בליגה האזורית גליל עליון בכדורגל גברה נאות־מרדכי על קיבוץ עמיר 2:3. את שער־הנצחון לנאות הבקיע עשר דקות מהסיום יוסי ראוף מעמדה שנראתה כנבדל.

שאר התוצאות: להבות שמיר — כרגליות 0:2, הגושרים — קרית־שמונה 2:2, איילת־השחר — עין־זיוון 1:1, דישון — ראש־פינה 0:3, כפר־הנשיא — קצרין 2:10.

הטבלה

1.	נאות מרדכי	15	24:70	25
2.	להבות־הבשן	15	10:51	25
3.	עמיר	15	27:44	20
4.	כפר־הנשיא	15	34:46	18
5.	קרית־שמונה	14	28:42	17

בת־ים לא עגנה בהעוגן

נצחון 16 ברציפות אלופים שבדרך ● שערוריית שיפוט ברמת־אביב ● נדחה המשחק בין שריד לקריית־אתא

● כדורעף

הבלתי מנוצחת — קבוצת הפועל בת־ים — ביצעה אמש צעד נוסף לעבר תואר האליפות בששבה ממשחק החוץ שלה נגד הפועל העוגן עם נצחון חלקי — 0:3.

אחרי שני נצחונות, 4:15 ו־9:15, שיתף מאמן הפועל בת־ים, דוד כפרי, צעירים בקבוצה. הדבר נוצל על־ידי שחקני הפועל העוגן ובעיקר על־ידי אלדד שלם, כדי להוליך 9:12. כאן הוחזרו המנוסים יותר ובת־ים ניצחה גם במערכה השלישית — 13:15.

משחקה של קבוצת הפועל קריית־אתא בשריד נדחה בגלל אבל בקיבוץ שריד.

למקום השני בדירוג העפילה קבוצת הפועל כפר־סבא שניצחה בחוץ את האחרונה בטבלה, הפועל שער העמקים, 0:3. המשחק היה שקול ברובו. במערכה הראשונה הובילה כפר־סבא 6:13 וניצחה בסיום 8:15. המערכה השניה היתה שקולה — 7:7 ו־9:9. כאן התעלו אמיר אקרמן ודני אורן והובילו את כפר־סבא לנצחון 10:15. במערכה שלישית נראה היה כי שער העמקים "הרימה ידיים". היא פיגרה 8:5 ונוצחה לבסוף 15:10. המשחק נמשך כשעה. סלמון זוהר דאיגו נטע בלסו אצל המנוצחים. שפט איזו ברונווסר.

ברמת־אביב גברה הפועל המקומית על הפועל חניתה/בטה־אשר 1:3 במשחק שלווה בשערוריית שיפוט. מעופפי מטה אשר ניצחו במערכה הראשונה בקלות 4:15 אך בהמשך נכנעו ליכולת גבוהה יותר של יוסי ליפשיץ ונלעד לוסטיג ונוצחו 15:3, 16:14, 15:8. בתום המשחק ניגשו שחקני חניתה/מטה־אשר לשופט הלל רז, לחצו את ידו ואמרו דברים בנוסח: "תורה, זה היה השיפוט המגעיל ביותר העונה" או "בושה לכדורעף". גם מאמן חניתה/מטה־אשר, מיכה נכון, לא היה רגוע ואמר לשופט: "גועל נפש של שיפוט". יחד עם רז שפט אורי טמפהולף. בשורות המנוצחים בלט יוחאי כורשטיין.

מעופפי אליצור תל־אביב והפועל עין המפרץ נדדו אמש מפתח־תקווה למורשת רופין ומשם לקיבוץ עין החורש עד שקיימו את המשחק בסיומו ניצחו שחקני אליצור 1:3. בטרם "זכו" שתי הקבוצות למגרש היו להם דין ודברים עם חובבי כדורסל שלא הסכימו לוותר לטובת הכדורעף.

הטבלה הלאומית
(אחרי 16 מחזורים)

1.	הפועל בת־ים	6:48	32
2.	הפועל כפ"ס	19:12	28
3.	הפ. קרית־אתא●	18:14	27
4.	הפועל המעפיל	18:38	27
5.	אליצור ת"א	21:36	27
6.	הפ. עין־המפרץ	27:31	25
7.	הפ. מטה אשר	12:27	23
8.	הפ. רמת אביב	33:27	23
9.	הפועל שריד●	34:22	21
10.	הפועל העוגן	43:12	18
11.	עין־שמר/ברקאי	45:10	18
12.	שער העמקים	48:5	18

● משחק חסר

במערכה הראשונה הוביל עין־המפרץ/כפר־מסריק 1:7 אך נוצח 15:7. המערכה השניה היתה של עין המפרץ/כפר־מסריק אבל בהמשך ניצחו מעופפי אליצור והתרחקו בעוד נקודה מעין־המפרץ.

האלופה היוצאת, הפועל המעפיל, ניצחה בעין־שמר 0:3. אחרי 10:15 במערכה הראשונה באו שתי מערכות קלות יותר 6:15, 6:16.

ישראל נגד הולנד בקרב מכריע — הערב

● כדוריד

מאת יוסף חכם

נבחרת ישראל בכדוריד תקיים הערב ב־10.30, שעון ישראל, את משחקה האחרון בבית המוקדם באליפות העולם, דרגה ג', כאשר תתמודד עם נבחרתה החזקה של הולנד.

הישראלים זקוקים לנצחון או תיקו כדי להעפיל לבית־הגמר של האליפות.

המאמן איגור ביאליק אמר: "אני בטוח שהשחקנים יתנו את מלוא יכולתם ויציגו את מה שהם יודעים".

אתמול היו שחקני הנבחרת אורחי השגריר הישראלי בפורטוגל, גרי רננו.

אמש ניצחה הולנד את תורכיה — 20:25.

שוקי שוורץ עיקל כספי מכבי חיפה

עיקול זמני על כספי קבוצת הכדורגל של מכבי חיפה־כרמל הוצא אתמול בבית־משפט השלום בחיפה, לבקשת שחקן הכדורגל הזיפני שוקי שוורץ.

השחקן, אשר נימנה על סגל הקבוצה החיפנית בעונת 1983־84, טוען בתביעתו כי במחצית 1983 חתם על הסכם להופיע לכל משחקיה ואימוניה של הקבוצה החיפנית, לאחר שבעבר שיחק בקבוצת בית"ר תל־אביב.

התובע טוען באמצעות פרקליטו עו"ד א. שילה, כי לפי ההסכם התחייבה האגודה החיפנית לשלם לו שכר ותשלומים אחרים תמורת שירותיו, לרבות מענקים ושכר־דירה. לטענתו נותרה הקבוצה החיפנית חייבת לו 20 אלף שקל חדש ולכן הוא מבקש מבית־המשפט לחייב את הנתבעת לפרוע את יתרת החוב.

בתביעתו מציין השחקן, כי בתחילת עונת המשחקים 1983־84 נפגע במהלך אימון של קבוצת מכבי חיפה, אך למרות פציעתו המשיך להופיע לכל האימונים באותה עונה, ולכן מגיעים לו כל התשלומים שהאגודה התחייבה לשלם לו.

שופט השלום החיפני, סלים ג'ובראן, הוציא צו עיקול זמני — במעמד צד אחד — על כספי אגודת הספורט החיפנית בסכום של 20 אלף ש"ח, עד למתן פסק־דין סופי בתביעתו של השחקן.

על תביעה זו טרם הוגש כתב הגנה.

מפקד משטרת ליברפול על תקרית הכדורגל:
פושעים חסרי־מצפון

בעקבות התקרית שהיתה ביום ראשון בליברפול, במשחק הליגה בין ליברפול ומנצ'סטר־יונייטד, בה נפצעו יותר מ־20 איש וילד בן 12 הועבר לבית־החולים, לאחר שנפגע בעינו, שוקל האיגוד האירופי אם לא להחזיר את שובן של הקבוצות האנגליות לזירה האירופית.

דובר האיגוד, אשר צבוילר, אמר: "תקרית מסוג זה אינה מסייעת כלל וכלל, כך שהשיעותן של הקבוצות האנגליות תיבדק מחדש".

מפקד משטרת ליברפול הגדיר את התקריות: "כמעשה אלימות, קשה לי להאמין שאוהדי כדורגל מסוגלים לנהוג כך. זה משום אנשים בלתי־שפויים ואדיוטים במלוא מובן המילה. התנהגות אנטומיה על אנשים, העלול לגרום לעיוורון. זה מעשה של פושעים חסרי מצפון" — אמר.

אלוף עולם וסגנו באליפות האבקות בב"ש

מאת יצחק ויסהוף

המתאבק גרישין — אלוף העולם במשקל 68 ק"ג ויון גייקוראס סגן אלוף העולם במשקל עד 130 ק"ג, יהיו שני המתאבקים הבולטים בתחרות היא באבקות שתתחל מחרתיים ותסתיים במוצאי שבת בבאר־שבע.

שני האלופים יגיעו ארצה עם נבחרת רומניה שתשתתף יחד עם 7 נבחרות (כולל ישראל) בטורניר ההאבקות בסגנון יווני רומי.

איגוד האתלטיקה הכבדה עשה מאמצים גדולים להביא ארצה נבחרות מזרח אירופאיות. בנוסף לנבחרת רומניה, שתכלול 6 מתאבקים, יגיעו 6 מתאבקים מהונגריה. כן ישתתפו בטורניר 9 מתאבקים ממערב גרמניה, 10 מאוסטריה, 6 מצרפת ו־3 מארה"ב. את ישראל ייצגו בטורניר 30 מתאבקים.

ניסן ורדוניצקי, רכז הספורט בברכז הפועל, ציין כי נבחרת פולין היתה אמורה להשתתף אף היא בטורניר ונשלחו כרטיסי טיסה לפולנים אולם ברגע האחרון הם ביטלו את השתתפותם.

הנבחרת הישראלית תבליט את סימון סימונוב, מקום שלישי באליפות העולם לנוער בוושינגטון, במשקל עד 90 ק"ג, אבן בורנשטיין, שמיני באליפות העולם בנורווגיה לפני שלושה חודשים במשקל עד 90 ק"ג וראובן קננאשווילי מקום 11 באליפות העולם.

תקציב מיטוער של הטורניר יהיה בין 18 ל־20 אלף דולר. לנבחרת רומניה והונגריה מומנו כרטיסי הטיסה ע"י איגוד האתלטיקה הכבדה.

התחרות תתקיים באולם הספורט של בית ספר המקיף עירוני ה' בב"ש.

נבחרות מערב גרמניה ואוסטריה יקיימו בארץ טורניר נוסף ב־18 בחודש בראשון לציון.

ההכנות לקראת אנגליה החלו בסימן פציעות

● כדורגל

מאת ראובן חנניה

נבחרת הכדורגל של ישראל ערכה אתמול בבוקר אימון ראשון לקראת משחקה ב־26 בפברואר נגד נבחרת אנגליה ברמת־גן.

20 כדורגלנים הגיעו לאימון, אף שחלקם היו פצועים ולא נראו בכושר משחק משביע־רצון. רק כלם מכבי חיפה, רפי אוסמו, לא התאמן בגלל פציעה.

ארבעה כדורגלנים סובלים מפציעות וקיימו אימון קל: הקפטן אבי כהן, אלי אוחנה, נסים כהן וציון מרילי.

מאמן הנבחרת, יוסף מירמוביץ, אמר בסיום האימון כי ייתכן שיזמין כדורגלן או שניים נוספים לסגל. אם יוכח שחלק מהשחקנים לא החלימו מפציעותיהם.

סגל הנבחרת יתכנס פעם נוספת ביום שלישי, בשבוע הבא, ויערוך שני אימונים, בבוקר ואחה"צ.

נבחרת הנוער
הובסה 4:0

נבחרת הנוער של ישראל הובסה אתמול בהרצליה 4:0 על ידי אלופת העשבים בשוויץ, קבוצת גאסה.

נבחרת הנוער התייצבה למשחק בהרכב חסר ולמעשה כל שחקני העורף אינם נכללים בהרכב הראשון.

מאמן הנבחרת, גדעון כהן אמר אמש: "לא היינו פחות טובים מהם. הבעיה שלנו היתה בהגנה. נוצחנו בגלל ההרכב".

● פיפ"א הישעתה את התאחדות הכדורגל של כווית כחברה בהתאחדות הבינלאומית. אבל אישרה לה לערוך בחירות תוך 15 יום, כדי לקבוע הנהלה חדשה.

היום בנתניה:
מ.ט.ק - מכבי

קבוצת הכדורגל ההונגרית מ.ט.ק. שהביסה שלשום בבאר־שבע את הפועל המקומי 0:3, תתמודד היום בנתניה נגד מכבי נתניה.

לאור יכולתה הגבוהה של הקבוצה ההונגרית מצפים בנתניה לקהל רב יותר מה גם שחקני מכבי נתניה שואפים להוכיח שמול יריב טוב הם מתעלים ליכולת גבוהה יותר.

ברגיג — הפועל י"ם: הפרידה היום?

מאמן הכדורגל ניר ברגיג יפגש הבוקר עם יו"ר הפועל ירושלים, חגי אפרת, ובכל הנראה יסתיים מתפקיד המאמן בקבוצה.

ברגיג לא הופיע גם אתמול לאימון בטענה שהוא חולה אבל ניהל שיחה טלפונית עם אפרת, את האימון העביר שחקן הקבוצה אברהם ברדוגו. המיועד לנהל את משחק הליגה בשבת נגד הפועל תל־אביב.

בירושלים מופעל לחץ כבד על אפרת לפטר את ניר ברגיג ואולם אפרת מעדיף שברגיג יתפטר בעצמו המאמן מסרב לעשות זאת הגם שנרמזו לו כי יקבל את מלוא שכרו עד לסיום העונה.

חגי אפרת שלא ביגר חסכם עם המאמן הקודם, אליהו עופר, שקל התפטרות בעצמו אבל החליט שלא להתפטר.

אתמול אמר ברגיג כי הוא מקווה להמשיך לאמן ויגיע לאימון היום.

גם אתמול הגיעו אוהדים לאימון הפועל ירושלים בתקווה "לשכנע" את ברגיג להתפטר. אך המאמן לא היה ולכן גם לא היה את מי "לשכנע".

נחלש מעמד אקינו לאחר שארה"ב רמזה על רצונה ב„משטר חזק"

מרקוס הציע לאקינו תפקיד של יועצת בכירה ● ארה"ב קראה להם לפעול יחד ● עדיין לא התבהרו התוצאות הסופיות

מנילה. — הנשיא פרדיננד מרקוס הציע אתמול ליריבתו בבחירות, קוראזון אקינו, תפקיד של יועצת בכירה — לאחר שארה"ב אותתה, כי היא מעוניינת בממשלה פיליפינית חזקה בה ישתפו שניהם פעולה.

מרקוס העלה הצעה זו למנהיגת האופוזיציה, לאחר שהופיעה בפנים קודרות במסיבת עיתונאים. היא סירבה להשיב על שאלות הכתבים, וקראה הודעה בה פנתה אל „ידידים בחו"ל" לתמוך בטענתה לנצחון, אותה השמיעה 9 שעות לאחר שההצבעה נסתיימה בבחירות לנשיאות ביום שישי שעבר.

ממשל רייגן קרא לאקינו ולמרקוס לפעול יחדיו, לאחר שיוכרזו על תוצאות הבחירות. הפרלמנט של הפיליפינים התכנס במאמץ להתחיל בספירת התוצאות הרשמיות ולהכריז על המנצח בבחירות.

אקינו הדגישה בהודעתה באוזני הכתבים: „בעת מצוקה זו, נלמד לדעת מי הם הידידים האמיתיים שלנו".

הטלוויזיה הממשלתית הפיליפינית שידרה פעמים חוזרות ונישנות מיבזקים, לפיהם שלוש רשתות הטלוויזיה האמריקנית העיקריות — סי־בי־אס, אנ־בי־סי ו־איי־בי־סי — מסרו שרייגן מצפה לנצחונו של מרקוס, כי וושינגטון תתמוך בממשלה החדשה, וכי רייגן קרא לאקינו לא לארגן הפגנות רחוב.

אקינו לא הזכירה בהודעתה את הבטחתה לעמוד בראש הפגנות רחוב, אם יטלו ממנה את הנצחון באמצעות רמיה. היא גם לא הזכירה את קריאתה לנשיא רייגן ללחוץ על מרקוס, כדי שיודה בנצחונה.

אקינו הופיעה בפני העיתונאים בשעה שתוצאות בלתי־רשמיות מועדת הבחירות הממשלתית הראו, שהיא מפגרת אחרי מרקוס בחצי מיליון קולות. אולם בסיכומים שפורסמו קודם לכן ע"י „התנועה הלאומית לבחירות חופשיות", נאמר, כי היא מובילה ביתרון של 800,000 קולות.

בוושינגטון אמר פקיד בכיר שרצה בעילום שמו, כי דאגתה העיקרית של ארה"ב היא, שבפיליפינים תיכון ממשלה חזקה ויציבה.

בתדרוך לעיתונאים אמר דובר הבית הלבן, לארי ספיקס: „כאשר יסוכמו התוצאות רצוי ששתי המפלגות יפעלו כדי להקים ממשלה יציבה ללא אלימות".

מרקוס כינס בחיפזון מסיבת עיתונאים, אך לא הזכיר את אקינו בשמה. אולם הוא אמר, כי הוא רוצה להקים מועצת מדינה מייעצת, וכי מנהיגת האופוזיציה תוכל להצטרף אליה.

מרקוס אמר, כי הוא מעוניין בהתפייסות וקרא ליריביו להשתתף בתהליך הריפוי, אחרי מערכת בחירות קשה שנמשכה 8 שבועות, ולוותה בהאשמות על הפחדה וזיופים.

עמדת הצבא הפיליפיני וקציניו, תהיה בעלת השפעה מכריעה לגבי יכולתו של הנשיא פרדיננד מרקוס לשמור בידיו את רסן השלטון — מעריכים המשקיפים בפיליפינים.

התמיכה שיעניקו אנשי הצבא למרקוס, עשויה להיות תלויה בעמדת ארה"ב, שהיתה התומכת העיקרית של משטר מרקוס בזירה הבין־לאומית, ב־20 השנים האחרונות, הוסיפו המשקיפים.

כתבים זרים דיווחו על איומי־מוות מצד ראשי צבא כלפי בוחרים שאותם האשימו בכוונה להצביע בעד קוראזון אקינו. הכתבים גם דיווחו על מקרים של התעללות במתנגדים אורחיים ששמרו על הקלפיות.

(עד"ר, ע"צ)

מקורבנות הבחירות. אוולין ג'אוויר ששימש יו"ר של רשימתה של אקינו באחד האיזורים בדרום־הפיליפינים נורה למוות ע"י שישה אנשים רעולי־פנים (צילום: איי. פי.)

קדאפי: אבקש טילים גרעיניים

הצי השישי מחדש התמרונים

וושינגטון. — יחידות הצי השישי האמריקני חזרו אתמול לשייט מול חופי לוב, לקראת תמרונים שיימשכו ארבעה ימים בקירבת מפרץ סירטה.

דובר מטעם הפנטגון בוושינגטון אמר, כי התמרונים נפתחו אמש בחצות, ויסתיימו בחצות, אור ליום א'.

ווהי סידרת התמרונים השנייה של הצי השישי האמריקני באותו איזור תוך פחות משבועיים. בסידרת התרגילים של הצי שנסתיימו באותו איזור ב־30 בינואר, ואשר נמשכו כשבוע ימים, לא היה עימות בין כוחות אמריקניים ולוביים.

בתמרונים ישתתפו גם הפעם נושאות המטוסים „סארטוגה" ו„קורל סי", הנושאות יחד 170 כלי טיס. כן תשתתף הסיירת „יורקטאון", החמושה בטילי ים־אוויר וים־ים.

מטוסי סילון וספינות סיור של לוב, מצידם, עורכים גם הם בימים אלה תמרונים באותו איזור, האמורים להימשך עשרה ימים.

פקידים בוושינגטון מסרו, כי מטוסים לוביים מדגם „מיג 25" ומטוסי צי אמריקניים מדגם „אפ 14" התקרבו אלה לאלה ביום א', אולם לא נמסר על תקרית כלשהי.

פקידים בכירים בפנטגון, שביקשו לשמור על עילום שמם, רמזו כי קיימת אפשרות שמטוסים אמריקניים יטוסו במהלך התמרונים מעל מפרץ סירטה.

קדאפי עצמו אמר בראיון לעיתון איטלקי, כי יבקש מבריה"מ להציב טילים גרעיניים בארצו, אם יחריפו איומיה של וושינגטון כלפי טריפולי.

הוא אמר דברים אלה בראיון אשר התפרסם אתמול בעיתון „לה סטמפה" המופיע בטורינו.

בשיחתו עם סופר „לה סטמפה" בלוב, אמר קדאפי כי הצבתם של הטילים הגרעיניים בארצו, תפגע קשה ביעילותם של הטילים שבמערב־אירופה.

(עד"ר)

על־פי תגובה מבוהלת של כווית מעריכים:

הצלחות לצבא אירן במתקפה הגדולה על עיראק

מאת עוזי מחנאימי, כתבנו לענייני המזה"ת

ביום הקרבות השלישי למתקפה הגדולה של צבא אירן נמשך ערפל הקרב. יחד עם זאת, דווקא תגובת כווית לאירועים מרמזת אולי על הצלחות איראניות.

עפ"י מספר דיווחים, התקרבה חזית הלחימה לגבול עם כווית, דבר שהביא מדינה זו לפנות בקריאה למדינות הליגה הערבית להושיט עזרה כדי לחסום את ההתפשטות האיראנית.

בהודעה, מגנה כווית את אירן, והאשימה אותה בנסיון להשתלט על חלקים מהטריטוריה העיראקית.

הכוויתים פנו אל הליגה הער־בית וביקשו ליישם בדחיפות את החלטות ועידת הפיסגה הערבית ה־12, בה הכריזו מדינות ערב, כי יעזרו לעיראק במלחמתה באיראנים.

המטכ"ל האיראני הודיע אתמול על כיבוש נמל הנפט העיראקי — הודעה שכותה מיד להכחשה עיראקית.

ככל הנראה, עתה הצליחו האי־ראנים לכבוש שטח די נרחב בחזית, והטלוויזיה האיראנית הראתה משך יום אתמול תמונות של מאות חיילים עיראקים כשבויים בידיה.

למתקפה האיראנית נרחבת ציפו בעיראק זה קרוב לשנה, ולהצלחתה במלחמה חשיבות רבה. כשלון במתקפה עשוי להביא את אירן להסכים להפסקת אש.

מרחב רמת־השרון

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה — 1965, שהוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה מרחב רמת־השרון בגוש 6414 חלקה 31 ברחוב הגנים פינת הבריכה, המסומנת באיזור חקלאי עפ"י ת.ב.ע. ר"ש 210 א', בקשה למתן אישור לשימוש חורג לתקופה של 5 שנים.

מהות הבקשה: שימוש במבנה קיים לצורכי מסעדה.

כל מי שיש לו התנגדות למתן אישור כנ"ל, במקום זה, רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה מרחב תכנון רמת־השרון את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

משה ורבין — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה, מרחב רמת־השרון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז תל־אביב
מרחב תכנון מקומי רמת־גן
הודעה על הפקדת שינוי תכנית מתאר

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב החליטה על הכנת התכנית, רג/919, שינוי לתכ' רג/186. השטחים הכלולים בתחום התכנית המוצעת: גוש: 6235, חלקה 146. מקום: תל השומר.

מרדכי כהנא
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ת"א

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בנית מגורים לבית על חלקה 35 בגוש 8266 רחוב פינס מס' 144 בחריגה 6% בניה ויציאות גג. 1 מ' נקי לבין צדדי בקיר אטום 0.40 ס"מ. את התכנית מס' 38/86 ניתן לראות במשרדי הוועדה.

התנגדויות אפשר להגיש משך שבו־עיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי
יו"ר הוועדה המקומית

ליבריה מוכנה לקלוט את „בייבי דוק"

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — הרודן המודח „בייבי דוק", עדיין מסתגר עם מכשירי וידאו במלון הפאר בעיירת הסקי טלוואר באלפים הצרפתיים, אך צרפת מצאה סוף סוף מישהו שמוכן להעניק לו מקלט. בפאריס נמסר, כי ליבריה תעניק מיקלט לז'אן קלוד דובלייה מטעמים הומאניטריים, וכחסד לאמריקנים.

מדינות החסות האפריקניות של צרפת סירבו בתוקף להעניק מקלט לרודן זה, על אף תמורה כספית מפתה. השלטון הסוציאליסטי חפץ להיפטר ממנו במהרה. ראש הממשלה לורן פאביוס הצדיק את מתן המקלט הזמני, באומרו כי „קיבלנו אותו במגמה למנוע מרחץ דמים". מעריכים, כי „בייבי דוק", שעסק בביזה שיטתית של האוצר, הטמין 450 מיליון דולר בבנקים שווייצרים.

הוא חולם על מקלט בשווייץ, אך ג'נבה, שקיבלה בהנאה את כספו, אינה רוצה בו.

בני משפחתו מוברחים בחשאי בחסות החשיכה במרצדסים מן המלון. אחותו הגיעה אתמול במתנית לדירת המשפחה ברובע עשירים בפאריס.

תושבי העיירה הצרפתית מאבדים סבלנות. כל מיני שמועות מופצות על המצב במלון. התושבים מפחדים שידביקום במחלת איידס שבאה מהאיטי...

„בייבי דוק" עצמו לא יוצא מן המלון. אומרים, כי הוא מכלה זמנו בצפייה בסרטי פורנו בווידאו. כמו כל הרודנים המודחים, עדיין לא השלים עם חיסול משטרו. הוא מעמיד פנים, כי כנשיא לכל ימיו, יצא לחופשת חורף שנתית.

חיל הים עצר ספינה חשודה שפתחה באש

מאת אבי בניהו. כתב „על המשמר"

ספינה של חיל־הים הישראלי, שהיתה שלשום בלילה בסיור שיגרתי סמוך לחופי מדינת ישראל, מול אזור עזה, עצרה בחצות ספינה חשודה, לאחר שפתחה לעברה באש.

הספינה לא הניפה דגל כלשהו, אולם כשנפתחה התקרית הניפו אנשיה דגל תורכי.

כשנתגלתה הספינה החשודה, היא החלה להתחמק ומעל סיפונה הושלכו מספר שקים אל המים.

לאחר מירדף, הספינה עצרה ונדרשה להתלוות לחקירה בחופי ישראל. הספינה ניסתה שוב להתחמק ונערך מרדף מלווה בירייה. רק כשירו אנשי חיל־הים אל מול חרטומה של הספינה, היא נעצרה.

כשהגיעה הספינה לחוף, הסתבר כי אחד האנשים נמצא ללא רוח חיים. כל אנשי הספינה נעצרו לחקירה לבדיקת נסיבות הארוע.

על־פי הערכה, ניסתה הספינה להבריח סמים בכמות גדולה או אמצעי לחימה מוברחים. נודע כי אותה ספינה נעצרה כבר בעבר בנסיבות דומות.

היועץ המשפטי לממשלה

(המשך מעמוד ראשון)

צערו על החלטתו של שמיר לעזוב את כהונתו.

פרופ' זמיר נולד בפולין ב־1931 ובהיותו בן 3 עלה לארץ. הוא בוגר הפקולטה למשפטים באוניברסיטה העברית בירושלים ואת עבודת הדוקטורט שלו עשה בלונדון בשנת 1957. מאז הוא מכהן באוניברסיטה העברית בתחומי התעניינותו — דיני המנהל הצבורי ודיני העבודה. בין היתר היה דיקן הפקולטה למשפטים בה. מאז 1978 הוא היועץ המשפטי לממשלה.

לחצי הימין

לאחרונה נחשף היועץ המשפטי להתקפות שלוחות רסן בעיקר מצד מפלגות הימין ואף נערך בירור במעמדו בוועדת החוקה של הכנסת. פרופ' זמיר אמר כי לא נפגע אישית מהתקפות אלה אך הביקורת פגעה במעמד התפקיד. טרם נקבע יורש לזמיר ובין היתר הועלו שמותיהם של פרקליט המדינה יונה בלטמן ושל ח"כ העבודה דוד ליבאי.

„יד ימין דחתה"

„יד ימין של הממשלה היא שדחתה את היועץ המשפטי פרופ' זמיר החוצה" — אמר י. שריד (רץ) בהגיבו על ההתפטרות. שריד הביע תקווה, שיורשו של זמיר יהיה נחוש דעת כדי לעמוד במתקפת המפלגות הלאומניות והדתיות על שלטון החוק.

„אין לנו מלחמה עם שצ'רנסקי"

מאת אתי רונאל כתבת „על המשמר"

טכנאי הטלוויזיה נרתמו גם הם אתמול למאמץ המיוחד של השידור הישיר משדה־התעופה לוד. למרות שהדבר לא תואם מראש הוצאו אתמול שתי ניידות שידור. „מפני שאין לנו מלחמה עם שצ'רנסקי" — אמר אתמול חבר ועד הטכנאים, אלי קרייתי. כאשר נשאל אם הטכנאים חששו הפעם מנקיטת צעד בלתי־פופולארי, שהיה עשוי להביא לסגירת הטלוויזיה אמר קרייתי כי „אנחנו לא מפחדים. מסגירה. היחידים שיסבלו מזה הם העיתונאים ולא הטכנאים שעובדים 180 שעות נוספות בחודש".

על התקלות התכופות ב„מבט" אמר קרייתי כי אלו אינן מכוונות. „ברור כשמשעים את יו"ר ועד הטכנאים קשה לצפות למוטיבציה גבוהה של הטכנאים, ביחוד בתקופה של עומס כה חדשות, או הדברים הולכים פשוט יותר לאט. אבל את זה היתה הנהלת רשות־השידור צריכה לדעת קודם" — אמר קרייתי.

● ועדה משטרתית ממליצה לבטל את נקודות המשטרה בישובים הערבים בתחומי הקו הירוק ולהקים תחנת משטרה בטייבה, שתשמש את מרבית כפרי המשולש הדרומי.

מירוץ צמוד בצמרת תחרות השחמט בבאר־שבע

מאת אבי־אמיר, כתב „על המשמר"

רב־האמן מיזאי שובה מרומניה ממשיך לצעוד בראש התחרות הבינלאומית בשחמט הנערכת בבאר־שבע. לשובה 3.5 נקודות אחר שניצח את אילן מנור בן ה־16 מחיפה בסיבוב הרביעי.

אלוף ישראל בשחמט אלון גרינפלד, צועד בעקבות שובה, עם שלוש נקודות ומשחק לא גמור.

בסיבוב השלישי ניצח גרינפלד את יוחנן אפק.

במקום השלישי — ויצ'סלב שמירט מפולין, שלזכותו שלוש נקודות, לאחר שניצח את דימיטרי גורביץ' מארה"ב. יוחנן אפק סיים בתיקו עם רב־האמן ההונגרי אישטוואן צ'זם.

טלקס

● הישג למפ"ם בוועידת ציוני שווייץ

מפ"ם הגבירה את ייצוגה בוועידת ההסתדרות הציונית בשווייץ, בה השתתפו 70 נציגים מהסניפים השונים והארגונים הציוניים המסונפים להסתדרות הציונית.

רשימת מפ"ם, שהופיעה בשם „התחדשות ציונית", זכתה בלמעלה מ־15% של כלל הצירים. נציג מפ"ם נבחר גם לוועד המנהל המצומצם.

עד כה היה למפלגות הדתיות רוב מוחלט בוועידה, אך בבחירות אלו קיבלה הקואליציה, המורכבת מנציגי הסניפים הגדולים, הציונית הכלליים ומפ"ם, את רוב הנציגים. תנועת „השומר הצעיר" בשווייץ התפתחה בתקופה האחרונה ונפתחו קינים חדשים בבזל ובברן, נוסף לקן הגדול בציריך.

(שע"ה)

● קידום החינוך המקצועי במגזר הערבי

בישיבת הוועדה של רשת „עמל" לקידום החינוך המקצועי בישוב הערבי הוחלט להקים צוות ביצוע, בראשות חבר הוועדה המרכזת, מחמוד יונס, ובהשתתפות יצחק צמח, נאשף האשם, ראובן קצב, צבי לבנון, אלי מזר ובהגת יחיא.

הצוות יפעל ליד הוועדה לקידום ולדברי יונס, יש עתה סיכוי סביר להגדיל את מספר התלמידים הערביים במקצועות טכנולוגיים.

יצוין, כי שיעור התלמידים הערביים בחינוך המקצועי הוא 17 אחוז מכלל התלמידים, לעומת 60 אחוז במגזר היהודי.

אבשלום קווה

● תואר ד"ר כבוד לפרופ' אורבך

פרופ' אפרים אורבך, נשיא האקדמיה הישראלית למדעים, חתן פרס ישראל, פרס ביאליק ופרס רוטשילד, יקבל תואר דוקטור כבוד לפילוסופיה של אוניברסיטת תל־אביב, בכינוס המושב השנתי של חבר הנאמנים שייערך במאי 86'.

בנימוקיה מציינת האוני־ברסיטה את העובדה, ש„בעידן של הקצנה דתית ופוליטית ידע פרופ' אורבך להעמיד בפני הציבור את הפן ההומניסטי והנאור של היהדות, במלוא אצילות חרות ואחוות הבריות".

זכריה הוורדי

● ערכה לבדיקת „איידס" משווקת בישראל

ערכה לבדיקת הימצאות נוגדני LAV בדם, אשר פותחה על־ידי המכון למחקרים ופיתוח בתחומי הרפואה ע"ש לואיס פסטר בפאריס, משווקת בישראל על־ידי חברת „ביופרמה".

הערכה, הנמצאת בשימוש זה מספר חודשים באירופה, מיועדת ל־96 בדיקות והיא מאפשרת זיהוי הימצאות נוגדני LAV (הנחשבים כגורמי ה„איידס") – בתוך פרק זמן של כארבע שעות בלבד.

מנכ"ל חברת „ביופרמה" מעריך, כי רק כ־15% מהערכות שתגענה לארץ תימכרנה בשוק החפשי ואילו יתרת 85% תיצרכנה על־ידי גופים מוסדיים כ־בנק הדם, בתי־חולים, מרפאות וכד'.

יוסף שמי

● עצומה נגד הכפייה הדתית בר"ג

צעירי מפ"ם ברמת־גן ובנב־עתיים מחתימים על עצומה נגד הכפייה הדתית, בה הם קוראים לציבור לצאת נגד השתלטות המימסד הדתי על אורח חיינו, מחשבותינו ומעשינו, ולמחות נגד הכוונה לסגור את מגרשי הכדורגל, התיאטראות ומרכזי הבידור בשבת.

העצומה תוגש לראש עיריית רמת־גן, אורי עמית, ולראש הממשלה. עד כה נאספו למעלה מ־2500 חתימות. החתמה תימשך עד סוף השבוע.

ליד סוכני החתמה מוצב דגם סד, המחשיש לעוברים ושבים את משמעות הכפייה הדתית.

(שע"ח)

בית־המשפט ציווה לפרק את חברת „קלרין דירות"

חובותיה מסתכמים ב־8 מיליון דולר

מאת חיים מרגלית, כתב „על המשמר"

חברת „קלרין דירות" פורקה אתמול סופית בצו שהוציא בית־המשפט המחוזי בתל־אביב, לאחר שנמצאה בפירוק זמני מאז 18.12.85, כאשר מונה כונס נכסים לחברה.

בעת מתן הצו אמר השופט המחוזי אליהו וינוגרד: „אין לדחות את הדיון בבקשת הפירוק של חברת „קלרין דירות". זאת לאחר ששמעתי את דעותיהם של כל הנוגעים בדבר — המפרק הזמני, המנכ"לים שמונו לכך, עוזריהם, עורכי הדין של המשתכנים ונושים אחרים.

באולמו של השופט התכנסו אתמול, נושים, משתכנים, עורכי־דין וקהל רב.

כונס הנכסים הרשמי, עו"ד יעקב קיבלוביץ, ציין, כי מדובר בבקשת החברה, שחובותיה מסתכמים בכ־8 מיליון דולר, לפירוק מרצון.

כונס הנכסים ציין, כי הוגשה בקשה ע"י צדדים מעוניינים לדחות את מתן צו הפירוק בחודשיים, כדי להציע לנושים הצעת הסדר. ההצעה צורפה לבקשה, אך אפילו לא נרמז בה שעומדים להביא כסף חדש, שיסייע לקידום ההסדר.

בהסדר עם הנושים הציעו המנכ"לים שמונו בפירוק הזמני, עורכי־הדין חיים צדוק וישראל גפני, כי הקבלנים עסקו בבנייה וקבלני המישנה יוותרו על כ־40 אחוז מהחוב והבנקים יוותרו על 25 אחוז מהחוב. הצעות אלה לא התקבלו על־ידי בית־המשפט משום שבעלי המניות, משפחת מהיטוב אינם יכולים לעמוד בהסדר זה. לכן פורקה החברה.

בית־המשפט מינה את כונס הנכסים הרשמי, יעקב קיבלוביץ, למפרק זמני של החברה, והוא ימנה מנהל מיוחד שיסייע בידו במילוי תפקידו. עד לזימון אסיפות הנושים, שרשאים לפי החוק למנות מפרק קבוע.

40 חודשי מאסר לבדש על זיוף מיליון דולר והפצתם

משה בדש, בן 31 מרמת־גן, בעליו של מפעל „פיקנטי", הורשע אתמול בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב בזיוף כמיליון דולרים והפצתם ונידון על־ידי השופט אריה אבן־ארי למאסר 40 חודש בפועל.

התובעת, עו"ד דליה לב־און, האשימה את משה בדש, כי בסוף 1982 קשר קשר עם בועז בורוכוב ויאיר פרידמן לזייף דולרים. בועז בורוכוב הוא בעל דפוס ברחוב המלך ג'ורג' בתל־אביב ויאיר פרידמן הוא גרפיקאי במקצועו.

התביעה ציינה, כי הקשר בין הנאשם לבין השניים הניב בתחילתו דולרים מזוייפים באיכות ירודה, אולם במרוצת הזמן נעשו נסיונות חוזרים ונשנים לשפר את הזיוף ולהשביח את הייצור. התובעת סיפרה, כי באוגוסט 1984 רכש הנאשם בשביל בועז בורוכוב מכונת צילום מיוחדת בשווי של 13 אלף דולר ואף קנה ניירות מיוחדים, שאותם הביא לבית־הדפוס, לצורך הזיוף.

השופט קבע בהכרעת הדין, כי הנאשם אף מימן בניית חדר נוסף בבית־הדפוס של בורוכוב, שבו הותקנה המכונה, כדי לזרז את תהליך הזיוף. הנאשם אף עקב אחרי תהליך הזיוף וקיבל מדי פעם דולרים מזוייפים.

להלן הורשע בדש בכך, שמסר לאחר 3000 דולרים מזוייפים כדי שאותו אדם יפיצם וישלם לו בתמורה 10־20 אחוז משווים. הנאשם ושותפיו זייפו כמיליון דולר ומהם הופצו 300 אלף דולר על־ידי הנאשם ושותפיו, בידיעה ומתוך כוונה להונות.

המאיין והמדרבן

התובעת ציינה בסיכומיה, כי הנאשם היה המנוע של מעשי הזיוף, המאיין והמדרבן, שסייע בפועל לרכוש ציוד יקר לביצוע הזיוף ואירגן רשת של מפיצים.

בהרשיעו את הנאשם קיבל השופט את גירסת בועז בורוכוב, שהודה באשמות ולאחר הרשעתו העיד נגד בדש. בורוכוב סיפר בבית־המשפט שהיה בינו לבין בדש קשר פלילי. השופט קבע גם, שבדש קנה את מכונת הצילום ושלא היה שיתוף פעולה בינו לבין המשטרה. לעומת זאת פסל השופט כמה עדויות של עדים, שהיו בעיקר עדויות שמיעה.

לנאשם טען עו"ד משה אלוני.

(עתי"ם)

מנכ"ל משרד־התיירות:

מוצאים סירה בת אלפיים שנה ומכסים אותה בבוץ

מאת מירה יערי, כתבת „על המשמר"

„בכל מקום בעולם היו עושים עסק ענק ממציאת סירה בת אלפיים שנה, ואצלנו מכסים אותה בבוץ", אמר אתמול מנכ"ל משרד־התיירות, רפי פרבר, בטקס חתימת אמנת תיירות בטבריה. בהתייחסו לסירה שנחשפה לפני כמה ימים ליד קיבוץ גינוסר.

פרבר אמר, כי אם יתברר בבדיקות ארכיאולוגיות שהסירה שנחשפה מתקשרת לנושא הנצרות ולנוכחות ישו באיזור, יש פה גימיק שיכול להתארגן לדבר משמעותי ביותר מבחינת התיירות הצליינית.

המנכ"ל הודיע, שמשרד־התיירות יקדיש את כל האמצעים להורדת הבוץ מהסירה ולחשיפתה וכלי תקשורת מכל העולם יוזמנו כדי שהדבר יופץ ויפורסם. „ייתכן שנפל לידינו אוצר בלום שיציל את תנועת התיירות הצליינית. ניעזר באנשי פירסום ויחסי ציבור. נצייר יפה את העניין ונראה רווחים גדולים", אמר רפי פרבר.

לדבריו, הודיע אתמול שר־התיירות לוועדת הפנים של הכנסת, שמרדו יקצה את כל התקציבים לחשיפה מיידית של הסירה מהבוץ.

ועדת הפנים בעקבות פרשת רחמים ישראלי:

להוציא הפיקוח על התנהגות שוטרים מידיה של המשטרה

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

„הפיקוח על התנהגות שוטרים אינו צריך להיות נתון בידי המשטרה. יש לשתף בחקירות אנשי משטרה שנקטו אלימות נגד אזרחים גוף ציבורי שמחוץ למשטרה".

המלצה זו הניחה אתמול ועדת הפנים בתום דיון בהצעה לסדר היום של ויקטור שם־טוב (מפ"ם) בדבר פרשת הכאתו של צלם העיתונות רחמים ישראלי.

הוועדה מתחה ביקורת על שר־המשטרה, חיים בר־לב, אשר מסר במסיבת עיתונאים ממצאים שלא היה להם על מה לסמוך — כדברי הוועדה.

מן המשטרה נמסר לוועדת הפנים, כי בשל קשיי תקציב ותקנים טרם הוקמה היחידה המיוחדת בלשכת היועץ המשפטי, אשר תלווה חקירות על אלימות שוטרים. הוועדה פנתה ליועץ המשפטי בקריאה כי יעשה מאמץ להקמת היחידה הנזכרת.

● מיכללה בינלאומית תיכונית ועל־תיכונית לסטודנטים מישראל ומחו"ל מוקמת בכרמיאל בהשקעה של 12 מיליון דולר.

זכו בלוטו

בהגרלת הלוטו מספר 6/86 עלו בגורל המספרים הבאים: 4 — 6 — 19 — 21 — 30 — 32 — והמספר הנוסף (11).

(עתי"ם)

בפלילים

הפקח מסר עדות כוזבת והבדואי זוכה

מאת שלי יחימוביץ, כתבת „על המשמר"

פקח של הסיירת הירוקה מסר עדות כוזבת במשטרה ובבית־המשפט במגמה להפליל בדואי משבט אלסייד. אתמול זוכה הבדואי, סייד באדרי בן 28, מכל אשמה.

לפני שישה חדשים התלונן איש הסיירת הירוקה, יוסי קובלסקי, כי במהלך עבודתו עלה עם רכבו על קרש שננעצו בו מסמרים. הקרש, כך התלונן קובלסקי, הונח באיזור שבט אלסייד במגמה להתנכל לו, ולמכונית נגרם נזק. קובלסקי אמר גם, כי לו היה נוסע במהירות גבוהה יותר, היה יכול להיהרג.

במהלך המשפט סיפר סייד באדרי, כי הקרש הונח כדי למנוע חדירת גנבים אל הגנרטור שבשטחו, וכי בן אחיו הוצב שם על מנת להזהיר את הבאים. „ראינו שזה רכב של הרשות ועצרנו אותו לפני שהגיע אל המסמרים. הוא עצר שלושה־ארבעה מטרים לפני הקרש ושאל מה הבעייה. אמרנו ששמנו מסמרים נגד גנבים. אולם הוא הכניס את הקרש למכוניתו ואמר ששמנו אותו כדי שהוא יעלה עליו". לפי גירסת סייד באדרי, לא נגרם כל תקר לגלגל.

בהכרעת הדין אמר שופט בית־משפט השלום שמואל מינצר: „די היה בכך שאין זו דרך ציבורית ובכך שזהו שטחו הפרטי של הנאשם כדי לזכותו. אולם לא אעשה מלאכתי נאמנה אם אתעלם מהנסיבות הרבות המחשידות את הפקח במסירת עדות כוזבת, ודבר זה מחייב חקירה נוספת".

כאמור, זיכה השופט את סייד באדרי מכל אשמה.

15 שנות מאסר לנאשם ביריות על מכונית

מאת זהבה כוזס, כתבת „על המשמר"

בית־המשפט הצבאי בלוד גזר אתמול 15 שנות מאסר על מוחמד חסן אחמד נג'יב בן 20 מכפר צוריף, שפתח באש על מכונית פרטית ופצע את נהג הרכב.

הסניגורית עו"ד לאה צמל טענה בבית־המשפט, כי נג'יב פחד שהרכב עומד לדרוס אותו ופעל להגנתו העצמית: אולם בית־המשפט, בראשותו של אלוף־משנה אהרון אלפרן, דחה טענה זו מכל וכל וגזר 15 שנות מאסר על הנאשם.

חלקי חילוף גנובים נתפסו במוסך ביפו

מאת אבי בניהו. כתב „על המשמר"

צוות הבילוש של היחידה המרכזית תפס אתמול חלקי חילוף גנובים בשווי של 20,000 דולר במהלך חיפוש במוסך ביפו.

בעל המוסך לא התנגד לחיפוש ומאוחר יותר נערך חיפוש גם בביתו וגם בו נתפסה כמות גדולה של חלקי חילוף לרכב.

בעל המוסך ושותפו, החשודים בגניבת הרכוש, נעצרו והובאו היום לבית־משפט השלום בתל־אביב להארכת מעצרם. כן נעצר תושב יפו נוסף, החשוד ששימש כמתווך לרכוש הגנוב.

המשטרה חושדת כי הרכוש נגנב בחנות לחלקי חילוף ברחוב סלמה 37 בתל־אביב, השייכת למשה ללוש. החנות נפרצה פעמיים — לפני חצי שנה ולפני שבוע.

תלמה, דוד והמשפחה
אתכם באבל במות האב
משה כהנא
קיבוץ בית־זרע

לישראל והמשפחה
משתתפים באבלכם במות
האם
קיבוץ נחשונים

אנו משתתפים בצער עמיתנו
זאב סילברמן ומשפחתו
במות בנו
שי ז"ל
מועדון ברידג'
קרית־טבעון

למשפחת פורמן
משתתפים בצערכם במות
שמואל פורמן ז"ל
בלה גטליס
ומשפחתה

ביום חמישי 13.2.86 בשעה 21.15
נקיים אזכרה במלאת שלושים
לפטירת חברנו היקר
אמיל טננבאום
קיבוץ דליה